

LATVIJAS REPUBLIKAS
2021. GADA PĀRSKATS PAR
VALSTS BUDŽETA IZPILDI
UN PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM

1. SĒJUMS

Latvijas Republikas 2021. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Satura rādītājs

Piel. Nr.	Nosaukums	Lpp.
1. sējums		
	<i>Ziņojums par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem</i>	4
1.	Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance	8
1.1.	Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem	9
1.2.	Konsolidētais naudas plūsmas pārskats	10
1.3.	Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats	12
	<i>Finanšu pārskata pielikums:</i>	13
	<i>Grāmatvedības uzskaites principu apraksts</i>	18
	<i>Pārskata sagatavošanas principu apraksts</i>	38
	<i>Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts</i>	43
	<i>Finanšu pārskata posteņu skaidrojums</i>	47
2.	Pārskats par valsts konsolidēto parādu	99
	<i>Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidēto parādu</i>	100
2. sējums		
3.	Pārskats par konsolidētā kopbudžeta izpildi	4
	<i>Skaidrojums par konsolidētā kopbudžeta izpildi</i>	5
3.1.	Konsolidētais valsts budžeta izpildes pārskats	12
	<i>Skaidrojums par konsolidēto valsts budžeta izpildi</i>	13
3.1.1.	Likuma par valsts budžetu 1.pielikuma “Valsts konsolidētais budžets” izpilde	34
3.1.2.	Likuma par valsts budžetu 2.pielikuma “Valsts budžeta ieņēmumi” izpilde	36
3.1.3.	Likuma par valsts budžetu 3.pielikuma “Valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta kopsavilkums” izpilde	42
3.1.4.	Likuma par valsts budžetu 4.pielikuma “Valsts pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	109

Piel. Nr.	Nosaukums	Lpp.
3.1.5.	Likuma par valsts budžetu 5.pielikuma “Valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	342
3.1.6.	Likuma par valsts budžetu 6.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu, pašvaldību speciālās izglītības iestāžu un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	350
3.1.7.	Likuma par valsts budžetu 7.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – interešu izglītības programmu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	353
3.1.8.	Likuma par valsts budžetu 8.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību speciālo pirmsskolas izglītības grupu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, speciālajām izglītības iestādēm, kas nodrošina internāta pakalpojumus” izpilde	356
3.1.9.	Likuma par valsts budžetu 9.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	357
3.1.10.	Likuma par valsts budžetu 10.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldību māksliniecisكو kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	360
3.1.11.	Likuma par valsts budžetu 11.pielikuma “Valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujama apjoms” izpilde	363
3.1.13.	Valsts konsolidētā ziedojumu un dāvinājumu izpilde	415
3.1.14.	No valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu konsolidētā pamatdarbības izpilde	417
3.2.	Konsolidētais pašvaldību budžeta izpildes pārskats	421
	<i>Skaidrojums par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi</i>	422
3.2.1.	Konsolidētais pašvaldību pamatbudžeta izpildes pārskats	433
3.2.2.	Konsolidētais pašvaldību ziedojumu un dāvinājumu izpildes pārskats	435

Ziņojums par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Ekonomiskā izaugsme Latvijā 2021. gadā bija straujāka nekā iepriekš tika prognozēts, ņemot vērā Covid-19 atkārtoto uzliesmojumu un saslimstības mazināšanai noteiktos ierobežojumus, izteiktas svārstības un nenoteiktību finanšu tirgos, kā arī enerģētiskās krīzes ietekmi uz parēriņa cenu pieaugumu Eiropā un visā pasaulē. Lielāko ietekmi patēriņa cenu kāpumā Latvijā pārskata gadā veidoja energoresursu un pārtikas cenu pieaugums. Iekšzemes kopprodukts (turpmāk – IKP) 2021. gadā diezgan būtiski pārsniedza gada sākumā prognozēto un uzrādīja izaugsmi par 4,5 % salīdzināmās cenās, tuvojoties Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstu ekonomiku vidējam pieauguma līmenim – 5,3 %. 2021. gada dati rāda, ka ar katru nākamo Covid-19 vilni ekonomika jau ir daudz labāk pielāgojusies epidemioloģiskās krīzes situācijai un nelabvēlīgie apstākļi arvien mazāk ietekmējuši uzņēmumu darbību.

2021. gadā vispārējās valdības budžeta deficīts¹ bija 7,3 % no IKP, kas Covid-19 pandēmijas ietekmē ievērojami pārsniedza 2020. gada rādītāju un likumā “Par valsts budžetu 2021. gadam” plānoto. Pērn valdība vairākkārt lēma par valsts pamatbudžeta līdzekļu palielināšanu neparedzētiem gadījumiem, atbilstoši Finanšu ministrijas aplēsēm 2021. gadā sniegtā atbalsta apmērs Covid-19 seku mazināšanai kopumā sasniedza 2,3 miljardus *euro* jeb 6,9 % no IKP, palielinot vispārējās valdības budžeta deficītu par 6,4 % no IKP. Budžeta deficīts² Latvijā 2021. gadā, ņemot vērā plašo atbalstu, bija viens no augstākajiem ES dalībvalstu vidū un ievērojami pārsniedza vidējo rādītāju – 4,7 %. Savukārt, vispārējās valdības parāds³ 2021. gada beigās Latvijā bija 14,7 mljrd. *euro* jeb 44,8 % no IKP, kas ir ievērojami mazāks kā vidēji ES dalībvalstīs (88,1 %).

Vispārējās valdības parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds⁴, kas 2021. gada beigās bija 15,3 mljrd. *euro* nominālvērtībā, pieaugot par 22,5 % salīdzinājumā ar 2020. gadu, ņemot vērā ievērojamu aizņemšanās apjomu pieaugumu, ko izraisīja Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai un ekonomikas atbalsta pasākumiem nepieciešamais finansējums. 2021. gadā Latvijas kredītreitings saglabāts augstajā A grupā, jo kredītreitingu aģentūras sagaida, ka, neskatoties uz atbalsta pasākumiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem Covid-19 pandēmijas negatīvās ietekmes mazināšanai, ilgtspējīgas fiskālās politikas principi tiks ievēroti un valsts parāds saglabāsies mērenā līmenī. 2021. gadā piesaistīts finansējums 2,97 mljrd. *euro* apmērā, fiksējot ļoti zemas valsts parāda apkalpošanas izmaksas un neveidojot papildu izdevumu slogu valsts budžetam ilgtermiņā, tai skaitā sasniedzot vēsturiski zemāko 10 gadu eiroobligāciju kupona līmeni Latvijas parāda vērtspapīru emisijās starptautiskajos tirgos. 2021. gadā pirmo reizi Latvijas vēsturē emitētas ilgtspējīgās valsts obligācijas ar dzēšanas termiņu 8 gadi, piesaistot finansējumu 600 milj. *euro* apmērā. Latvija pirmā starp Baltijas un Skandināvijas valstīm emitēja ilgtspējīgus valsts vērtspapīrus, starptautiski apliecinot stingro apņemšanos un praktisko rīcību virzībai uz klimata neitralitātes nodrošināšanu un labklājības celšanu ilgtermiņā.

¹ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

² saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

³ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

⁴ saskaņā ar nacionālo metodoloģiju, bez atvasinātajiem finanšu instrumentiem

2021. gadā valsts budžets izpildīts, īstenojot likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023. gadam” noteiktās prioritātes – uzņēmumu konkurētspējas veicināšana un investīcijas atbalstošas vides attīstīšana, adekvātu valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu nodrošināšana, veselības un izglītības nozares cilvēkkapitāla kapacitātes saglabāšana un stiprināšana un ienākumu nevienlīdzības mazināšana.

2021. gadā konsolidētajā kopbudžetā (valsts un pašvaldību budžetu izpilde⁵) bijis finansiālais deficīts 1 844,8 milj. *euro*, kas ir par 719,8 milj. *euro* lielāks salīdzinājumā ar 2020. gada rādītāju. Konsolidētajā kopbudžetā arī 2021. gadā situāciju noteikusi Covid-19 izplatība, tās mazināšanai noteiktajiem ierobežojumiem ietekmējot nodokļu ieņēmumus, gan arī valdības un Saeimas apstiprinātie atbalsta pasākumi, palielinot kopbudžeta izdevumus. Konsolidētā kopbudžeta deficītu veidoja gan valsts konsolidētā budžeta deficīts 1 753,9 milj. *euro*, kas salīdzinot ar 2020. gada attiecīgo rādītāju 1 085,0 *euro*, bija par 668,9 milj. *euro* lielāks, gan pašvaldību konsolidētā budžeta deficīts 90,9 milj. *euro*, kas ir par 51,3 milj. *euro* lielāks nekā 2020. gadā.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumos 2021. gadā saņemti 12,5 mljrd. *euro*, kas ir par 1,2 mljrd. *euro* jeb 10,7 % vairāk, salīdzinot ar 2020. gadu. Palielinājumu galvenokārt ietekmēja nodokļu ieņēmumu pieaugums par 1 024,5 *euro* jeb 11,4 %. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu palielinājums 2021. gadā saistīts ar iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes un vidējās darba samaksas pieaugumu. Izmaiņas ietekmēja veiksmīgie valdības atbalsta pasākumi, kas veicināja nodokļu ieņēmumu pieaugumu salīdzinājumā ar zemo nodokļu ieņēmumu līmeni 2020. gada pavasarī Covid-19 pirmā saslīgstības viļņa laikā. Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta datiem lielākais nodokļu ieņēmumu pieaugums pret 2020. gadu bijis vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības nozarēs, tāpat arī veselības nozarē, apstrādes rūpniecībā un informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarēs.

Konsolidētā kopbudžeta izdevumi 2021. gadā veidoja 14,4 mljrd. *euro*, pieaugot par 1,9 mljrd. *euro* jeb 15,5 % salīdzinājumā ar 2020. gadu, ko ietekmēja valdības apstiprinātie atbalsta pasākumi Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai uz tautsaimniecību. Konsolidētā kopbudžeta izdevumu nozīmīgāko pieaugumu veidoja izdevumi subsīdijām, dotācijām un sociāliem pabalstiem. Sociāla rakstura maksājumi pagājušajā gadā veidoja trešo daļu no visiem izdevumiem – 4 291,3 milj. *euro*, kas bija par 671 milj. *euro* jeb 18,5 % vairāk kā 2020. gadā. Būtisks pieaugums 2021. gadā bija arī subsīdiju un dotāciju izdevumos, kas palielinājušās par 853,8 milj. *euro* jeb 30,8 % un veidoja 3 627,6 milj. *euro* atbilstoši papildus piešķirtajam finansējumam veselības nozarei, tostarp dotācijām medicīnas personāla algām slimnīcās un izdevumiem Covid-19 apstākļos.

Konsolidētā kopbudžetā kapitālie izdevumi 2021. gadā veidoja 1 268,2 milj. *euro*, par 16,3 milj. *euro* jeb 1,3 % pārsniedzot 2020. gada līmeni, kas saistāms ar pārejas periodu ES fondu investīciju plūsmās, kad pamazām noslēdzas 2014.-2020. gada ES fondu plānošanas periods, bet 2021.- 2027. gada ES fondu plānošanas perioda īstenošana vēl nav uzsākta.

2021. gadā pašvaldību budžetā bija deficīts 90,9 milj. *euro* apmērā, salīdzinot ar 2020. gadu, kad tas bija 39,6 milj. *euro*. Pašvaldību konsolidētā budžeta ieņēmumi 2021. gadā veidoja

⁵ saskaņā ar naudas plūsmas metodi

2 875,7 milj. *euro*, kas ir par 59,2 milj. *euro* jeb 2,1 % vairāk kā 2020. gadā. Ieņēmumu palielinājumu būtiski ietekmēja transfertu ieņēmumu pieaugums par 46,3 milj. *euro* jeb 4,9 %, palielinoties transfertiem pedagogu algām. Pašvaldību nenodokļu ieņēmumi kopumā palielinājušies par 18,9 milj. *euro* jeb 27,7 %, ņemot vērā augstākus ieņēmumus no zemes un nekustamā īpašumu pārdošanas.

Kopējais nodokļu ieņēmumu apmērs pašvaldībās samazinājās par 4,6 milj. *euro* jeb 0,3 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, tai skaitā, iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumi samazinājušies par 6,3 milj. *euro* jeb 0,4 %, savukārt, ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) saņemti par 4 milj. *euro* jeb 1,8 % vairāk nekā 2020. gadā.

Pašvaldību konsolidētā budžeta izdevumu līmenis 2021. gadā pieaudzis par 110,5 milj. *euro* jeb 3,9 %, veidojot 2 966,6 milj. *euro*, ko galvenokārt noteica izdevumu kāpums atlīdzībai par 95,5 milj. *euro* jeb 7,6 %, kas pamatā saistāms ar atlīdzības līmeņa celšanu pašvaldību izglītības iestāžu pedagogiem. Sociāla rakstura maksājumu apjoms pieaudzis par 23,9 milj. *euro* jeb 21,4 %, bet izdevumi subsīdijām un dotācijām samazinājušies par 13,9 milj. *euro* jeb 6,0 %, kas pamatā skaidrojams ar mazākām subsīdijām komersantiem sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai Rīgā.

Likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023. gadam” noteiktie vidēja termiņa budžeta politikas prioritārie attīstības virzieni būs aktuāli tuvāko gadu laikā līdzās jauniem izaicinājumiem saistībā ar ģeopolitiskajiem riskiem un globālās ekonomikas attīstību. Pateicoties apjomīgajiem valdības un Eiropas Savienības fondu atbalsta pasākumiem, Latvijas ekonomika 2022. gadā turpinās atveseļoties un gaidāma situācijas uzlabošanās ar Covid-19 pandēmijas mazināšanos. Tomēr, 2022. gada 24. februārī Krievijai iebrūkot Ukrainā, ir pasliktinājušies ģeopolitiskā situācija un pastāv liela nenoteiktība attiecībā uz to, kā karš un ar to saistītās sankcijas, ietekmēs ekonomisko attīstību. Nozīmīga ietekme paredzama arī energoresursu cenu kāpuma un patēriņa cenu inflācijas rezultātā. Finanšu ministrija 2022. gada martā izstrādātajās makroekonomisko rādītāju prognozēs paredz, ka iekšzemes kopprodukts 2022. gadā palielināsies par 2,1 %. Prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2022. gadā salīdzinājumā ar likumā “Par valsts budžetu 2022. gadam” plānoto rādītāju 4,8 % no IKP palielināsies par 1,7 procentpunktiem un sasniegs 6,5 % no IKP, bet turpmākajos gados pie nemainīgas politikas strauji samazināsies – 2023. gadā būs 2,4 % no IKP, 2024. gadā 1,8 %, bet 2025. gadā – 0,9 %. Atbilstoši Eiropas Komisijas ierosinājumam, ko apstiprināja Padome, Eiropas Savienības dalībvalstis var atkāpties no deficīta mērķiem, neapdraudot fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

Latvijas Republikas 2021. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (turpmāk – Pārskats) sagatavots atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 31. panta prasībām un struktūrai, kas noteikta Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumos Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība” par periodu no 2021. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim, apkopojot informāciju no ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību pārskatiem, ikgadējā pārskata par valsts budžeta finanšu uzskaiti un ikgadējā pārskata par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem, kuru saskaņā ar uzkrāšanas principu Valsts ieņēmumu dienests pirmo reizi sagatavo par 2021. gadu.

ZIŅOJUMS PAR LATVIJAS REPUBLIKAS 2021. GADA PĀRSKATU PAR VALSTS BUDŽETA IZPILDI UN
PAR PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM

Pārskatā ietvertie valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu finanšu pārskati un pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu finanšu pārskati sagatavoti atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, likumam “Par valsts budžetu 2021. gadam” un citiem normatīvajiem aktiem budžeta un grāmatvedības jomā.

Pārskatu veido divi sējumi, kopā 542 lpp. Pārskata 1. – 3.2.2. pielikumi ir šī Pārskata neatņemama sastāvdaļa. Pārskata 1. sējumā iekļauta 2021. gada valsts konsolidētā grāmatvedības bilance, tās pielikumi – finansiālās darbības pārskats, naudas plūsmas pārskats, pašu kapitāla izmaiņu pārskats ar skaidrojumiem un pārskats par valsts konsolidēto parādu ar skaidrojumiem.

Pārskata 2. sējumā iekļauta informācija par budžetu izpildi 2021. gadā, kas sastāv no konsolidētā kopbudžeta izpildes pārskata un tā pielikumiem – pielikuma, kurā sniedz skaidrojumu par konsolidētā kopbudžeta izpildi, konsolidētā valsts budžeta izpildes pārskata un konsolidētā pašvaldību budžeta izpildes pārskata.

Finanšu ministrs (paraksts*) J.Reirs

Valsts kases pārvaldnieks (paraksts*) K.Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance

(tūkst. euro)

Konta Nr.	Posteņa nosaukums	Piezīmes/ visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	B	C	1	2
AKTĪVS				
1000	Ilgtermiņa ieguldījumi		30 687 380	28 360 460
1100	Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.,V1,V3, V4	189 084	166 556
1200	Pamatlīdzekļi	KB.1.2.,V1,V3, V4,V7	13 821 654	13 545 455
1300	Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.,V9	14 129 739	12 614 926
1400	Ilgtermiņa prasības	KB.1.4., V5,	706 031	244 155
1500	Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.,V1,V3, V4	639 099	601 870
1600	Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6, V4	1 201 773	1 187 498
2000	Agrozāmie līdzekļi		5 599 764	3 107 542
2100	Krājumi	KB.2.1.,V1,V3	782 450	650 712
2300	Īstermiņa prasības	KB.2.3., V5,	1 968 044	110 082
2400	Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	278 705	255 683
2500	Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.,V9	20 995	11 804
2600	Naudas līdzekļi	KB.2.6., V1	2 549 570	2 079 261
I.	BILANCE (1000+2000)		36 287 144	31 468 002
PASĪVS				
3000	Pašu kapitāls		7 679 710	7 763 105
3300	Rezerves	KB.3.3., PK	610 091	505 880
3500	Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5., FD, PK	7 069 619	7 257 225
4000	Uzkrājumi	KB.4.,V6	3 809 806	3 736 038
5000	Saistības		24 797 628	19 968 859
5100	Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.,V5, V7,V9	20 261 864	16 384 419
5200- 5900	Īstermiņa saistības	KB.5.2.- KB5.9.,V5,V7, V9	4 535 764	3 584 440
I	BILANCE (3000+4000+5000)		36 287 144	31 468 002
ZEMBILANCE				
0100	Nomātie aktīvi	KB.0.1.	309 843	330 319
9100	Zembilances aktīvi	KB.9.1.	825 988	434 690
9500	Zembilances pasīvi	KB.9.2.,V6,V9	5 415 905	5 360 157

Finanšu ministrs

(paraksts*)

J.Reirs

Valsts kases pārvaldnieks

(paraksts*)

K.Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darbības apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
A1	Ieņēmumi (A11 līdz A19. rindas summa)		13 716 198	12 988 172
A11	Nodokļu ieņēmumi		10 083 909	9 012 104
A12	Nenodokļu ieņēmumi		531 011	636 922
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		399 034	360 783
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 417 416	1 195 120
A16	Ziedojumi un dāvinājumi		34 177	32 075
A18	Procentu ieņēmumi		38 297	36 351
A19	Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā		1 212 354	1 714 817
A2	Izdevumi (A21 līdz A31. rindas summa)		15 030 789	13 385 911
A21	Atalgojums		2 269 151	2 090 659
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		694 519	652 633
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		15 617	11 814
A24	Pakalpojumi		956 943	897 158
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		425 230	395 119
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		23 974	27 408
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 303 335	6 682 834
A28	Procentu izdevumi		234 875	267 393
A30	Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		751 835	712 955
A31	Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā		1 355 310	1 647 938
A	Ieņēmumu un izdevumu rezultāts (A1 – A2)		-1 314 591	-397 739
N1	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no finanšu instrumentiem		-10 533	22 191
N2	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas		21 417	11 835
REZ	Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		-1 303 707	-363 713

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darbības apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
I	Ieņēmumi kopā (A1 + B1 + C1 + D1)		23 750 821	17 209 915
II	Izdevumi kopā (A2 + B2 + C2 + D2)		23 276 745	16 442 219
A	Naudas līdzekļu plūsma no pamatdarbības (A1 – A2)		-309 560	5 599
A1	Ieņēmumi no pamatdarbības (A11 līdz A19 rindas summa)		13 232 270	11 599 313
A11	Nodokļu ieņēmumi		10 629 485	9 553 191
A12	Nenodokļu ieņēmumi		670 284	369 120
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		363 121	343 446
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 370 815	1 312 437
A15	Transferti		398	0
A16	Ziedojumi un dāvinājumi		3 046	2 813
A17	Aizdevumu atmaksas		29 029	9 134
A18	Procentu ieņēmumi		4 166	3 050
A19	Citi ieņēmumi no pamatdarbības		161 926	6 122
A2	Izdevumi no pamatdarbības (A21 līdz A19 rindas un A32 līdz A33 rindas summa)		13 541 830	11 593 714
A21	Atalgojums		2 243 902	2 059 518
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		1 282 077	1 219 962
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		16 045	11 692
A24	Pakalpojumi		1 058 499	990 138
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		453 092	439 560
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		24 209	25 535
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 374 080	6 761 351
A28	Procentu izdevumi		8 368	10 032
A32	Aizdevumu izsniegšana		78 882	70 837
A33	Citi izdevumi no pamatdarbības		2 676	5 089
B	Naudas līdzekļu plūsma no ieguldījumu darbības (B1 – B2)		-1 505 220	-699 735
B1	Ieņēmumi no ieguldījumu darbības (B11 līdz B15 rindas summa)		70 900	1 317 262
B11	Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		7	1
B12	Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		59 975	40 548
B13	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana		1 107	29 801
B14	Procentu ieņēmumi		140	318
B15	Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības		9 671	1 246 594
B2	Izdevumi no ieguldījumu darbības (B21 līdz B27 rindas summa)		1 576 120	2 016 998
B21	Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		30 921	27 441
B22	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		34 249	31 289
B23	Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		622 862	613 656

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darbības apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
B24	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		577 419	575 073
B25	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde		310 335	440 012
B26	Procentu izdevumi		334	1 527
B27	Citi izdevumi no ieguldījumu darbības		0	328 000
C	Naudas līdzekļu plūsma no finansēšanas darbības (C1 – C2)		1 989 100	1 004 004
C1	Ieņēmumi no finansēšanas darbības (C11 līdz C13 rindas summa)		3 819 770	2 624 393
C11	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		3 786 578	2 615 759
C12	Procentu ieņēmumi		32 174	4 116
C13	Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		1 018	4 518
C2	Izdevumi no finansēšanas darbības (C21 līdz C23 rindas summa)		1 830 670	1 620 389
C21	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		1 582 783	1 369 061
C22	Procentu izdevumi		247 887	251 328
D	Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem (D1 - D2)		299 756	457 828
D1	Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		6 627 881	1 668 946
D2	Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		6 328 125	1 211 119
III.	Naudas līdzekļu plūsma kopā (I. - II.)		474 076	767 696
IV.	Naudas plūsma kopā (III. +DOT)		474 076	767 696
V.	Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts (+,-)		17 613	-5 764
VI.	Naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā (NL1 - NL2)		-491 689	-761 932
NL1.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda sākumā		2 057 881	1 295 983
NL2.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda beigās		2 549 570	2 057 915

1.3. pielikums

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

(tūkst. euro)

Kods	Periods	Apraksts	Pašu kapitāls						pavisam
			rezerves			budžeta izpildes rezultāts			
			finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve	pārējās rezerves	kopā (1. + 2.)	iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	kopā (4. + 5.)	
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7
301		Iepriekšējā pārskata perioda sākumā	0	438 634	438 634	11 075 377	-3 601 208	7 474 169	7 912 803
312		kļūdu labojumi	0	-103 985	-103 985	36 315	110 480	146 795	42 810
313	Iepriekšējais pārskata periods	Iepriekšējā pārskata perioda sākumā ar kļūdu labojumu	0	334 649	334 649	11 111 692	-3 490 728	7 620 964	7 955 613
314		palielinājums	0	336 511	336 511	0	1 895 393	1 895 393	2 231 904
315		samazinājums	-11 838	-153 442	-165 280	-26	-2 259 106	-2 259 132	-2 424 412
316		pārvietošana starp 3000	0	0	0	-3 490 728	3 490 728	0	0
302		Iepriekšējā pārskata perioda beigās/pārskata perioda sākumā	-11 838	517 718	505 880	7 620 938	-363 713	7 257 225	7 763 105
324		palielinājums	4 473	111 249	115 722	1 116 101	2 565 813	3 681 914	3 797 636
325		samazinājums	0	-11 511	-11 511	0	-3 869 520	-3 869 520	-3 881 031
326	Pārskata periods	pārvietošana starp 3000	0	0	0	-363 713	363 713	0	0
303		Pārskata perioda beigās	-7 365	617 456	610 091	8 373 326	-1 303 707	7 069 619	7 679 710

Finanšu pārskata pielikums

2021. gada finanšu pārskats sagatavots atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, Likumam par budžetu un finanšu vadību, likumam “Par valsts budžetu 2021. gadam”, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 430) un citiem normatīviem aktiem, kas nosaka budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu.

Finanšu pārskats sagatavots, ievērojot uzkrāšanas, naudas plūsmas (piemēram, attiecībā uz naudas plūsmas pārskatu), piesardzības un darbības turpināšanas principus. Finanšu un nefinanšu informācija sagatavota atbilstoši vispārpieņemtām pārskatu kvalitātes prasībām – patiesums, nozīmīgums, saprotamība, savlaicīgums, salīdzināmība un pārbaudāmība.

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību (turpmāk – budžeta iestādes) konsolidētie gada pārskati, ikgadējais pārskats par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem un ikgadējais pārskats par valsts budžeta finanšu uzskaiti.

Ministriju un centrālo valsts iestāžu konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu gada pārskati.

Pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati.

2021. gadā budžeta iestādes grāmatvedības uzskaiti kārtoja un gada pārskatus sagatavoja atbilstoši 2018. gada 13. februāra noteikumiem Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 87) un Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 344) un ievērojot arī citu normatīvo aktu prasības, kas bija spēkā un piemērojamas 2021. gadā.

Sākot ar 2021. gadu Valsts kase valsts budžeta finanšu grāmatvedības uzskaiti un Valsts ieņēmumu dienests tā administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmo maksājumu (turpmāk – VID administrētie valsts budžeta ieņēmumi) grāmatvedības uzskaiti nodrošina, ievērojot MK noteikumus Nr. 87, un ikgadējos pārskatus sagatavo saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 344.

Atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību 2021. gada finanšu pārskatā ir apkopoti 13 ministriju, 16 centrālo valsts iestāžu un 43 pašvaldību 2021. gada konsolidētie gada pārskati un divi ikgadējie pārskati.

Finanšu pārskata sagatavošanā izmantoti šādi konsolidācijas veidi:

- pārskatu apvienošana, summējot visus pārskatos minētos rādītājus un veidojot pārskatu kopsavilkumus;
- savstarpējo darījumu rezultāta vai atlikumu (pēc uzkrāšanas principa) izslēgšana, kas veikta starp konsolidācijā iesaistītajām institucionālo sektoru struktūrām;
- savstarpējo transferta ieņēmumu un transferta izdevumu darījumu rezultāta izslēgšana pa budžeta veidiem un starp budžeta veidiem (pēc naudas plūsmas principa), kas notikusi starp darījuma pusēm saimnieciskā gada ietvaros.

Finanšu pārskatā iekļauta šāda finanšu informācija:

- valsts konsolidētā grāmatvedības bilance un tās pielikumi;
- konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem;
- konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats;
- konsolidētais naudas plūsmas pārskats;

- finanšu pārskata pielikums, kurā sniegti skaidrojumi par:
 - grāmatvedības uzskaites principiem;
 - pārskata sagatavošanas principiem;
 - finanšu instrumentu risku pārvaldīšanu;
 - finanšu pārskata posteņiem.
- pārskats par valsts konsolidēto parādu un tā pielikumi, kuros sniegti skaidrojumi par valsts konsolidēto parādu.

Strukturālās izmaiņas

2021. gada 4. augustā izveidota atvasināta publiska persona “Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome”, lai saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumu īstenotu sabiedriskā pasūtījuma izstrādes uzraudzību, kā arī VSIA “Latvijas Televīzija” un VSIA “Latvijas Radio” kapitāla daļu turētāja un dalībnieku sapulces funkcijas, kuras līdz tam pildīja Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

2021. gada 30. jūnijā saskaņā ar likuma “Par zemes komisijām” 3. pantu darbību izbeidza Centrālā zemes komisija. Likums “Par zemes komisijām” neparedz Centrālās zemes komisijas tiesību un saistību pārņemēju, aktīvi nodoti bez atlīdzības Valsts policijai, kā arī divām sabiedriskā labuma organizācijām.

2021. gadā notikusi Administratīvi teritoriālā reforma, kuras ietvaros 119 pašvaldību vietā izveidotas 43 pašvaldības. Pašvaldību vēlēšanās ievēlētās pašvaldības domes pirmā sēde tika sasaukta 2021. gada 1. jūlijā, bet Rēzeknes novadā un Varakļānu novadā – 1. oktobrī. Pašvaldības jauno administratīvo struktūru un pakalpojumu sniegšanas modeli lielākoties uzsāks ieviest 2022. gadā, finanšu pārskatu posteņos 2021. gadā nav vērojamas būtiskas izmaiņas. Informācija par administratīvi teritoriālās reformas sākotnējiem rezultātiem sniegta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotajā un Ministru kabineta 2022. gada 31. maijā sēdē (protokola Nr.29, 55.§.) izskatītajā informatīvajā ziņojumā par izmaiņām pašvaldību sociālekonomiskajā situācijā un administratīvi teritoriālās reformas rezultātiem.

Naudas vienība

Grāmatvedības uzskaitē par vērtības mēru lietota naudas vienība *euro*. Gada pārskata pielikumi un skaidrojumi sagatavoti *euro* un uzrādītie skaitļi noapaļoti līdz veseliem skaitļiem.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Budžeta iestādēs visi darījumi ārvalstu valūtās pārvērtēti *euro*, izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto *euro* atsauces kursu, bet, ja konkrētai ārvalstu valūtai nav Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsauces kursa, tad izmantota pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja periodiskajā izdevumā vai tā tīmekļa vietnē publicēto valūtas tirgus kursu attiecība pret *euro*, piemēram “The Financial Times” publicētie ārvalstu valūtu kursi, (turpmāk – grāmatvedībā izmantotais ārvalstu valūtas kurss), kas ir spēkā darījuma dienas sākumā.

Ieņēmumus vai izdevumus, kas rodas no valūtas kursa svārstībām starp ieņēmumu vai izdevumu atzīšanas dienu un naudas saņemšanas vai samaksāšanas dienu, atzīst attiecīgā pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

Monetāro posteņu – naudas līdzekļu ārvalstu valūtā, prasību un saistību, kas saņemamas vai maksājamas ārvalstu valūtā, atlikumi pārrēķināti *euro* atbilstoši grāmatvedībā izmantotajam

ārvalstu valūtas kursam, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās darba dienas beigās. Atlikumu izmaiņas no valūtas kursa svārstībām atzītas pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

1. tabula. Grāmatvedībā izmantotie ārvalstu valūtas kursi (euro)

Valūta	31.12.2021.	31.12.2020.
USD	1.1326	1.2271
CHF	1.0331	1.0802
GBP	0.84028	0.89903
DKK	7.4364	7.4409
SEK	10.25030	10.03430
XDR	0.8886	0.8447

Aplēšu izmantošana

Sagatavojot finanšu pārskatu, ņemtas vērā aplēses un pieņēmumi, kas ietekmējuši atsevišķu posteņu atlikumus, kā arī iespējamo aktīvu un saistību novērtējumu. Iespējamie nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses.

Finanšu pārskata posteņu novērtēšanā izmantotās aplēses un pieņēmumi aprakstīti sadaļā “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts” pie katra attiecīgā posteņa.

Pārskata periodā veiktās aplēšu metodes maiņas ietekme aprakstīta sadaļas “Finanšu pārskata posteņu skaidrojums” vispārīgajā piezīmē V12.APLE “Informācija par grāmatvedības aplēses maiņu un tās ietekmi”.

Būtiskuma līmenis

Finanšu pārskata pielikums sagatavots, ņemot vērā Saimnieciskā gada pārskatam noteikto būtiskuma līmeni, kā arī Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni budžeta iestāžu 2021. gada konsolidēto gada pārskatu un Valsts kases un Valsts ieņēmumu dienesta ikgadējo pārskatu posteņu izmaiņu skaidrojumiem, kas publicēts [Valsts kases tīmekļa vietnē](#).

Budžeta iestādes grāmatvedības uzskaitē piemēro attiecīgās ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības noteikto būtiskuma līmeni saskaņā ar tās vienoto grāmatvedības uzskaites kārtību, ko ievēro visas finanšu pārskatu konsolidācijā iesaistītās iestādes.

Iepriekšējo periodu kļūdu labojumi

Būtiski iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē veikti, pamatojoties uz Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni 2021. gadam katrai budžeta iestādei, tai skaitā Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai un VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaites nodrošināšanai, kas publicēts [Valsts kases tīmekļa vietnē](#).

Konsolidētajam finanšu pārskatam būtiskuma līmenis kļūdu labojumiem noteikts 487 500 *euro*.

Ja ministriju, centrālo valsts iestāžu vai pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos finanšu pārskatu posteņu atzīšanā, novērtējumā, izklāstā vai norādīšanā ir pieļautas būtiskas kļūdas, kas nav labotas auditētajos konsolidētajos gada pārskatos, tad Valsts kase koriģē finanšu pārskatu saskaņā ar Valsts kases iekšējos dokumentos noteikto būtiskuma līmeni par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegtajiem būtiskiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma.

Finanšu pārskatā būtisku iepriekšējo periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju, korekcijas veicot:

- iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultātā;
- atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Pārējie iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi veikti pārskata gada ieņēmumos vai izdevumos un atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatā uzrādīti tādi būtiski notikumi pēc pārskata gada beigām, kas ietekmē valsts un pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli bilances datumā (korigējošie notikumi).

Finanšu pārskata posteņu skaidrojuma sadaļā “Notikumi pēc bilances datuma” sniegta informācija par būtiskiem nekorigējošiem notikumiem pēc pārskata gada beigām, kas liecina par apstākļiem, kas radušies pēc bilances datuma, neattiecas uz pārskata gadu, bet nākotnē varētu būtiski ietekmēt finanšu pārskata rādītājus.

Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumi

Valsts kontrole, veicot finanšu revīziju, sniedz atzinumu par pārskata sagatavošanas pareizību un par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei. Atzinuma par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei uzdevums ir sniegt izvērtējumu ministrijas vai centrālās valsts iestādes vadībai, vai revīzijas laikā ir gūta pārliecība, ka valsts pārvalde ievēro tiesību aktus un ar valsts resursiem rīkojas efektīvi. 2021. gada revīzijā ietvertas Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai papildu piešķirtā finansējuma izlietojuma pārbaudes.

Valsts kontroles atzinumus par 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 13 ministrijas un 16 centrālās valsts iestādes. Atbilstoši tiesību aktos noteiktajam 2 centrālās valsts iestādes¹ saņēmušas zvērinātu revidentu atzinumus.

Valsts kontroles vai zvērinātu revidentu atzinumus saņēmušas:

- bez iebildēm – 7 ministrijas un 15 centrālās valsts iestādes;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 4 ministrijas un viena centrālā valsts iestāde²;
- ar iebildēm – 2 ministrijas³.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām zvērinātu revidentu atzinumus par gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 43 pašvaldības, tai skaitā:

- bez iebildēm – 34 pašvaldības;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 1 pašvaldība⁴;
- ar iebildēm – 5 pašvaldības⁵;
- ar iebildēm un ar norādītu apstākļu akcentējumu – 3 pašvaldības⁶.

Valsts kontroles sniegtie atzinumi par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2021. gada pārskatiem ir pieejami Valsts kontroles tīmekļvietnē. Valsts kases tīmekļvietnē ir pieejami

¹ Saeima un Valsts kontrole

² Aizsardzības ministrija, Finanšu ministrija, Iekšlietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Pārresoru koordinācijas centrs

³ Kultūras ministrija un Izglītības un zinātnes ministrija

⁴ Preiļu novada pašvaldība

⁵ Jēkabpils novada pašvaldība, Jelgavas novada pašvaldība, Liepājas valstspilsētas pašvaldība, Valkas novada pašvaldība, Ventspils novada pašvaldība

⁶ Ogres novada pašvaldība, Ropažu novada pašvaldība, Saulkrastu novada pašvaldība

ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati ar pievienotiem Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumiem.

Finanšu pārskata sagatavošanas ietvaros izvērtējot Valsts kontroles un zvērinātu revidentu sniegtos atzinumus par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību konsolidētajiem gada pārskatiem atbilstoši finanšu pārskatam noteiktajam būtiskuma līmenim kļūdu labojumiem, korekcijas nav veiktas.

Grāmatvedības uzskaites principu apraksts

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa

2021. saimnieciskajā gadā uzsākta VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaites saskaņā ar uzkrāšanas principu. Ņemot vērā MK noteikumu Nr. 344 53. punktu, VID ikgadējā pārskatā par 2021. gadu salīdzināmo informāciju nenorāda, bet finanšu pārskatos nodalīts iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts attiecībā uz 2021. gada 1. janvārī atzītajām prasībām un saistībām, kas radušās pirms 2021. gada.

Atbilstoši grozījumiem MK noteikumos Nr. 87 sākot ar 2021. gadu atvasināto finanšu instrumentu, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti, grāmatvedības uzskaitē piemēro riska ierobežošanas uzskaites kārtību. Valsts kase, mainot attiecīgos grāmatvedības uzskaites principus, veikusi iepriekšējā pārskata perioda datu pārklasifikāciju atbilstoši 2021. gadā piemērotajiem grāmatvedības uzskaites principiem.

Aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas

Finanšu pārskatā nodalītas aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Par ilgtermiņa aktīviem grāmatvedībā atzīti aktīvi vai to daļa, kuru lietošana vai turēšana plānota ilgāk par vienu saimniecisko gadu vai apmaksā paredzēta vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvi ir aktīvi vai to daļa, kuru lietošana, turēšana vai apmaksā paredzēta nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvu sastāvā klasificēti arī tādi finanšu ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā.

Par ilgtermiņa saistībām grāmatvedībā atzītas saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma.

Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir ilgtermiņa ieguldījumi, kam nepiemīt lietiskā forma. Pārsvārā tās ir lietošanas tiesības, kurām paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un kas paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildei.

Nemateriālos ieguldījumus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas vērtībā, kas ietver attiecīgā nemateriālā ieguldījuma pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā, piemēram, izmaksas par neatskaitāmiem nodokļiem, darba samaksu, kas tieši radusies nemateriālā ieguldījuma iegādes vai izveidošanas procesā, ieviešanas izmaksas.

Nemateriāliem ieguldījumiem amortizāciju (vērtības norakstīšanu) aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, sākotnējo vērtību sistemātiski sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaita kā uzkrāto amortizāciju un atzīst pārskata perioda pamatdarbības izdevumos.

Nemateriālajiem ieguldījumiem, kuru vērtība laika gaitā pieaug un kurus plāno lietot neierobežotu laika periodu, amortizāciju neaprēķina – pārskata gadā 1,2 % nemateriāliem aktīviem.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz nemateriālā ieguldījuma vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu;

- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- nemateriālais ieguldījums ir novecojis;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē nemateriālā ieguldījuma paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu pirms tā izveidošanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Nemateriālie ieguldījumi, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaitīti ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētie nemateriālie ieguldījumi uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā uzskaites vērtībā.

Nemateriālie ieguldījumi, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaitīti zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija.

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitīti ilgtermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai. Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un vienības sākotnējās atzīšanas vērtība noteikta, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās prasības. Nekustamie īpašumi, bioloģiskie aktīvi, bibliotēku fondi, izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi, dārgakmeņi un dārgmetāli, antīkie un citi kultūras un mākslas priekšmeti, vērtslietas un muzeja krājumu priekšmeti uzskaitīti pamatlīdzekļu sastāvā neatkarīgi no vienas vienības atzīšanas vērtības.

Pamatlīdzekļi sākotnēji atzīti to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā, kas ietver attiecīgā aktīva pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā.

Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus pamatlīdzekļus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, zeme un būves – galvenokārt kadastrālajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam un ievērojot MK noteikumus Nr. 87 noteiktās pamatlīdzekļu nolietojuma normas, sākotnējo vērtību sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaitot kā uzkrāto nolietojumu un atzīstot pārskata perioda pamatdarbības izdevumos. Ilgtermiņa ieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos lietderīgās lietošanas laiks noteikts atbilstoši noslēgtā nomas, īres vai apsaimniekošanas līguma darbības termiņam.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv vismaz šādas pazīmes, kas norāda uz pamatlīdzekļu vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- pamatlīdzeklis ir novecojis vai fiziski bojāts;

- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē pamatlīdzekļa paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt pamatlīdzekļa izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Zemei, bioloģiskiem un pazemes aktīviem, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, muzeju krājuma priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautiem kultūras pieminekļiem, kurus nelieto ikdienā, nolietojumu neaprēķina.

Finanšu nomas (līzings), kā arī publiskās un privātās partnerības darījumos iegādātos pamatlīdzekļus uzskaita tāpat kā budžeta iestādes īpašumā vai valdījumā esošos pamatlīdzekļus un nolietojumu aprēķina atbilstoši tādiem pašiem noteikumiem, kādi piemērojami pārējiem īpašumā esošiem tās pašas grupas aktīviem.

Likvidētie vai iznīcinātie pamatlīdzekļi izslēgti no uzskaites, atzīstot pārējos izdevumus.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības) paredzētie pamatlīdzekļi līdz to atsavināšanai uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā.

Pamatlīdzekļus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem, to lietderīgā lietošana ir pārtraukta un to atsavināšana ir ticama. Pamatlīdzekļu atsavināšanu uzskata par ticamu, ja ir spēkā šādi nosacījumi:

- atsavināšana ir pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu;
- atsavināšanas process ir uzsākts;
- ir pārliecība par atsavināšanas procesa pabeigšanu.

Pamatlīdzekļus, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Budžeta iestāde, bez atlīdzības nododot pamatlīdzekli citai budžeta iestādei, atzīst pārējos izdevumus pamatlīdzekļa atlikušajā vērtībā, kas veidojas, no pamatlīdzekļa sākotnējās uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu un nolietojumu.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu sastāvā un turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļu atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši MK noteikumos Nr. 87 noteiktajām pamatlīdzekļu nolietojuma normām un to piemērošanas nosacījumiem.

Budžeta iestāde, veicot kapitālos ieguldījumus valsts un pašvaldību īpašumos, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, palielina to sākotnējo vērtību par valsts vai pašvaldību kapitālo ieguldījumu daļu. Budžeta iestāde savā uzskaitē neatzīst kapitālsabiedrību, ostu pārvalžu vai atvasināto publisko personu veiktos kapitālos ieguldījumus no budžeta iestādes turējumā saņemtajos īpašumos.

Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitīta zeme un būves, kas nav paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai, bet tās iznomā ārpus vispārējās valdības institucionālā sektora

struktūrām vai to lietošanas mērķis nav noteikts. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu.

Ieguldījuma īpašumu uzskaitē atbilst pamatlīdzekļu uzskaites pamatprincipiem.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājumu pārskata perioda beigās izvērtē, ja konstatētas vismaz šādas vērtības samazinājuma pazīmes:

- pārskata periodā tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai tirgos, kuros aktīvs tiek izmantots, ir notikušas izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē budžeta iestādi;
- aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt aktīva izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā;
- ar aktīvu saistīto budžetā paredzēto ienākošo un izejošo naudas plūsmu kopsummas vai budžeta izpildes rezultāta samazināšanās vismaz par 50 procentiem.

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai paredzēti budžeta iestādes plānveida darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un tos klasificē ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā neatkarīgi no normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

Bioloģiskos aktīvus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā. Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus bioloģiskos aktīvus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pārskata gada beigās mežaudzes novērtētas aktuālajā Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā, bet pārējie bioloģiskie aktīvi novērtēti patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

Starpība starp bioloģisko aktīvu uzskaites vērtību pārskata gada beigās un sākotnējo vērtību vai uzskaites vērtību iepriekšējā pārskata gada beigās iekļauta pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos.

Finanšu ieguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumu sastāvā uzskaita valsts un pašvaldību finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā un vērtspapīros, aizdevumus, noguldījumus, samaksātos avansus par finanšu ieguldījumiem. Šajā postenī uzskaitīti arī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi un pārņemtie valsts budžeta debitori, kas saistīti ar izsniegtajiem aizdevumiem.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, to vērtību uzskaita atsevišķos kontos finanšu ieguldījumu sastāvā. Šajā postenī uzrāda privatizācijai vai atsavināšanai nodotos valsts īpašumus un kapitāla daļas, kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā vai kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā ir reģistrētas uz valsts vārda privatizāciju (atsavināšanu) veicošās institūcijas personā, un nekustamos īpašumus, kuri nodoti privatizācijai vai atsavināšanai un kurus privatizāciju (atsavināšanu) veicošā institūcija ir ņēmusi valdījumā, bet kuru īpašuma tiesības vēl nav nostiprinātas zemesgrāmatā.

Finanšu ieguldījumus sākotnēji atzīst to rašanās dienā un novērtē patiesajā vērtībā atbilstoši iegādes izmaksām.

Finanšu ieguldījumus, kas klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Finanšu ieguldījumus, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita izmaksu vērtībā un pārskata perioda beigās nosaka vērtības samazinājumu, ja pastāv attiecīgas pazīmes.

Ieguldījumu radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību kapitālā klasificē kā līdzdalību radniecīgās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 50 procentu balsstiesību, vai līdzdalību asociētās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder 20-50 procentu balsstiesību. Līdzdalību radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā novērtē un uzskaita saskaņā ar pašu kapitāla metodi.

Budžeta iestāžu ilgtermiņa finanšu ieguldījumi pārējo kapitālsabiedrību kapitālā, kur budžeta iestādei pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, bet valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 20 procentiem balsstiesību, finanšu pārskatā pārskata perioda sākumā un beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi.

Pārskata gadā apstiprinātās, bet nesaņemtās dividendes uzskaitītas kā zembilances prasības.

Aizdevumu uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Valsts un pašvaldību aizdevumi kapitālsabiedrībām, privātpersonām, biedrībām un nodibinājumiem klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Aizdevumi un prasības".

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta finanšu uzskaitē iekļautie valsts aizdevumi pašvaldībām, studējošo un studiju kredīšanas programmas izpildītājiem un valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskajām personām.

Ieguldījumi vērtspapīros (ilgtermiņa un īstermiņa)

Šajā bilances postenī uzskaita iegādātos ilgtermiņa un īstermiņa vērtspapīrus.

Vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi".

Noguldījumu uzskaitē (ilgtermiņa un īstermiņa)

Noguldījumu sastāvā uzskaitīti Valsts kases uz laiku brīvo finanšu līdzekļu ieguldījumi depozītos Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās, kā arī budžeta iestāžu noguldījumi kredītiestādēs un Valsts kasē, ja to sākotnējais termiņš ir lielāks par 90 dienām.

Finanšu pārskatā konsolidēti budžeta iestāžu noguldījumi Valsts kasē.

Noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi".

Finanšu ieguldījumu kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, uzskaitē

Finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi”.

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi

Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka ieguldījuma plāna līdzekļus un uzkrāto kapitālu uzskaita pārējo ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā, atbilstoši to vērtībai ieguldīšanas brīdī, vērtības izmaiņām, dzēšot ieguldījuma plāna daļu pensijas pieprasīšanas vai shēmas dalībnieka nāves un citos gadījumos, un pārskata gada beigās atbilstoši līdzekļu pārvaldītāju sniegtai informācijai.

Krājumi

Krājumos uzskaitīti budžeta iestāžu īstermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti to darbības nodrošināšanai, atsavināšanai un materiālu vai izejvielu veidā iesaistīti vai tiks izlietoti saimnieciskās darbības procesā. Krājumu sastāvā uzskaita arī inventāru, kura vērtība ir līdz 500 *euro* par vienību, ieskaitot ar pirkuma iegādi, piegādi un ar uzstādīšanu saistītos izdevumus, neatkarīgi no tā kalpošanas ilguma, atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus (izņemot nodošanu bez atlīdzības citai budžeta iestādei), valsts stratēģiskās rezerves un militāro inventāru Nacionālo bruņoto spēku militāro uzdevumu un ar tiem saistīto apmācību izpildes nodrošināšanai un militāro spēju attīstīšanai, kā arī valstij piekritīgo mantu (nekustamo īpašumu), kuras uzskaiti veic Valsts ieņēmumu dienests un kurai ir zināma īpašuma kadastrālā vērtība. Pārējās valstij piekritīgās mantas uzskaiti Valsts ieņēmumu dienests veic daudzuma vienībās.

Budžeta iestādes krājumus sākotnēji novērtē iegādes vai ražošanas pašizmaksā. Bioloģisko aktīvu produktus, kurus budžeta iestāde ieguvusi no saviem bioloģiskajiem aktīviem, sākotnēji novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, krājumu iegūšanas dienā. Valstij piekritīgo nekustamo īpašumu, kurš ir uzskaitē pārskata gada beigās, uzskaita kadastrālajā vērtībā.

Pārskata gada beigās nosaka aizstāšanas izmaksas krājumiem, kas paredzēti iestāžu funkciju nodrošināšanai (izņemot inventāru), izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu, kā arī šādu krājumu izgatavošanai, ja tie nav nodoti lietošanā vai izlietoti. Krājumu vērtību korigē atbilstoši zemākajai vērtībai, salīdzinot krājumu aizstāšanas izmaksas ar šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Atsavināšanai trešām personām (izņemot inventāru, izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu) paredzētos krājumus saimnieciskā gada beigās novērtē neto pārdošanas vērtībā, ja tā ir zemāka par šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Starpību, kas rodas starp iegādes (izmaksu) vērtību un aizstāšanas izmaksām vai neto pārdošanas vērtību, atzīst budžeta iestāžu pārējos izdevumos. Krājumiem, kuri pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļiem, bet neatbilst pamatlīdzekļu sākotnējās vērtības atzīšanas kritērijiem (inventārs) un kuri nav nodoti lietošanā, vērtības samazinājumu aprēķina un uzskaita atbilstoši budžeta iestāžu pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanas nosacījumiem.

Krājumus noraksta, pielietojot metodi “pirmais iekšā – pirmais ārā” (FIFO). Norakstot izlietoto krājumu vērtību, to atzīst budžeta iestādes pamatdarbības izdevumos periodā, kad tos nodod lietošanā vai faktiski izlieto.

Krājumus atsavinot, likvidējot vai konstatējot to iztrūkumu, to uzskaites vērtību noraksta pārējos izdevumos.

Budžeta iestāžu īpašumā un valdījumā esošo valsts un pašvaldību krājumu, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, vērtība uzskaitīta atsevišķos kontos krājumu sastāvā.

Krājumus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestāde.

Prasības (norēķini ar debitoriem)

Prasību grupā budžeta iestādes uzskaita norēķinus ar debitoriem – juridiskām un fiziskām personām, pret kurām budžeta iestādei vai valsts budžetam ir radušās ilgtermiņa vai īstermiņa prasības, tai skaitā par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem) un par VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem. Ņemot vērā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumos Nr. 661 “Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai”, kas izdoti uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23¹.panta pamata, noteikto kārtību vienotajā nodokļu kontā saņemtos maksājumus attiecina ar datumu, kurā iestājas maksājumu saistības maksāšanas termiņš, līdz tam saņemtos neattiecinātos maksājumus VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē klasificējot kā saistības par avansā saņemtiem naudas līdzekļiem.

Prasības sākotnēji atzīst atbilstoši darījuma patiesai vērtībai.

Prasības, kas klasificētas kā finanšu instruments kategorijā “Aizdevumi un prasības”, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Pārējām prasībām nosaka vērtības samazinājumu, ja konstatētas vērtības samazinājuma pazīmes.

Vērtības samazinājumu prasībām veido budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē:

- atbilstoši prasību apmaksas vai izpildes kavējuma dienu skaitam, vērtības samazinājuma apmēru nosakot proporcionāli no prasību vērtības;
- apšaubāmās summas apmērā, ja pastāv strīds par prasību apmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums, pret darījuma partneri ir ierosināta lieta par maksātnespēju, kā arī citos gadījumos, kad ir pamatots iemesls apšaubīt prasības atgūšanu;

Finanšu pārskatā prasību sastāvā uzskaita arī uzkrātos ieņēmumus. Uzkrāto ieņēmumu posteņi uzskaita skaidri zināmas norēķinu summas, kas saskaņā ar noslēgtiem līgumiem attiecas uz pārskata gadu vai iepriekšējiem gadiem, attiecībā uz kuriem līdz pārskata gada beigām nav sagatavots maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments. Šīs norēķinu summas aprēķina saskaņā ar attiecīgā darījuma līguma nosacījumiem.

Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem

Šajā bilances posteņi uzskaita ar budžeta iestāžu darbību saistītos izdevumus, kas apmaksāti pārskata gadā, bet attiecas uz nākamajiem periodiem pēc bilances datuma, kā arī veiktos avansa maksājumus par pakalpojumiem un projektiem.

Nākamo periodu izdevumus budžeta iestādes atzīst izdevumos pārskata gadā, kurā ir saņemti / izlietoti iepriekš apmaksātie pakalpojumi.

Budžeta iestādes šajā posteņi uzskaita arī avansā pārskaitītos transfertus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), kurus atzīst izdevumos pārskata periodā, kad apstiprināts transferta izlietojums.

Naudas līdzekļi

Naudas līdzekļu sastāvā uzskaitīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kasēs un norēķinu kontos kredītiestādēs, naudas ekvivalenti, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla sastāvā uzskaita budžeta iestāžu rezerves, iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu un pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Rezerves atzīst, ja finanšu ieguldījumi radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēti saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir bijušas izmaiņas, kas nav norādītas kapitālsabiedrības peļņas un zaudējumu aprēķinā, pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas, kā arī naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē atzīto atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas, kas novērtētas kā efektīva riska ierobežošana.

Uzkrājumi

Uzkrājumi atzīti valsts budžeta un budžeta iestāžu saistību segšanai, kas attiecas uz pārskata gada vai iepriekšējo gadu darījumiem un pārskata sagatavošanas laikā ir paredzamas vai zināmas, bet to vērtība, izpildes vai apmaksas datums nav precīzi zināms – ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei, izdienas pensiju izmaksai, citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto kompensāciju un grantu izmaksai.

Uzkrājumus izveido paredzamām saistībām saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- pastāv pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts), kuru izraisījis pagātnes notikums, ņemot vērā visus pieejamos pierādījumus pārskata perioda beigās. Uzkrājumus veido tikai tādām paredzamām saistībām, kas pastāv neatkarīgi no vienības rīcības nākotnē;
- ir ticams (pastāv pietiekami liela varbūtība), ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums;
- pienākuma izpildei nepieciešamās summas var ticami novērtēt.

Uzkrājumus iespējamiem izdevumiem, kas radīsies no galvojumu saistību izpildes pirms galvojumā noteiktā notikuma iestāšanās, atzīst vērtībā, kas atbilst galvojuma iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei (patiesajā vērtībā).

Valsts budžeta finanšu uzskaitē uzkrājumu apjoms noteikts aizņēmajam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu (Starptautisko finanšu pārskatu standartu (turpmāk – SFPS) izpratnē) un nākotnē iespējamo maksājamo naudas plūsmu, lai izpildītu valsts uzņemtās saistības.

Uzkrājumus ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei veido, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei, ņemot vērā ar izmaksu saistītos riskus un nenoteiktības.

Uzkrājumus izdienas pensiju izmaksai aprēķina:

- pārskata gada beigās attiecīgajā profesijā nodarbinātām personām, kurām ir tiesības pieprasīt izdienas pensiju pēc normatīvos aktos noteikto kritēriju izpildes. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai atbilstoši minēto kritēriju izpildes pakāpei pārskata gada beigās izmaksājamo summu laika periodā no normatīvos aktos noteiktā izdienas pensijas piešķiršanas termiņa līdz vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanai. Saskaņā ar Valsts

kases aplēsēm satiksmes nozarē nodarbinātām personām normatīvos aktos noteikto nosacījumu izdienas pensijas piešķiršanai izpildes termiņš ir pienācis 2020. gadā un šīm personām ir tiesības pieteikties izdienas pensijas saņemšanai, tāpēc uzkrājumus aprēķina par piešķirtajām izdienas pensijām;

- personām, kam līdz pārskata gada beigām piešķirta izdienas pensija. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai izmaksājamo izdienas pensiju vai piemaksu pie vecuma pensijas laika periodā no nākamā pārskata gada līdz statistiski noteiktam vidējam mūža ilgumam – 87 gadu vecumam.

Uzkrājumus citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto grantu un kompensāciju izmaksai aprēķina katrai personai atsevišķi, ņemot vērā tiesību aktos noteikto pabalsta, kompensācijas vai granta apmēru un izmaksas nosacījumus.

Uzkrājumu daļa, kuru paredzēts izmaksāt vēlāk nekā vienu gadu pēc pārskata gada beigām, diskontēta ar Valsts kases noteikto negatīvo diskonta likmi uzkrājumiem -0.20 % gadā, ja bija iespējams noteikt aptuveno maksāšanas termiņu. Diskontēšanas rezultātā atzīto uzkrājumu samazinājumu uzrāda procentu ieņēmumu sastāvā.

Saistības (norēķini ar kreditoriem)

Saistību sastāvā uzskaita budžeta iestāžu pašreizējās saistības (pienākumi), kas radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru izpildei nepieciešamo valsts vai pašvaldību budžetu resursu apjoms un pienākuma izpildes laiks ir precīzi zināmi.

Saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Saistības, kas nav klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas samazina atbilstoši to izpildei, apmaksai vai dzēšanai.

Aizņēmumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Aizņēmumus atzīst uzskaitē dienā, kad saņemta nauda vai tās ekvivalenti no iekšzemes vai ārvalstu finanšu institūcijām. Aizņēmumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības”.

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie aizņēmumi no valsts budžeta.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaita emitētās obligācijas, t.sk. eiroobligācijas, un citus parāda vērtspapīrus (parādzīmes, krājobligācijas, īpašam mērķim noteiktus bezprocentu valsts vērtspapīrus). Valsts vērtspapīrus izlaiž atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 6.maijā noteikumos Nr.237 “Valsts vērtspapīru izlaišanas noteikumi” noteiktajai valsts vērtspapīru izlaišanas un apgrozības kārtībai Latvijas Republikā.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības”.

Saņemtie noguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaitīti Valsts kasē ieguldītie valsts budžeta izpildītāju valsts speciālā budžeta un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikumu ieguldījumi noguldījumu veidā atbilstoši Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktajam.

Saņemtie noguldījumi sākotnēji atzīti to saņemšanas dienā saņemtās summas apmērā.

Saņemtie noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta izpildītāju noguldījumi Valsts kasē, kas uzskaitīti valsts budžeta finanšu uzskaitē.

Uzkrātās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Uzkrātās saistības ir skaidri zināmas un samērā precīzi aprēķināmas saistību summas par pārskata gadā vai iepriekšējos pārskata periodos saņemtām precēm vai pakalpojumiem, kā arī citu darījumu un notikumu rezultātā radušās saistības, par kurām bilances datumā maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments vēl nav saņemts.

Uzkrātās saistības par darbinieku neizmantotajiem atvaļinājumiem aprēķinātas katram darbiniekam atsevišķi, nosakot darbinieka līdz pārskata perioda beigām neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu un to sareizinot ar darbinieka vienas darba dienas vidējo izpeļņu pēdējo sešu kalendāra mēnešu laikā, un pieskaitot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra atzīst un uzkrāj saistības iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā līdz pārskata gadam sekojošā gada 15. februārim shēmas dalībnieku kontos reģistrētās summas apjomā, t.i., summas, kas reģistrētas nodošanai pārvaldīšanā.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīst uzkrātās saistības par valsts sniegtajiem galvojumiem un izdevumus, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi, bet galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem, bet tā atmaksai ir paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē uzkrātās saistības atzīst, ja pārskata gadā radušās saistības pret nodokļa maksātāju, bet maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments izsniegts pēc attiecīgā pārskata gada beigām.

Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

Budžeta iestādes uzskaita saistības par aprēķinātiem nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem, kas radušās pārskata periodā, bet par kurām apmaksā nav veikta vai arī maksājums veikts vienotajā nodokļu kontā un līdz normatīvajos aktos nodokļu jomā noteiktajam maksājumu saistības maksāšanas termiņam uzskaitīts prasību sastāvā kā avansā veikts maksājums.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē saistības pret nodokļu maksātājiem atzīst, ja pārskata periodā ir radies pienākums precizēt iepriekš atzītos valsts budžeta ieņēmumus saskaņā ar nodokļu maksātāja iesniegtiem attaisnojuma dokumentiem, VID vai citu institūciju pieņemtiem lēmumiem.

Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Nākamo periodu ieņēmumu un saņemto avansu sastāvā uzskaita budžeta iestāžu saņemtos resursus (naudas līdzekļus, citus finanšu un nefinanšu aktīvus), kurus atbilstoši attiecīgā darījuma nosacījumiem ieņēmumos atzīs nākamajos pārskata periodos.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīta ārvalstu finanšu palīdzība (darījuma partneris – nerezidents) un saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, ja ar to saņemšanu saistītajos tiesību aktos ir ietverti nosacījumi attiecībā uz to, kā saņēmējam jālieto saņemtie resursi, un kas izpildāmi juridisku un administratīvu procesu ietvaros.

Nākamo periodu ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības un saņemtiem ziedojumiem un dāvinājumiem budžeta iestāžu grāmatvedībā atzīst ieņēmumos pārskata periodā, kad izpildīti attiecīgajos tiesību aktos ietvertie nosacījumi.

Nākamo periodu ieņēmumos budžeta iestādes uzskaita saņemtos transfertu avansa maksājumus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), ja nav saņemts apstiprinājums par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīti par siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanu izsolēs saņemtie, bet projektos neizmantojie līdzekļi.

Ņemot vērā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumos Nr. 661 "Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai", kas izdoti uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23¹.panta pamata, noteikto kārtību, VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē vienotajā nodokļu kontā saņemtos maksājumus attiecina (piesaista konkrētām prasībām) ar datumu, kurā iestājas maksājumu saistības maksāšanas termiņš, līdz tam saņemtos neattiecinātos maksājumus VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedībā klasificējot kā saistības par avansā saņemtiem naudas līdzekļiem.

Saņemto ES politiku instrumentu finansējumu un citu ārvalstu finanšu palīdzību atzīst kā īstermiņa saistības vai īstermiņa prasību samazinājumu pret Eiropas Komisiju (turpmāk – EK) par līdzekļu starpposmu un noslēguma maksājumiem dienā, kad no EK vai citas piešķirējas institūcijas ieskaitīta nauda Valsts kases kontā finanšu sabiedrībā. Prasības pret EK un ieņēmumus par starpposmu un noslēgumu maksājumiem Latvijai atzīst pamatojoties uz atbildīgās iestādes sniegto informāciju par apstiprinātajiem ES fondu izdevumiem.

Valsts kase īstermiņa saistības par saņemtajiem avansa maksājumiem un prasības pret EK samazina saņemot informāciju no atbildīgās iestādes par EK apstiprinātajiem izdevumiem par starpposmu un noslēguma maksājumiem, ja tās attiecināmas uz avansā saņemtajiem maksājumiem.

Katra pārskata perioda beigās veicot prasību un saistību inventarizācijas procedūras, sertificētos izdevumus uzskaita kā prasības pret EK par ES fondu līdzekļiem, ja šo līdzekļu saņemšana ir droši sagaidāma un sertificētie izdevumi ir lielāki nekā faktiski saņemtie naudas līdzekļi no EK, kas to saņemšanas dienā atzīti kā saistības pret EK.

Pārējās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Pārējo saistību posteņi uzskaita saistības, kuras nav klasificētas citos atsevišķi nodalītos saistību posteņos.

Pārējās saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Pārējo īstermiņa saistību sastāvā kā saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem uzskaitītas Valsts kases saistības par finanšu pārskatā nekonsolidēto vienību kontu atlikumiem Valsts kases kontos – citu budžetu, kapitālsabiedrību, biedrību un nodibinājumu līdzekļi.

Finanšu pārskatā konsolidēti ikgadējā pārskatā par VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem iekļautie kontu atlikumi Valsts kasē, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie kontu atlikumi Valsts kasē, kas valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīti kā pārējās saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem.

Nomas darījumu klasifikācija un uzskaitē

Par nomu klasificē līgumu, ar kuru iznomātājs par vienu vai vairākiem nomas maksājumiem (atlīdzību) nodod nomniekam tiesības lietot aktīvu līgumā noteiktu laika periodu. Nomu klasificē kā finanšu nomu (līzingu) vai operatīvo nomu atbilstoši iznomātā aktīva īpašuma tiesībām

raksturīgo risku un atlīdzības sadalījumam starp iznomātāju un nomnieku. Klasifikāciju nosaka darījuma būtība, nevis līguma juridiskā forma. Nomu klasificē nomas uzsākšanas datumā un klasifikāciju pārskata, ja būtiski mainīti līguma nosacījumi.

Nomu klasificē kā finanšu nomu, ja pastāv pazīmes, kas liecina, ka pircējam nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības. Finanšu nomas ietvaros iegūtos aktīvus uzrāda aktīvu sastāvā un atbilstošās saistības – ilgtermiņa saistību sastāvā minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei. Finanšu nomā nodotie aktīvi izslēgti no uzskaites un atzītas prasības un ieņēmumi no aktīva atsavināšanas minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei.

Aktīvus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši budžeta iestādes noteiktajai vērtībai. Pamatdarbības izdevumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti. Aktīvus, kas nodoti operatīvā nomā, uzskaita aktīvu sastāvā atbilstoši to ekonomiskai būtībai. Pamatdarbības ieņēmumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti.

Publiskās un privātās partnerības darījumu klasifikācija un uzskaitē

Aktīvus (ilgtermiņa ieguldījumus un krājumus), kas iegūti Publiskās un privātās partnerības likuma ietvaros noslēgto publiskās un privātās partnerības (turpmāk – partnerība) līgumu izpildes rezultātā, sākotnēji atzīst aktīvu sastāvā, ja:

- budžeta iestādes kontrolē vai regulē, kādi pakalpojumi, kam un par kādu cenu ir jānodrošina līguma darbības laikā;
- partnerības līguma termiņa beigās partnerības aktīva īpašuma tiesības nodod budžeta iestādei vai partnerības aktīva lietderīgās lietošanas laiks beidzas partnerības līguma termiņa beigās.

Aktīvus atzīst patiesajā vērtībā, klasificē atbilstoši to ekonomiskai būtībai un piemēro attiecīgās aktīvu grupas grāmatvedības uzskaites pamatprincipus.

Saistības par partnerības aktīva izveidošanu atzīst aktīva sākotnējās vērtības apmērā un turpmāk novērtē amortizētajā vērtībā – pārskata gadā palielina par procentu izdevumiem, kurus aprēķina, piemērojot partnerības līgumā ietvertu procentu likmi, un samazina par privātajam partnerim veiktajiem maksājumiem.

Partnerības līgumā noteiktos izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši to ekonomiskajai būtībai un attiecīgās finanšu saistības atzīst lineāri partnerības līguma darbības laikā. Papildu izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atzīst pārskata periodā, kad tie radušies.

Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana

Finanšu aktīvus un finanšu saistības pēc sākotnējās atzīšanas klasificē atbilstoši finanšu instrumentu kategorijām:

- prasības un aizdevumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem, kuri netiek kotēti aktīvajā tirgū. Šajā kategorijā ietvertas prasības, kas radušās aktīvu atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa prasības un šo prasību īstermiņa daļa), un aizdevumi;
- līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kuri paredzēti turēšanai līdz attiecīgā finanšu instrumenta līguma termiņa beigām un kuru uzskaites vērtība ir atgūstama. Šajā

kategorijā ietverti ieguldījumi vērtspapīros, noguldījumi un citi līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi;

- pārdošanai pieejami finanšu aktīvi – neatvasināti finanšu aktīvi, kas nav klasificēti kā aizdevumi un prasības, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi vai patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi. Šajā kategorijā ietverti finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, un citi pārdošanai pieejami finanšu aktīvi;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – finanšu aktīvi, kuri paredzēti tirdzniecībai (iegādāti vai emitēti ar mērķi paredzamā nākotnē tos pārdot vai atpirkt), kuri ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);
- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības – finanšu saistības, kuras paredzētas tirdzniecībai (iegādātas vai emitētas ar mērķi paredzamā nākotnē tās pārdot vai atpirkt), kuras ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);
- pārējās finanšu saistības un finanšu garantiju līgumi. Pārējās finanšu saistības ietver aizņēmumus, saņemtos noguldījumus, emitētos vērtspapīrus un saistības, kas radušās aktīva iegādes vai izveidošanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa saistības un šo saistību īstermiņa daļa).

Finanšu instrumentiem pēc sākotnējās atzīšanas piemēro šādas novērtēšanas metodes:

- prasības un aizdevumus uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus (tai skaitā, vērtspapīrus, noguldījumus) uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus katra pārskata perioda beigās novērtē patiesajā vērtībā un vērtības izmaiņas atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs, ieņēmumos vai izdevumos no valūtu kursu svārstībām atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos. Ja šāda nekotēta pašu kapitāla instrumenta patieso vērtību nevar ticami novērtēt, to uzskaita izmaksu vērtībā, katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēta finanšu aktīva un finanšu saistību, tai skaitā atvasināta finanšu instrumenta, vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos;
- pārējās finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus, uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un amortizētos procentu izdevumus atzīst pārskata perioda izdevumos. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai finanšu saistību amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;

- izsniegtās finanšu garantijas katra pārskata perioda beigās novērtē atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajām aplēsēm. Saņemtās finanšu garantijas novērtē atlīdzības pašreizējā vērtībā.

Amortizētajā un izmaksu vērtībā uzskaitītiem finanšu aktīviem katra pārskata perioda beigās novērtē vērtības samazinājuma pazīmes, ņemot vērā šādus faktoros:

- sadarbības partnerim konstatētas finansiālās grūtības;
- sadarbības partneris neievēro līguma nosacījumus, piemēram, procentu vai pamatsummas atmaksāšanas nosacījumu neizpilde vai pārkāpšana;
- aizdevējs ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālajām grūtībām, piešķīris aizņēmējam atlaidi vai atbrīvojumu, ko citos apstākļos aizdevējs nebūtu apsvēris;
- ir ticams, ka aizņēmējs uzsāks maksātnespējas procedūru vai cita veida finansiālu reorganizāciju;
- konstatēta attiecīgā finanšu aktīva aktīvā tirgus zaudēšana finansiālu grūtību dēļ;
- pastāv novērtējams finanšu aktīvu grupas aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazinājums kopš šo aktīvu sākotnējās atzīšanas, lai arī atsevišķiem finanšu aktīviem šis samazinājums vēl nav nosakāms, uz ko norāda:
 - nelabvēlīgas izmaiņas aizņēmēju maksātnespējā attiecīgajā grupā (piemēram, pieaugošs nokavēto maksājumu skaits),
 - valsts vai pašvaldības ekonomiskie apstākļi, kas attiecīgi ietekmē saistību neizpildi aktīvu grupā (piemēram, ekonomiskās grūtības noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā, nozīmīgas nelabvēlīgas izmaiņas kādas nozares apstākļos, kas ietekmē aizņēmējus attiecīgajā grupā);
- ieguldījumam pašu kapitāla instrumentā – nelabvēlīgas izmaiņas, kas notikušas tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas emitents, un kas norāda, ka pašu kapitāla instrumenta izmaksas var nebūt atgūstamas, kā arī ieguldījuma vērtības samazināšanās zem tā izmaksu vērtības.

Finanšu aktīvu izslēdz no uzskaites, ja budžeta iestāde nodod visus ar attiecīgā aktīva vai tā daļas īpašumtiesībām saistītos riskus, atlīdzības un aktīva vai tā daļas kontroli un tai beidzas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām no attiecīgā finanšu aktīva vai tā daļas.

Finanšu saistības vai to daļu izslēdz no uzskaites tad, ja līgumā noteiktais pienākums ir izpildīts, darījuma partneris ir atteicies no prasības šā pienākuma izpildei, pienākums ir atcelts vai tā izpildes termiņš ir beidzies.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē pārskata perioda beigās veic aktīvu vērtības samazinājuma izvērtējumu Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaitē

Atvasinātie finanšu instrumenti klasificēti finanšu instrumentu kategorijā “Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi” un “Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības”, izņemot valsts budžeta finanšu uzskaitē izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti.

Riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts kase valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktiem atvasinātiem finanšu instrumentiem piemēro riska ierobežošanas uzskaitē atbilstoši finanšu ministra apstiprinātajā Valsts parāda un

naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktiem mērķiem un izstrādātai riska ierobežošanas dokumentācijai. Valsts kase finanšu uzskaitē piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaiti.

Uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē sākotnēji nosaka riska ierobežošanas instrumenta un nodrošinātā posteņa nākotnes naudas plūsmu pašreizējo vērtību.

Turpmāk pārskata perioda beigās veicot nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības novērtēšanu, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas uzskaita:

- veicot atkārtotu nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības novērtēšanu, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas uzskaita atsevišķā postenī aktīva vai saistību sastāvā;
- riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņu daļu, kas noteikta kā efektīva riska ierobežošana, atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs;
- riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņu daļu, kas novērtēta kā neefektīva riska ierobežošana, atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos;
- finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs uzskaitītās riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos vienlaicīgi ar nodrošinātā posteņa ieņēmumiem vai izdevumiem, uz kuriem attiecināma riska ierobežošana, saskaņojot ar šo ieņēmumu vai izdevumu summu.

Izmantošanas veidi

Valsts kase izmanto atvasinātos finanšu instrumentus tikai finanšu risku vadībai atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

Valsts kase izmanto šādus atvasinātos finanšu instrumentus:

- FORWARD – nākotnes valūtas pirkšanas vai pārdošanas darījums, kura ietvaros par noteikto valūtu kursu noteiktā dienā nākotnē nopērk vai pārdod noteikto valūtas daudzumu;
- IRS – procentu likmju mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar procentu maksājumu plūsmām, kuras balstās uz darījumu nosacījumos noteikto termiņu procentu likmēm (vienai no plūsmām likme var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu);
- CCIRS – valūtu mijmaiņas darījums vai procentu likmju un valūtu mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar naudas plūsmām dažādās valūtās (procentu un pamatsummas maksājumiem):
 - valūtu mijmaiņas darījums – ja abas naudas plūsmas ir saistītas ar fiksētām vai vienādu termiņu mainīgām procentu likmēm;
 - procentu un valūtu mijmaiņas darījums – ja naudas plūsmas ir saistītas ar dažādu termiņu procentu likmēm (viena no kurām var būt fiksētā uz visu darījuma termiņu).

Izmantošanas mērķis un rezultāts

IRS un CCIRS (procentu un valūtu mijmaiņas) darījumi tiek slēgti, lai sasniegtu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi un nodrošinātu valsts parāda portfeļa ilgspēju (duration – procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados)) un fiksēto likmju īpatsvara rādītāju ievērošanu pieļaujamās robežās. Atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā definētajam parāda portfeļa vadības pamatprincipam, nodrošinot līdzsvaru starp finanšu resursu izmaksām un finanšu risku ierobežošanu, par nozīmīgāko tiek uzskatīta finanšu risku ierobežošana.

CCIRS un FORWARD darījumi tiek slēgti, lai nodrošinātu tīrā parāda valūtu kompozīcijas ievērošanu pieļaujamās robežās, kā arī izslēgtu valūtu svārstību risku procentu maksājumiem par ne euro valūtā emitētām eiroobligācijām un citiem aizņēmumiem. Slēdzot attiecīgos atvasināto finanšu instrumentu darījumus vērtspapīru emisijas brīdī ne euro valūtā, tiek fiksēts valūtas kurss, par kuru darījuma puses apmainās ar darījuma pamatsummām (attiecīgi emisijas brīdī un vēlāk emisijas dzēšanas brīdī), kā arī par kuru efektīvi tiek veikti un attiecīgi saņemti līdzekļi procentu maksājumu veikšanai – tādējādi izslēdzot valūtu svārstību risku procentu (kupona) maksājumiem.

FORWARD darījumi tiek slēgti, lai ierobežotu valūtu risku valsts parāda un naudas līdzekļu vadībā.

Tīrā valūtu parāda atklātās pozīcijas saglabāšanu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktajās robežās 2021. gadā nodrošināja iepriekšējos gados noslēgtie FORWARD un CCIRS darījumi. 2021. gadā ir beidzies pēdējais no iepriekšējos gados noslēgtiem CCIRS darījumiem, kā arī Valsts kase nav veikusi jaunus aizņēmumus ārvalstu valūtās un attiecīgi nav slēgusi jaunus darījumus valsts parāda valūtu riska izslēgšanai.

Rīgas pilsētas pašvaldības grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2021. gada pārskatā uzrādīts tā patiesajā vērtībā, balstoties uz Rīgas pilsētas pašvaldības izstrādātu aprēķinu metodoloģiju un principiem. Patiesā vērtība aprēķināta, ņemot vērā iespējamo mijmaiņas darījuma līguma nākotnes naudas plūsmu, kas modelēta, izmantojot DB Pulse Basket un DB FRB indeksu vēsturisko attīstību, ņemot vērā *euro* un USD likmju izmaiņas, un kā diskonta likmi izmantojot *euro* procentu likmju līkni uz 2021. gada 31. decembri, kas koriģēta ar Latvijas valsts kredītsaistību neizpildes mijmaiņas līgumu (CDS) ilgtermiņa likmi.

Nomātie aktīvi

Zembilancē atsevišķā kontā norādīti budžeta iestāžu nomātie aktīvi – pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un krājumi, kuri atrodas budžeta iestāžu lietošanā saskaņā ar operatīvās nomas un patapinājuma līgumiem.

Zembilances aktīvi

Zembilances aktīvā uzskaita iespējamus aktīvus, kuri radušies pagātnes notikumu rezultātā un kuru pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestāde vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt.

Zembilances aktīvu sastāvā uzskaitīti:

- iespējamie aktīvi, kurus atzīst un uzrāda zembilancē, ja pastāv varbūtība ekonomisko labumu un/vai sniegto pakalpojumu pieaugumam iestādē. Pēc noteiktu apstākļu apstiprināšanās un dienā, kad aktīvu var ticami novērtēt, aktīvu un ar to saistītos ieņēmumu norāda bilancē, samazinot zembilancē norādīto iespējamo aktīvu vērtību;
- prasības par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību paziņotajām dividendēm un saņemamiem maksājumiem par kapitāla daļu izmantošanu, kas ir apstiprināti pēc bilances datuma un par kuriem nav samazināts finanšu ieguldījums;
- aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas, kas nav saņemtas līdz pārskata perioda beigām, un prasības, kuras nav uzskaitītas bilancē, no dienas, kad radušās likumīgas tiesības to saņemt;

- budžeta iestāžu prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem atbilstoši prettiesiski atsavinātā aktīva vērtības visticamākai aplēsei;
- iespējamās prasības par nākotnes finanšu darījumiem, valsts budžeta bezcerīgi (zaudētie) kredīti un pārējās zebilances prasības;
- citi zebilances aktīvi.

Zebilances pasīvi

Zebilances pasīvā uzskaita budžeta iestāžu un valsts budžeta iespējamās saistības, kas radušās pagātnes notikumu rezultātā, bet to iestāšanās vai neiestāšanās atkarīga no viena vai vairāku tādu notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestādes vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt. Zebilances saistībās norāda arī pašreizējās saistības, kurām nav pietiekams pamatojums saistību vērtības noteikšanai.

Zebilances pasīvu daļā ir norādīti:

- budžeta iestāžu nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un militāro ilgtermiņa aktīvu iegādi un izveidošanu (izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem). Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti;
- saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti, nākotnes nomas maksājumi;
- iespējamie nākotnes finanšu darījumi, izsniegtie galvojumi, valsts budžeta piešķirtie, bet vēl neizmaksātie aizdevumi, un citas zebilances saistības.

Galvojumi

Zebilancē uzskaitīta pašvaldību un valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību summa bilances datumā, kas būtu jāmaksā par galvoto aizņēmumu, ja galvojuma ņēmējs to neatmaksātu.

Valsts budžeta sniegtos galvojumus zebilancē uzskaita atbilstoši iespējamo saistību atzīšanas kritērijiem:

- resursu izlietojuma varbūtība ir iespējama ($\geq 5\% < 50\%$);
- nav precīzi zināma vērtība vai konkrētu saistību rašanās vai segšanas datums.

Valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību vērtība atbilst iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei.

Ieņēmumi un izdevumi

Ieņēmumus un izdevumus, kas radušies iestādes darbības rezultātā, kā arī VID administrētos valsts budžeta ieņēmumus atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu periodā, kad tie radušies,

neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas, izņemot atsevišķus ieņēmumus un izdevumus, kurus uzskaita saskaņā ar naudas plūsmas principu:

- valsts akciju sabiedrības “Ceļu satiksmes drošības direkcija” administrēto nodokļu un nodevu ieņēmumi;
- nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi;
- valsts un pašvaldību administrēto nodevu ieņēmumi un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumi.

Ieņēmumu un izdevumu klasificēšanā piemēro Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumus Nr. 1032 “Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju” un Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”.

VID administrēto nodokļu ieņēmumus atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā noticis apliekamais notikums.

Ieņēmumus no nekustamā īpašuma nodokļa pašvaldības uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši katras pašvaldības grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktai metodoloģijai.

Nenodokļu ieņēmumus – valsts nodevas, soda naudu, līgumsodu un nokavējuma naudas ieņēmumus, kā arī pārējos nenodokļu ieņēmumus – atzīst saskaņā ar naudas plūsmas principu, izņemot VID administrēto nodevu un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumus, kurus atzīst dienā, kad to saņemšana ir droši ticama. Detalizēta valsts budžeta ieņēmumu atzīšanas kārtība noteikta VID iekšējos normatīvos aktos un VID ikgadējā pārskata pielikumā “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts”.

Pārskata gada beigās nodokļu un nodevu ieņēmumi, par kuriem normatīvos aktos noteiktajā kārtībā veicami maksājumi valsts budžetā izmantojot tiešsaistes maksājumu pakalpojumus, atzīti par saņemtiem valsts budžetā pārskata gadā, bet valsts budžeta kontā Valsts kasē ieskaitīti nākamajā pārskata gadā.

Maksas pakalpojumus un citus pašu ieņēmumus – ieņēmumus par izglītības pakalpojumiem, ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, ieņēmumus par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem, ieņēmumus par nomu un īri, maksu par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs, ieņēmumus par dzīvokļu un komunālajiem pakalpojumiem, atlīdzību no apdrošināšanas sabiedrībām par bojātu nekustamo īpašumu un kustamo mantu un citus budžeta iestāžu pašu ieņēmumus – atzīst atbilstoši uzkrāšanas principam. Saņemtos avansus par pakalpojumiem un precēm atzīst ieņēmumos dienā, kad ir sniegts pakalpojums vai piegādātas darījumā paredzētās preces. Ja pakalpojuma sniegšana pārskata perioda beigās nav pabeigta, ieņēmumus atzīst atbilstoši darījuma izpildes pakāpei pārskata perioda beigās.

Ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļus, kuri veido ārvalstu finanšu palīdzību valsts budžetam, uzskaita Valsts kase kā maksājumu iestāde. Saņemtos līdzekļus atzīst nākamo periodu ieņēmumu sastāvā kā saistības pret Eiropas Savienības (turpmāk – ES) politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem. Pārskata perioda ieņēmumus atzīst vienlaikus ar izdevumiem, norakstot saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem

Eiropas Savienības budžeta programmas Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai, lai veicinātu Eiropas Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, stiprinot dalībvalstu noturības un pielāgošanās spējas nolūkā mazināt Covid–19 krīzes radīto sociālo un ekonomisko ietekmi, un atbalstītu pāreju uz zaļo un digitālo ekonomiku, veicinātu Eiropas Savienības ekonomikas izaugsmes potenciālu un darba vietu radīšanu, kā arī Eiropas Savienības 2030. gadam izvirzīto klimata mērķu sasniegšanu un 2050. gadam izvirzīto klimata neitralitātes mērķu sasniegšanai Latvijai piešķirot finansējumu gan grantu, gan aizdevumu veidā.

Valsts kase Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma finanšu līdzekļu ietvaros saņemto finansējumu saņemšanas dienā atzīst valsts budžeta ieņēmumos.

Ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības, ko budžeta iestādes saņēmušas no darījuma partnera – nerezidenta, atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Budžeta iestādes transfertu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, atbilstoši saņemtam apstiprinājumam no citas budžeta iestādes par attaisnotiem (atzītiem) izdevumiem, atzīstot ieņēmumus un prasības pret budžeta iestādi vai samazinot avansā saņemtos transfertus (saistības). Transfertu ieņēmumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības saņemtos aktīvus vai nodotos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Ziedojumus un dāvinājumus uzskaita attiecīgajā aktīvu grupā, atzīstot pārskata perioda ieņēmumus vai nākamo periodu ieņēmumus dāvinājumu un ziedojumu novērtētajā vērtībā. Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitītos ziedojumus un dāvinājumus pārskata perioda ieņēmumos atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atzīst pamatbudžeta ieņēmumos dotācijas saņemšanas dienā un gada beigās samazina par slēgtajiem valsts pamatbudžeta asinējumiem.

Procentu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, kuri noguldīti uz konkrētu termiņu un kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz 90 dienas, kā arī procentu ieņēmumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības, un citi procentu ieņēmumi.

Pārējos ieņēmumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu, bioloģisko aktīvu, krājumu) sākotnējās atzīšanas, inventarizācijā konstatētā pārpalikuma, saistību dzēšanas, vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām, avansa maksājumiem un finanšu instrumentiem, rezervju izslēgšanas un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Izdevumus atalgojumam, darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksām, pabalstiem un kompensācijām, mācību, darba un dienesta komandējumiem, darba braucieniem, pakalpojumiem, krājumiem, materiāliem, energoresursiem, biroja precēm un inventāram, periodikai, nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumiem, subsīdijām, dotācijām un sociāliem pabalstiem, kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskai sadarbībai uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Maksājami līgumsodi un naudas sodi uzskaitīti budžeta iestāžu pamatdarbības izdevumos dienā, kad darījuma partnerim radušās likumīgas tiesības iekasēt līgumsodu un naudas sodu.

Budžeta iestādes transfertu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, apstiprinot citas budžeta iestādes iesniegto dokumentu, kas apliecina izdevumu rašanos, un atzīst saistības pret attiecīgo iestādi vai samazina avansa maksājumu (prasības). Transfertu izdevumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības nodotos aktīvus vai saņemtos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Procentu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, izdevumiem par privātā partnera nodrošinātajiem pakalpojumiem, izdevumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības un citi procentu izdevumi.

Pārējos izdevumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu bioloģisko aktīvu, krājumu) vērtības norakstīšanas, aktīvu izslēgšanas no

uzskaites, inventarizācijās konstatētiem iztrūkumiem, vērtības samazinājuma atzīšanas prasībām, avansiem, uzkrājumu veidošanas saistībām un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Pārskata sagatavošanas principu apraksts**Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance**

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance ietver finanšu informāciju par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites aktīviem un saistībām 2021. gada 31. decembrī, kā arī sniedz salīdzinājumu ar 2020. gada 31. decembra datiem. VID sagatavotajā ikgadējā pārskatā par valsts budžeta ieņēmumiem 2021. gadā salīdzinošā informācija par iepriekšējo pārskata gadu nav uzrādīta.

Nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi uzrādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot nolietojumu (amortizāciju) un vērtības samazinājumu.

Bioloģiskie aktīvi, kurus paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzrādīti patiesajā vai Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Ilgtermiņa un īstermiņa prasības, finanšu ieguldījumi, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, samaksātie avansi un nākamo periodu izdevumi uzrādīti neto vērtībā no uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Prasību atlikumi pārskata gada beigās ir saskaņoti ar darījumu partneriem atbilstoši aktam par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu. Prasību apmērus pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm saskaņo elektroniski, ievērojot MK noteikumus Nr. 344 noteikto. Prasības par ES fondu līdzekļiem saskaņotas izdevumu sertificēšanas procesā saskaņā ar šo jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Valsts ieņēmumu dienests ar tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem saistīto prasījumu inventarizāciju var veikt izlases kārtībā pēc būtiskuma principa, ievērojot Ministru kabineta 2003. gada 21. oktobra noteikumus Nr. 585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju".

Finanšu ieguldījumi (aktīvi), kas klasificēti kā finanšu instrumenti, norādīti šādā vērtībā:

- aizdevumi un prasības, kā arī līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi – neto vērtībā, no amortizētās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – patiesajā vērtībā;
- finanšu aktīvi, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti – patiesajā vērtībā;
- patiesajā vērtībā novērtēti pārdošanai pieejamie finanšu aktīvu – patiesajā vērtībā;
- izmaksu vērtībā novērtēti pārdošanai pieejami finanšu instrumenti – neto vērtībā, no izmaksu vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Krājumi, kuri paredzēti budžeta iestāžu funkciju veikšanai ilgāk par vienu gadu, norādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu. Pārējie krājumi norādīti iegādes izmaksu vērtībā vai pārskata perioda beigās noteiktā aizstāšanas izmaksu vai neto pārdošanas vērtībā, ja iegādes izmaksu vērtība ir augstāka. Valstij piekritisgā manta (nekustamais īpašums) norādīts kadastrālajā vērtībā, ja tā ir zināma.

Naudas līdzekļu sastāvā uzrādīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kredītiestādēs, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Budžeta iestādes, kurām ir norēķinu konti Valsts kasē, savos pārskatos uzrāda arī naudas līdzekļus norēķinu kontos Valsts kasē, kurus Valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē konsolidē.

Naudas līdzekļu atlikumi pārskata gada beigās saskaņoti.

Uzkrājumi valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē uzrādīti pienākuma izpildei nepieciešamo resursu visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Saistības (izņemot finanšu instrumentus) valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē norādītas amortizētajā vērtībā.

Finanšu saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, norādītas šādā vērtībā:

- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus – patiesajā vērtībā;
- finanšu saistības, kas noteiktas kā riska ierobežošanas instrumenti – patiesajā vērtībā;
- pārējās finanšu saistības – amortizētajā vērtībā;
- finanšu garantiju līgumi – visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Bilances posteņa “Ilgtērmiņa aizņēmumi” dati par iepriekšējo pārskata periodu koriģēti par parāda instrumentiem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu, kas nav riska ierobežošanas instrumenti, valūtas kursa svārstību efektu, pārskatā to uzrādot pie parāda instrumenta vērtības.

Saistību atlikumi gada beigās saskaņoti ar darījuma partneriem atbilstoši savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktiem. Saistību atlikumi pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām, budžeta nefinansētām iestādēm saskaņoti elektroniski ePārskatos atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajam. Valsts ieņēmumu dienests inventarizāciju par saistībām, kas izriet no tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem, var veikt izlases kārtībā pēc būtiskuma principa, ievērojot Ministru kabineta 2003. gada 21. oktobra noteikumus Nr. 585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”.

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem un izdevumiem 2021. gadā, kā arī salīdzinošā informācija par 2020. gadu. VID sagatavotajā ikgadējā pārskatā par valsts budžeta ieņēmumiem 2021. gadā salīdzinošā informācija par iepriekšējo pārskata gadu nav uzrādīta.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi iekļauti pārskata gada ieņēmumu un izdevumu sastāvā, izņemot būtisku kļūdu labojumus, kas uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējo pārskata periodu. Iepriekšējā pārskata perioda darījumi uzrādīti atbilstoši pārskata gadam noteiktai pārskata struktūrai.

Ieņēmumus un izdevumus konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda pa ieņēmumu un izdevumu grupām, izņemot ieņēmumus un izdevumus, kurus norāda atsevišķā pozīcijā, savstarpēji izslēdzot, un kas radušies sakarā ar:

- finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām, ārvalstu valūtas kursa svārstībām, atsavināšanu un izslēgšanu no uzskaites, kā arī sakarā ar pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu pārklasifikāciju uz citu finanšu instrumentu kategoriju. Ieņēmumus vai izdevumus no finanšu instrumentiem konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtībā;
- nefinanšu aktīvu atsavināšanu. Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtību – ieņēmumus (+) vai zaudējumus (–) no ilgtermiņa ieguldījumu objektu atsavināšanas, kuru aprēķina kā starpību starp izslēgtā objekta uzskaites vērtību un tā atsavināšanas ieņēmumiem un izdevumiem.

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

Konsolidētajā pašu kapitāla izmaiņu pārskatā uzrāda neto aktīvu pieaugumu vai samazinājumu pārskata periodā un iepriekšējā pārskata periodā. Neto aktīvi ir starpība starp budžeta iestādes kopējiem aktīviem un kopējām saistībām un uzkrājumiem. Pašu kapitāls var būt gan pozitīvs, gan negatīvs.

Pārskata periodā veiktie būtisku iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējiem pārskata periodiem.

VID sagatavotajā ikgadējā pārskatā par valsts budžeta ieņēmumiem 2021. gadā salīdzinošā informācija par iepriekšējo pārskata gadu nav uzrādīta.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem, izdevumiem un finansēšanas kategorijām 2021. gadā, ievērojot naudas plūsmas principu, kā arī salīdzinošā informācija par 2020. gadu. VID sagatavotajā ikgadējā pārskatā par valsts budžeta ieņēmumiem 2021. gadā salīdzinošā informācija par iepriekšējo pārskata gadu nav uzrādīta.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats sagatavots pēc tiešās metodes. Pārskatā ieņēmumi un izdevumi uzrādīti atbilstoši pamatdarbībai, ieguldījumu un finansēšanas darbībai.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā atsevišķi uzrādītas naudas līdzekļu un naudas ekvivalentu savstarpējās izmaiņas, kas nav uzskatāmas par naudas plūsmu.

Pamatdarbība (ieņēmumi un izdevumi)

Pamatdarbība ir darbība, kas nodrošina nozīmīgākās ienākumu daļas gūšanu, un citas darbības, kas nav saistītas ar ieguldīšanu un finansēšanu. Pamatdarbības ieņēmumi un izdevumi veikti, lai sasniegtu budžeta iestādes primāros mērķus, kas noteikti likumā par valsts budžetu saimnieciskajam gadam vai saistošajos noteikumos par pašvaldības budžetu, tie ietver ziedojumus un dāvinājumus, kā arī citos budžetos uzskaitītos līdzekļus.

Pamatdarbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido darījumi, kas saistīti ar:

- budžeta iestādes sniegtajiem pakalpojumiem un piegādātajām precēm, kā arī saņemtajiem pakalpojumiem un iegādātajām precēm;
- saņemto ārvalstu finanšu palīdzību, ziedojumiem un dāvinājumiem;
- atlīdzību nodarbinātajiem;
- saņemtajiem un veiktajiem nodokļu un nodevu maksājumiem, citiem maksājumiem budžetos un transfertu maksājumiem;
- tiesvedību;
- aizdevumiem;
- atvasinātajiem finanšu instrumentiem, ja tie ir piesaistīti pamatdarbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem;
- ieguldījuma īpašumu iegādi, izveidošanu, iznomāšanu un atsavināšanu;
- saņemtajiem maksājumiem publiskās un privātās partnerības līgumu ietvaros;
- citiem uz pamatdarbību attiecināmiem saņemtajiem un veiktajiem maksājumiem.

Valsts budžeta finanšu uzskaites pamatdarbība ir valsts pamatbudžeta izpildes un valsts budžeta finanšu uzskaites organizēšana. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai iegādāto vērtspapīru, kā arī aizdevumu izsniegšanas un aizdevumu atmaksas naudas plūsma konsolidētajā pārskatā uzrādīta kā pamatdarbības naudas plūsma.

Procentu ieņēmumus un izdevumus no pamatdarbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi par kontu atlikumiem, overdraftiem un aizdevumiem;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi vai ieņēmumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases klientu kontu atlikumiem un overdraftiem, procentu ieņēmumi un izdevumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases kontu atlikumiem, overdraftiem Latvijas Bankā vai kredītiestādēs, kā arī procentu ieņēmumi par izsniegtajiem aizdevumiem.

Citos ieņēmumos un izdevumos no pamatdarbības uzskaitīti pārējie ieņēmumi un izdevumi, kas nav uzskaitīti citos pamatdarbības posteņos, kā arī citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, pansionātos dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību). Citu budžetu līdzekļus pamatdarbības ieņēmumos norāda neto vērtībā, t.i., no pārskata periodā saņemtiem līdzekļiem atskaitot pārskata periodā atmaksātos līdzekļus.

Ieguldījumu darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Ieguldījumu darbības naudas plūsma veidojas no aktīvu iegādes, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju nodrošināšanai, ienākumu gūšanai un naudas plūsmas radīšanai nākotnē, un no šādu aktīvu pārdošanas.

Ieguldījumu darbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido šādi darījumi:

- ilgtermiņa nefinanšu aktīvu (izņemot ieguldījuma īpašumus) iegāde (tai skaitā veiktie maksājumi par kapitalizētām attīstības izmaksām un pašradītiem ilgtermiņa ieguldījumiem), avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- ilgtermiņa finanšu aktīvu (piemēram, līdzdalība kapitālā un iegādātie parāda vērtspapīri) iegāde, avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- saņemtie maksājumi finanšu nomas līgumu ietvaros un veiktie maksājumi partnerības līgumu ietvaros;
- citi uz ieguldījumu darbību attiecināmi saņemti un veikti maksājumi;
- valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumi vai izdevumi no parāda vērtspapīru pārdošanas un ieguldījuma vērtspapīru iegādes.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no ieguldījumu darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi, ja ieguldījuma mērķis ir gūt atdevi (termiņnoguldījumi, ieguldījumi kapitālsabiedrībās, finanšu noma (iznomātājam), ieguldījumi vērtspapīros);
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi par pieņemtajiem noguldījumiem, procentu ieņēmumi par ieguldījuma vērtspapīriem un procentu izdevumi par emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Finansēšanas darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Par finansēšanas darbību uzskata darbību, kas rada izmaiņas aizņēmumu (piemēram, emitētie parāda vērtspapīri, aizņēmumi, izņemot pārsnieguma kredītus (overdraftus)) apmērā un sastāvā, kā arī darījumus ar atvasinātiem finanšu instrumentiem, tai skaitā, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti, ja tie piesaistīti finansēšanas darbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem, un veiktos maksājumus finanšu nomas līguma ietvaros.

Ieņēmumos vai izdevumos no finansēšanas darbības uzskaita naudas līdzekļus un tās ekvivalentus:

Par finansēšanas darbību uzskata:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ieņēmumus, kas saņemti par aizdevumu atmaksām vai saņemtiem aizņēmumiem, vai izdevumus, kas samaksāti par aizdevumu izsniegšanu vai aizņēmumu atmaksu;
- valsts budžeta finanšu vadībā – naudas līdzekļus, kas saņemti par pašu emitēto vērtspapīru pārdošanu vai samaksāti par emitēto vērtspapīru dzēšanu.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no finansēšanas darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu procentu ieņēmumi vai izdevumi par aizņēmumiem, finanšu nomu (nomniekam) un citiem darījumiem atbilstoši izvērtējumam;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu ieņēmumi, kas samaksāti par aizņēmumiem un emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem ir naudas plūsma, kas veidojas no naudas saņemšanas vai izmaksāšanas Valsts kases klientu kontos, kā arī no naudas pārskaitījumiem starp Valsts kases kontiem un ieguldījumiem depozītos Valsts kases kontos.

Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas ārvalstu valūtas kursa svārstību rezultātā, nav uzskatāmi par naudas plūsmu. Tomēr, lai salīdzinātu naudas līdzekļu un naudas ekvivalentus (tai skaitā noguldījumus, kuru termiņš nepārsniedz 90 dienas) atlikumu perioda sākumā un beigās, naudas plūsmas pārskatā uzrāda ārvalstu valūtas kursa svārstību ietekmi uz naudas līdzekļu atlikumiem un to ekvivalentiem ārvalstu valūtā. Šo ietekmi uzrāda atsevišķi no pamatdarbības, ieguldījumu darbības un finansēšanas darbības.

Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts

Ministrijas un pašvaldības konsolidētā gada pārskata pielikumā pievieno tās īstenoto finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Būtiskākos skaidrojumus par finanšu instrumentu risku pārvaldību sniegusi Valsts kase un Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Valsts budžeta finanšu uzskaitē esošo parāda finanšu instrumentu risku pārvaldību īsteno Valsts kase saskaņā ar Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā⁷ (turpmāk – VK stratēģija) noteiktiem finanšu risku vadības pamatprincipiem.

Finanšu risku vadības mērķis ir nepieļaut valsts parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu palielināšanos un ierobežot saistību neizpildes risku VK stratēģijas ietvaros noslēgtajos darījumos.

Valsts kase saskaņā ar VK stratēģijā noteiktajiem pamatprincipiem vada sekojošus finanšu riskus:

- kredītrisku – iespēju, ka partnerpuse, finanšu instrumenta emitents un/vai tā galvnieks nespēs noteiktā laikā un pilnā apmērā pildīt savas saistības;
- likviditātes risku – finansējuma nepietiekamības risku Valsts kases naudas līdzekļu kontos valsts finansiālo saistību savlaicīgai izpildei pilnā apmērā nākamo 12 mēnešu laikā;
- pārfinansēšanas risku – nespēja pārfinansēt valsts parāda saistības vidējā termiņā ar pieņemamiem nosacījumiem;
- procentu likmju risku – iespēju, ka procentu likmju izmaiņas nelabvēlīgi ietekmēs ieņēmumus/ izdevumus. Risks rodas, ja pastāv ievērojama starpība starp aktīvu un pasīvu, kas jūtīgi reaģē uz procentu likmju izmaiņām;
- valūtu risku – iespēju, ka valūtas kursa svārstību rezultātā ārvalstu valūtā denominēto aktīvu/ saistību vērtība euro izteiksmē mainīsies negatīvā virzienā. Valūtas risks rodas, ja pastāv nesaskaņotība prasību un saistību summās ārvalstu valūtās.

Detalizēta informācija par parāda vadības rādītājiem 2021. gadā pieejama Valsts kases sagatavotajā 2021. gada parāda vadības pārskatā, kas ir publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē: [www.kase.gov.lv/Pārskati un tāmes/Valsts parāda vadības pārskati/Gada pārskati/2021](http://www.kase.gov.lv/Parskati%20un%20tames/Valsts%20parada%20vadibas%20parskati/Gada%20parskati/2021)

Valsts budžeta finanšu uzskaitē finanšu aktīvu vērtības samazinājumu regulāri pārskata un izvērtē, vai ir objektīvi pierādījumi, kas liecina par iespējamo aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazināšanos, un vai šo apmēru var ticami novērtēt.

Valsts kase ne retāk kā reizi ceturksnī vērtē, vai nav iestājies kredīta ņēmēja kredītriska notikums, tas ir, ja tiek konstatēta viena no zemāk minētajām pazīmēm:

- vāja vai slikta kredītspēja;
- parāds (kredītmaksājumiem nokavēti termiņi vairāk par 5 dienām, vai no iepriekšējiem mēnešiem uzkrāti nodokļu parādi vai saņemta informācija par kredītu ņēmēju nespēju segt saistības);
- pēdējo divu gadu laikā ir veikta valsts aizdevuma restrukturizācija (atvieglojumu piešķiršana, kuri netiktu izskatīti citos apstākļos);

⁷ VK stratēģija publicēta: https://www.kase.gov.lv/sites/default/files/public/SSD/PVNLVS/PVNLVS_2018.pdf

- pret kredīta ņēmēju uzsākts Maksātnespējas likumā noteiktais tiesiskās aizsardzības vai maksātnespējas process.

Valsts aizdevumiem Valsts kase analizē kredītrisku un nosaka atbilstošu vērtības samazinājumu gan noteiktām aizņēmēju grupām, gan katram aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu un nākotnē sagaidāmo naudas plūsmu no valsts aizdevuma, un nepieciešamību veidot uzkrājumus, iespējamās saistības vai uzkrātās saistības valsts aizdevuma un valsts galvotā aizdevuma nemaksāšanas gadījumiem.

Valsts aizdevuma vai debitora prasības naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot nākotnes naudas plūsmu ar efektīvo procentu likmi (spēkā līgumā ar kredīta ņēmēju noteiktā procentu likme, kas ietver aizdevuma, riska un apkalpošanas izmaksu likmi un citas līgumā noteiktās likmes, vai cita konkrētajai situācijai atbilstoša likme).

Valsts galvotā aizdevuma naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot valsts galvotā aizdevuma nākotnes naudas plūsmu, piemērojot Valsts kases tīmekļvietnē publicēto attiecīgo diskonta likmi.

Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteikts, ka Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspēju izvērtē, ņemot vērā šādus kritērijus, kuriem tiek piešķirts noteikts novērtējums vai noteikts riska līmenis:

- finanšu rādītāji:
 - pašu kapitāla pietiekamības rādītājs;
 - peļņitspējas / budžeta izpildes rādītājs;
 - likviditātes rādītājs;
- kredītvēsture;
- biznesa risks.

Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspējas novērtējuma kategoriju nosaka, ņemot vērā noteikto biznesa riska novērtējumu.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu riska ierobežošanas uzskaitē

Lai nodrošinātu Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumos Nr. 849 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumos Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs"" noteikto, 2021. gadā Valsts kase pieņēma lēmumu uzsākt riska ierobežošanas uzskaiti.

Valsts kase piemēro riska ierobežošanas uzskaiti, ja riska ierobežošana atbilst Valsts kases stratēģijai un tās mērķiem, ievērojot šādus nosacījumus:

- pirms riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas katram riska ierobežošanas darījumam izstrādā riska ierobežošanas dokumentāciju;
- nodrošinātā posteņa patieso vērtību vai naudas plūsmas, kuras attiecināmas uz ierobežoto risku, un riska ierobežošanas instrumenta patieso vērtību var ticami novērtēt;
- riska ierobežošanas efektivitāti atkārtoti novērtē vienu reizi ceturksnī laika periodā, kurā riska ierobežošana ir noteikta. Riska ierobežošanu novērtē kā efektīvu, ja tā atbilst šādiem kritērijiem:
 - riska ierobežošanas instrumenta patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas kompensē nodrošinātā posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas, kas attiecināmas uz ierobežoto risku;

- riska ierobežošanas efektivitātes pakāpe ir 80% līdz 125%, ko aprēķina, attiecinot riska ierobežošanas instrumenta patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas pret nodrošinātā posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņām.

Valsts kase valsts budžeta finanšu uzskaitē piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanu. Naudas plūsmas riska ierobežošana ir naudas plūsmu mainības riska ierobežošana, kas ir attiecināma uz atsevišķu risku, kas saistīts ar atzītu aktīvu vai saistībām (tādu kā visi vai daži mainīgas likmes parāda nākotnes procentu maksājumi) vai ļoti ticami prognozētu darījumu, un var ietekmēt valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumus vai izdevumus.

Valsts kase noteikusi sekojošus riska ierobežošanas instrumentus:

- nākotnes valūtas mijmaiņas darījums (Forward);
- procentu likmju mijmaiņas darījums (IRS).

Valsts kases finanšu instrumentu riska ierobežošanas pārvaldība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- ārvalstu valūtas risks;
- procentu likmju risks.

Procentu likmju risks tiek vadīts, nosakot optimālo parāda apkalpošanas izmaksu un izmaksu pieauguma riska līdzsvaru, nosakot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados), tas ir *duration* rādītāju. 2021. gadā ieviešot riska ierobežošanas uzskaiti, pret risku nodrošinātais postenis tiek konkretizēts (līdz šim IRS tika piesaistīts parāda portfelim), piesaistot IRS konkrētā aizņēmuma ar mainīgo procentu likmi naudas plūsmai.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Rīgas valstspilsētas pašvaldība finanšu instrumentu risku pārvaldību uzskata par neatņemamu pašvaldības finanšu darbības sastāvdaļu, īstenojot savu parādsaistību vadību, kura tiek veikta "Pašvaldības aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību vadības stratēģijas 2018. –2022. gadam" (turpmāk – Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģija).

Saskaņā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģiju, pašvaldības parāda portfeļa vadība ir piesardzīga, orientēta uz finanšu risku ierobežošanu un novēršanu, pieļaujot stratēģijā noteikto atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu vienīgi finanšu risku nodrošināšanai.

Pašvaldības īstenojot finanšu resursu vadību 2021. gadā nodrošināja budžeta un piesaistīto finanšu resursu taupīgu un racionālu izmantošanu. Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģijas ietvaros tika turpināta iepriekšējos gados īstenojot kredītu procentu riska samazināšanas politika, nodrošinot aizņēmumu apkalpošanas maksājumu stabilitāti.

Ilgtermiņa saistību portfeļa vadība dod iespēju Rīgas valstspilsētas pašvaldībai koriģēt parāda portfeļa struktūru gan ņemot jaunus vai pārjaunojot esošos aizņēmumus, gan izmantojot budžeta vadības iespējas, kā arī nepieciešamības gadījumā izmantojot stratēģijā atļautos atvasinātos finanšu instrumentus. Tādā veidā tiek nodrošinot pašvaldības ilgtermiņa saistību portfeļa optimālā struktūra, kas nerada neprognozējamu slogu budžetam, un atbilst Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību vadības stratēģijā noteiktajiem parāda struktūras rādītājiem.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību (finanšu instrumentu) vadība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- valūtas risks;
- procentu likmju risks;

- likviditātes risks.

Valūtu risku vadības nodrošināšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldība nosaka un uzrauga optimālā tīrā parāda valūtas kompozīciju, kas ļauj ievērot saistību ārvalstu valūtas līdzsvaru un tādejādi izvairīties no valūtu kursu svārstību ietekmes.

2021. gada 31.decembrī Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu instrumentu saistības 100 % apmērā bija *euro* valūtā.

Procentu likmju risks rodas tiem pašvaldības aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, jo pastāv iespējamība, ka aizņēmumu procentu maksājumi var nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās.

Lai nodrošinātu stabilas ilgtermiņa saistību apkalpošanas izmaksas un to prognozējamību, ilgtermiņa saistību vadības procesā Rīgas valstspilsētas pašvaldība noteikusi, ka ir nepieciešams nodrošināt, ka ne mazāk kā 60 % no ilgtermiņa saistību portfeļa kopapjoma procentu likme ir fiksēta uz termiņu, kas ir lielāks par vienu gadu, tādejādi mazinot risku, ka tirgus likmju svārstību rezultātā pašvaldības izmaksas par finansējuma izmantošanu būs augstākas nekā plānots.

2021. gada beigās 70 % no kopējām pašvaldības saistībām bija ar fiksētu procentu likmi, kas atbilst stratēģijā noteiktajam pieļaujamam līmenim

Pamatojoties uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību stratēģijā noteikto nepieciešamību nodrošināt finanšu resursu pietiekamību, kas jebkurā laikā ļauj veikt pašvaldības budžetā apstiprināto izdevumu izpildi, Rīgas valstspilsētas pašvaldība ir veikusi šādas darbības likviditātes riska mazināšanai:

1) ņemot vērā finansēšanas nepieciešamību un situāciju finanšu tirgos, Rīgas valstspilsētas pašvaldība 2021. gadā ir nodrošinājusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu apjomu budžeta izdevumu nodrošināšanai, kā arī uzturējusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu rezervi kārtējā gada un turpmāko gadu saistību segšanai;

2) 2008. gada 20. jūnijā tika noslēgts procentu mijmaiņas darījuma līgums starp Rīgas domi un Deutsche Bank AG ar mērķi ierobežot pašvaldības likviditātes risku un nodrošināt līdzekļus pašvaldības kredītsaistību apkalpošanai finanšu un budžeta situācijas izmaiņu gadījumā.

Pieņemot finanšu resursu vadības lēmumus, Rīgas valstspilsētas pašvaldība ir ņēmusi vērā notiekošos procesus finanšu tirgū un ir analizējusi to attīstības tendences, lai nodrošinātu efektīvu un drošu finanšu resursu vadību.

Finanšu pārskata posteņu skaidrojums

Finanšu pārskata posteņu paskaidrojumi sniegti par būtiskām posteņu izmaiņām, kas pārsniedz 10 procentus salīdzinājumā ar attiecīgā posteņa vērtību iepriekšējā pārskata periodā un izmaiņu vērtība ir vienāda vai lielāka par 4 875 000 *euro*. Detalizētāka informācija par posteņu izmaiņām un darījumiem, kas neatbilst noteiktajam būtiskuma līmenim, pieejama ePārskatos finanšu pārskata posteņu skaidrojumos un Valsts kases tīmekļa vietnē publicētajā ePārskatu informācijā.

Paskaidrojumi valsts konsolidētās grāmatvedības bilances posteņiem**Ilgtermiņa ieguldījumi**

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.1.1. Nemateriālie ieguldījumi2. tabula. Nemateriālie ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.	189 084 097	166 556 132	22 527 965	13.53
Attīstības pasākumi un programmas		5 247 466	5 860 897	-613 431	-10.47
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	KB.1.1.1.	146 500 180	113 779 535	32 720 645	28.76
Pārējie nemateriālie ieguldījumi		10 003 916	7 275 490	2 728 426	37.50
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	KB.1.1.2.	26 713 384	39 253 481	-12 540 097	-31.95
Derīgo izrakstu izpēte un citi līdzīgi neražotie nemateriālie ieguldījumi		0	3 405	-3 405	-100.00
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		619 151	383 324	235 827	61.52

Piezīme Nr. KB.1.1.1. Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības

Šajā bilances postenī pārskata gadā būtiskākais palielinājums veidojies Rīgas valstspilsētai par resursu vadības sistēmas ACTO ERP nodošanu ekspluatācijā 9 376 537 *euro* vērtībā un Iekšlietu ministrijai par licenču un programmatūras iegādi un izveidošanu 7 031 589 *euro* vērtībā, tai skaitā Fizisko personu reģistra informācijas sistēmu (FPRIS) 3 946 735 *euro* vērtībā, kā arī Finanšu ministrijai (VID) – par uzlabojumiem informācijas sistēmās saistībā ar uzkrāšanas principa ieviešanu 3 578 546 *euro* vērtībā.

Pārskata periodā aktīvu vērtības samazinājums nav atzīts, norakstīts iepriekšējos gados izveidotais vērtības samazinājums 24 542 *euro* vērtībā, jo attiecīgie aktīvi izslēgti no uzskaites.

Piezīme Nr. KB.1.1.2. Nemateriālo ieguldījumu izveidošana

Šajā bilances postenī pārskata gadā būtiskākais samazinājums veidojies Rīgas valstspilsētai par resursu vadības sistēmas ACTO ERP nodošanu ekspluatācijā (9 680 227) *euro* vērtībā un Informācijas tehnoloģiju centra projekta “Pašvaldības klientu informācijas pārvaldības risinājums” īstenošanu un nodošanu ekspluatācijā (3 378 223) *euro* vērtībā.

Ministrijām pašu izveidotu nemateriālo ieguldījumu atlikusī vērtība pārskata gadā ir 1 733 809 *euro*, pašvaldībām – 87 279 *euro*, kas neveido būtisku īpatsvaru no nemateriālo ieguldījumu atlikušās vērtības.

Nemateriāliem ieguldījumiem un avansa maksājumiem izveidotais vērtības samazinājums pārskata gadā nav būtisks. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par nemateriāliem ieguldījumiem galvenokārt aprēķināts atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām.

Piezīme Nr. KB.1.2. Pamatlīdzekļi

3. tabula. Pamatlīdzekļi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	KB.1.2.	13 821 653 621	13 545 455 425	276 198 196	2.04
Zeme un būves		9 312 042 102	9 298 927 275	13 114 827	0.14
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas		172 256 365	158 526 438	13 729 927	8.66
Pārējie pamatlīdzekļi		1 513 407 340	1 392 065 964	121 341 376	8.72
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	KB.1.2.1.	774 198 908	681 937 857	92 261 051	13.53
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi		1 552 159 729	1 589 545 917	-37 386 188	-2.35
Bioloģiskie un pazemes aktīvi		253 454 469	248 206 763	5 247 706	2.11
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		8 668 105	9 304 011	-635 906	-6.83
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	KB.1.2.2.	235 466 603	166 941 200	68 525 403	41.05

Piezīme Nr. KB.1.2.1. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība

Lielākās izmaiņas posteņa vērtībā bijušas Satiksmes ministrijai par Rail Baltica projekta īstenošanas būvdarbiem 45 032 299 *euro* vērtībā, tai skaitā par autoceļu būvniecību 9 911 932 *euro* vērtībā un projekta “Eiropas standarta platuma 1435 mm dzelzceļa līnijas izbūve Rail Baltica koridorā caur Igauniju, Latviju un Lietuvu” īstenošanu 19 240 027 *euro* vērtībā. Aizsardzības ministrijai veikta samaksa par pamatlīdzekļu izveidošanu un nepabeigtās būvniecības pakalpojumiem 32 566 297 *euro* vērtībā un pārklasifikācija starp pamatlīdzekļu posteņiem (42 106 120) *euro* vērtībā. Kultūras ministrijai veidojies palielinājums saistībā ar veikto finansējumu kapitālajiem ieguldījumiem valsts īpašumos līdz projektu pabeigšanai 7 052 719 *euro* vērtībā.

No pašvaldībām lielākais palielinājums postenī veidojies Rīgas valstspilsētai par nepabeigtās būvniecības objektiem – tiltiem, t.sk., satiksmes pārvada pār dzelzceļa līniju Rīga–Skulte ar pievedceļiem izbūve, Augusta Deglava ielas satiksmes pārvada pārbūve, Salu tilta kompleksa izbūve, 44 091 156 *euro* vērtībā. Lielākais samazinājums veidojies Ventspils valstspilsētai par Zinātnes un Inovāciju centra ēkas izveidošanu un nodošanu ekspluatācijā (14 055 488) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.1.2.2. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem

Šī bilances posteņa būtiskākās izmaiņas veido Aizsardzības ministrijas avansa maksājumi par helikopteriem, transportlīdzekļiem, militāro tehniku 47 386 745 *euro* vērtībā, pieauguši arī būvniecības līgumu ietvaros veiktie avansa maksājumi 1 754 556 *euro* vērtībā, un Satiksmes ministrijas avansa maksājumu palielinājums būvdarbiem Rail Baltica projekta īstenošanai 12 124 047 *euro* vērtībā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Pārskata gadā valsts un pašvaldību īpašumos veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti pamatlīdzekļu uzskaites vērtībā:

4. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību ieguldījumu valsts vai pašvaldības īpašumā (euro)

Kontu grupas nosaukums	Kapitālsabiedrības ieguldījums		Uzskaites vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	22 201 370	74 876 838	652 363 244	655 005 157
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	22 201 370	74 876 838	652 363 244	655 005 157

Budžeta iestādes saskaņā ar MK noteikumu Nr.87 449. punktu 2020. un 2021. gadā veic to grāmatvedības uzskaitē kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes vērtības aktualizāciju atbilstoši 2020. gada pārskata slēguma inventarizācijā izmantotajiem Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem. Pārskata gada beigās aktualizēti 95% no pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtības, savukārt 2 % uzskaitīti kadastrālajā vērtībā, kas noteikta pēc 2020. gada. Informācija par pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtību pārskata gada beigās sniegta 5. tabulā.

5. tabula. Kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes uzskaites vērtība (euro)

Kontu grupas nosaukums	Apraksts	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	B	1	2
Zeme un būves	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	1 120 807 590	1 235 060 252
Zeme un būves	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	10 842 211	1 081 748 281
Zeme un būves	2020. gada kadastrālajā vērtībā	1 072 194 238	153 311 971
Zeme un būves	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta pēc 2020. gada	37 771 141	0
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	562 301 582	584 149 973
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	7 267 118	254 156 603
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	2020. gada kadastrālajā vērtībā	552 748 771	329 993 370
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta pēc 2020. gada	2 285 693	0

Būtisks vērtības samazinājums pamatlīdzekļiem un avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem pārskata gadā nav veidots. Rīgas valstspilsētas pašvaldība norakstījusi vērtības samazinājumu 11 769 203 euro vērtībā, izslēdzot aktīvus, galvenokārt pārējo zemi, no uzskaites. Pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanai galvenokārt lietota amortizēto aizstāšanas izmaksu metode. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem aprēķināts atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam vai pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Piezīme Nr. KB.1.3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

6. tabula. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.	14 129 739 223	12 614 925 971	1 514 813 252	12.01
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		6 845 797 921	6 358 892 165	486 905 756	7.66

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā		26 376 752	25 240 185	1 136 567	4.50
Ilgtermiņa aizdevumi	KB.1.3.1.	311 985 516	271 139 581	40 845 935	15.06
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros		6 811	6 027	784	13.01
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.2.	6 760 936 811	5 814 098 044	946 838 767	16.29
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi		136 404 483	137 365 055	-960 572	-0.70
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem	KB.1.3.3.	48 230 929	8 184 914	40 046 015	489.27

Piezīme Nr. KB.1.3.1. Ilgtermiņa aizdevumi

Šī posteņa vērtības palielinājums pārskata gadā veidojies valsts budžeta finanšu uzskaitē par izsniegtiem ilgtermiņa aizdevumiem kapitālsabiedrībām. Lielākās aizdevumu izmaksas veiktas AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” 35 930 806 *euro* vērtībā un SIA “Jūrmalas ūdens” 17 487 298 *euro* vērtībā. Lielākās aizdevumu atmaksas saņemtas no AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” (17 377 643) *euro* vērtībā.

Bilances postenī “Ilgtermiņa aizdevumi” konsolidēti Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites aizdevumi valsts un pašvaldību budžeta iestādēm.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē aizdevumiem pārskata perioda beigās aprēķināts vērtības samazinājums (10 219 163) *euro* vērtībā. Vērtības samazinājuma aprēķina metodika aprakstīta Finanšu pārskata pielikuma sadaļā “Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts”.

Piezīme Nr. KB.1.3.2. Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Būtiskas izmaiņas šajā bilances postenī ietekmēja Labklājības ministrijas pārvaldīšanā saņemtās valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieku iemaksas 598 574 817 *euro* vērtībā un valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu vērtības izmaiņas par 442 918 930 *euro*.

Piezīme Nr. KB.1.3.3. Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem

Posteņa vērtības palielinājums veidojies Satiksmes ministrijai, veicot avansa maksājumu par ieguldījumu AS “Air Baltic Corporation” pamatkapitālā 45 000 000 *euro* vērtībā, bet lielākais samazinājums – Ogres novada pašvaldībai par iepriekšējā gadā veiktā avansa maksājuma ieguldījumu SIA “Ikšķiles māja” pamatkapitālā (2 341 678) *euro*.

Līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās, tai skaitā turējumā nodotas līdzdalības, vērtība pēc pašu kapitāla metodes atsevišķos gadījumos pārrēķināta, izmantojot kapitālsabiedrību pašu kapitāla datus par iepriekšējiem pārskata periodiem vai nepilnu pārskata periodu. Dati par pilnu pārskata periodu nav izmantoti, ja attiecīgā kapitālsabiedrība tādus nav iesniegusi, uzsāks kapitālsabiedrības likvidācijas process vai attiecīgā kapitālsabiedrība pārskata gadā reorganizēta.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai par darījumiem laika posmā starp izmantotā kapitālsabiedrības finanšu pārskata datumu un datumu, kad finanšu pārskatu sagatavo kapitāldaļu turētājs, paredzami zaudējumi 3 208 471 *euro* vērtībā. Rīgas dome 2021. gada 1.decembrī pieņēma lēmumu par SIA “Rīgas pilsētņēmnieks” pamatkapitāla samazināšanu 1 099 308 *euro* vērtībā, kas reģistrēts Uzņēmumu reģistrā 2022. gadā.

Pielietojot pašu kapitāla metodi līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēšanai, ieguldījuma vērtību samazina līdz nullei, ja kapitālsabiedrības pašu kapitāla vērtība ir negatīva. Pārskata perioda beigās saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju:

- kapitālsabiedrības neatzītā kopējā zaudējumu daļa, ja kapitāla daļu turētājs pārstājis atzīt savu daļu kapitālsabiedrības zaudējumos, ir 116 560 854 *euro* (lielākie AS “Air Baltic Corporation” 113 900 733 *euro*), t.sk. pārskata periodā 114 479 826 *euro* (lielākie AS “Air Baltic Corporation” 113 900 733 *euro*);
- peļņas daļa, kas nepārsniedz zaudējumus, ir 29 672 *euro*;
- uz ieguldījumiem radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās attiecināmu iespējamo saistību nav,
- nav konstatēti ierobežojumi, kas ietekmē kapitālsabiedrību spēju pārskaitīt naudas līdzekļus ieguldītajam dividenžu vai tamlīdzīgu maksājumu veidā.

Piezīme Nr. KB.1.4. Ilgtermiņa prasības

7. tabula. Ilgtermiņa prasības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa prasības	KB.1.4.	706 031 142	244 154 770	461 876 372	189.17
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)		209 186 281	197 961 995	11 224 286	5.67
Citas ilgtermiņa prasības	KB.1.4.1.	496 844 861	46 192 775	450 652 086	975.59

Bilances postenī “Ilgtermiņa prasības” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.1.4.1. Citas ilgtermiņa prasības

Bilances posteņa vērtības palielinājumu pārskata gadā galvenokārt ietekmēja VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atzītās ilgtermiņa prasības 419 491 974 *euro* vērtībā, lielākās prasības atzītas pret nodokļu maksātājiem, kuriem pagarināts nodokļu atmaksas termiņš, par pievienotās vērtības nodokli, valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām un iedzīvotāju ienākumu nodokli.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē ilgtermiņa prasībām, kas izriet no valsts galvojuma, pilnā apmērā izveidots vērtības samazinājums (407 677 116) *euro* vērtībā. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju ilgtermiņa prasību vērtības samazinājums 2021. gada beigās ir (4 799) *euro*, kas galvenokārt noteikts atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām. Ministrijas un centrālās iestādes nav veidojušas ilgtermiņa prasību vērtības samazinājumu.

Piezīme Nr. KB.1.5. Ieguldījuma īpašumi

8. tabula. Ieguldījuma īpašumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.	639 099 352	601 870 022	37 229 330	6.19
Ieguldījuma īpašumi		451 110 912	422 201 383	28 909 529	6.85
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		7 809 631	4 753 097	3 056 534	64.31
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi		179 449 406	174 606 113	4 843 293	2.77
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem		729 403	309 429	419 974	135.73

Bilances postenī "Ieguldījuma īpašumi" pārskata gadā būtisku izmaiņu nav. Vislielākais samazinājums veidojies Satiksmes ministrijai par izmaiņām nekustamā īpašuma sastāvā (1 549 580) *euro* vērtībā un saistībā ar zemes vērtības korekcijām pēc Valsts Zemes dienesta datiem (5 103 229) *euro* vērtībā. Izglītības un zinātnes ministrijai palielinājums veidojies saistībā ar zemes pārvērtēšanu kadastrālajā vērtībā 1 436 423 *euro* vērtībā. No pašvaldībām vislielākais palielinājums veidojies Rīgas valstspilsētai par būvju pārklassifikāciju uz ieguldījuma īpašumiem 13 709 605 *euro* vērtībā, Rēzeknes valstspilsētai par atpūtas zonas Kovšu ezera parkā pārklassifikāciju uz ieguldījuma īpašumiem 2 785 856 *euro* vērtībā un Rēzeknes novadam par kadastrālās vērtības aktualizāciju 1 951 171 *euro* vērtībā.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājums būtiski neietekmē posteņa vērtību. Tas konstatēts, izvērtējot zemes apgrūtinājuma apjomu un veicot zemes novērtēšanu pirms atsavināšanas un novērtēts, izmantojot aktīva patiesās vērtības novērtējumu.

Pārskata gadā valsts un pašvaldību ieguldījuma īpašumos nav veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti ieguldījuma īpašumu uzskaites vērtībā.

Budžeta iestādes saskaņā ar MK noteikumu Nr.87 449.punktu 2020. un 2021. gadā veic to grāmatvedības uzskaitē kadastrālā vērtībā uzskaitītās zemes vērtības aktualizāciju atbilstoši 2020. gada pārskata slēguma inventarizācijā izmantotajiem Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem. Pārskata gada beigās aktualizēti 93% no ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtības. Informācija par ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitītās zemes uzskaites vērtību pārskata gada beigās sniegta 9.tabulā.

9. tabula. Kadastrālajā vērtībā uzskaitītās zemes uzskaites vērtība (*euro*)

Kontu grupas nosaukums	Apraksts	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	B	1	2
Ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	307 295 728	280 802 171
Ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	10 624 561	245 036 477
Ieguldījuma īpašumi	2020. gada kadastrālajā vērtībā	292 445 031	35 765 694
Ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta pēc 2020. gada	4 226 136	0
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā uzskaitītā zeme - kopā	79 335 137	86 839 030
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta līdz 2020. gadam	11 095	78 697 252
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	2020. gada kadastrālajā vērtībā	78 074 186	8 141 778
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	Kadastrālajā vērtībā, kas noteikta pēc 2020. gada	1 249 856	0

Piezīme Nr. KB.1.6. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai

10. tabula. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6.	1 201 772 743	1 187 497 861	14 274 882	1.20

Šajā postenī uzskaitīti bioloģiskie aktīvi, kurus budžeta iestādes izmanto plānveidīgai darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai.

Pārskata periodā posteņa vērtība pieaugusi aktīvu pārvērtēšanas rezultātā, galvenokārt par Zemkopības ministrijas uzskaitē esošo un VAS "Latvijas Valsts meži" turējumā nodoto mežaudžu vērtības izmaiņām 14 289 882 *euro* inventarizācijas un saimnieciskās darbības rezultātā.

Mežaudzes galvenokārt novērtētas atbilstoši Meža valsts reģistrā norādītai pilnajai vērtībai.

Apgrozāmie līdzekļi

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.2.1. Krājumi

11. tabula. Krājumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Krājumi	KB.2.1.	782 449 858	650 711 717	131 738 141	20.25

Pārskata gadā krājumu atlikuma izmaiņas galvenokārt ietekmēja Aizsardzības ministrijas iegādātie krājumi 295 763 836 *euro* vērtībā un dāvinājumā saņemtie krājumi 20 177 841 *euro* vērtībā. No uzskaites izslēgta lietošanā nodotā inventāra vērtība (215 333 382) *euro*. Būtiskas krājuma atlikuma izmaiņas ietekmēja arī Veselības ministrijas iegādātās Covid-19 vakcīnas un veiktie avansa maksājumi par tām 21 042 856 *euro* vērtībā.

Atsavināšanai paredzēto krājumu sastāvā uzskaitīti aktīvi 38 850 526 *euro* vērtībā saskaņā ar 12. tabulā sniegto informāciju:

12. tabula. Atsavināšanai paredzētie krājumi (*euro*)

Aktīva veids	Uzskaites (atlikusī) vērtība pārskata perioda beigās	Uzskaites (atlikusī) vērtība pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nemateriālie ieguldījumi	100 973	200 868
Pamatlīdzekļi	26 725 507	21 165 107
Bioloģiskie aktīvi	94 113	2 792 288
Ieguldījuma īpašumi	2 376 075	5 597 454
Krājumi	9 553 858	3 303 332
Kopā	38 850 526	33 059 049

Vērtības samazinājums krājumiem un avansa maksājumiem par krājumiem būtiski neietekmē posteņa vērtību. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par krājumiem galvenokārt veidots avansa maksājuma 100 % apmērā saskaņā ar budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteikto.

Piezīme Nr. KB.2.3. Īstermiņa prasības

13. tabula. Īstermiņa prasības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa prasības	KB.2.3.	1 968 043 895	110 082 232	1 857 961 663	1687.79

Bilances postenī “Īstermiņa prasības” konsolidētas valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējās un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējās prasības un attiecīgās saistības.

Pārskata gadā bilances posteņa izmaiņas galvenokārt saistītas ar VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē saskaņā ar uzkrāšanas principu atzītām prasībām pret nodokļu maksātājiem, tai skaitā lielākās prasības atzītas par iedzīvotāju ienākuma nodokli 86 470 170 *euro* vērtībā, par pievienotās vērtības nodokli 265 287 884 *euro* vērtībā un par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 119 186 063 *euro* vērtībā.

Būtiskas izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē iegrāmatotās prasības pret Eiropas Komisiju par Lauku atbalsta dienesta iesniegto izdevumu deklarāciju Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda ietvaros 110 346 478 *euro* vērtībā.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai 14. tabulā uzrādīta informācija par nekustamā īpašuma nodokļa prasību sadalījumu atbilstoši termiņiem.

14. tabula. Nekustamā īpašuma nodokļa bruto prasību sadalījums atbilstoši kavējuma termiņiem (*euro*)

Nodokļa nosaukums/ termiņš	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	7 808 395	3 770 777	1 628 840	4 318 967	7 855 348	3 752 250	1 806 845	4 210 645
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un būvēm	3 571 702	2 400 663	1 288 963	2 333 576	4 003 555	2 341 479	1 492 708	2 092 664
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	2 946 594	1 352 289	476 667	843 895	2 940 381	1 246 637	446 689	776 881
Kopā	14 326 691	7 523 729	3 394 470	7 496 438	14 799 284	7 340 366	3 746 242	7 080 190

Pārskata gadā piešķirto nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu kopsūma norādīta 15. tabulā. Visbiežāk nodokļa atvieglojumi piešķirti invalīdiem, maznodrošinātām un daudz bērnu ģimenēm, kā arī par nekustamo īpašumu uzņēmējdarbības veikšanai, kas atbilst noteiktiem kritērijiem.

15. tabula. Piešķirtie nodokļu atvieglojumi (*euro*)

Ieņēmumu klasifikācijas nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	9 319 902	9 379 685
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām	4 364 368	3 940 673
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	5 369 039	5 506 259
Kopā	19 053 309	18 826 617

Būtiskākie nodokļa atvieglojumi piešķirti:

- nodokļa maksātājam – fiziskai personai, kurš deklarējis pamata dzīvesvietu Jūrmalas administratīvajā teritorijā, 3 284 478 *euro*;
- speciālajām ekonomiskajām zonām 2 093 797 *euro*;
- personām par ēkām, kas atrodas valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļu teritorijās, kā arī par ēkām, kas ir iekļautas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, ārpus šīm teritorijām, ja sabiedrībai šīs ēkas ir pieejamas no publiskās ārtelpas, 2 445 953 *euro*.

Prasībām 2021. gada beigās atzītais vērtības samazinājums saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (504 961 485) *euro*, kas bilancē konsolidēta 1 453 *euro* vērtībā. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota citām prasībām pret uzturlīdzekļu parādniekiem par iesniedzējiem izmaksātajiem uzturlīdzekļiem pilnas apšaubāmās summas (456 212 815) *euro* apmērā;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (53 597 754) *euro*, kas bilancē konsolidēta 28 108 *euro* vērtībā. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota apšaubāmās summas apmērā darījuma partnera maksātnespējas vai tiesvedības procesa dēļ;
- ikgadējo pārskatu par VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaiti ir (174 326 166) *euro*.

Vērtības samazinājums prasībām pret pircējiem un pasūtītājiem un prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam.

Piezīme Nr. KB.2.4. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

16. tabula. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	278 705 294	255 683 393	23 021 901	9.00

Saskaņā ar iestāžu sniegtajiem datiem, kas izslēgti konsolidācijā, ja konsolidētie atlikumi ir starp valsts budžetu un pašvaldību budžeta iestādēm, lielākās izmaiņas šajā bilances postenī ir:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai palielinājums 40 448 028 *euro* vērtībā par pašvaldībām izmaksāto finansējumu, tai skaitā administratīvi teritoriālās reformas īstenošanas ietvaros;
- Finanšu ministrijai izmaiņas 38 985 705 *euro* vērtībā saistītas ar maksājumiem Kohēzijas fonda (KF), Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) 2014.-2020. programmēšanas perioda projektu ietvaros;
- Ekonomikas ministrijai samazinājums par (22 565 000) *euro* par veikto ieguldījumu AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" rezerves kapitālā krīzes garantiju programmas un krīzes aizdevumu programmas finansēšanai.

Nākamo periodu izdevumiem un avansi par pakalpojumiem un projektiem atzītais vērtības samazinājums 2021. gada beigās saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (599 819) *euro*, galvenokārt veidots apšaubāmās summas apmērā, tai skaitā 491 273 *euro* vērtībā par pašvaldībām ieskaitītiem transfertiem kontos likvidējamā AS "Latvijas Krājbanka";
- pašvaldību sniegto informāciju ir (415 981) *euro*, galvenokārt veidots pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Bilances postenī "Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem" konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.2.5. Īstermiņa finanšu ieguldījumi

Bilances postenis konsolidēts par valsts budžeta un valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un to izveidotu iestāžu un pašvaldību savstarpējiem

darījumiem, kā arī par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm un budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē.

17. tabula. Īstermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.	20 995 428	11 803 745	9 191 683	77.87

Būtiskākie atlikumi un lielākās izmaiņas bilances posteņi "Īstermiņa finanšu ieguldījumi" veidojušās valsts budžeta finanšu uzskaitē par īstermiņa aizdevumiem un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļas reklasifikāciju. Konsolidētās ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļas reklasifikācijas izmaiņas ir 10 619 866 euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.2.6. Naudas līdzekļi

18. tabula. Naudas līdzekļi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļi	KB.2.6.	2 549 569 508	2 079 260 579	470 308 929	22.62

Kopējo naudas līdzekļu atlikumu pārskata gada beigās galvenokārt veido Valsts kases naudas līdzekļu atlikumi finanšu sabiedrībās 2 373 853 073 euro vērtībā un pašvaldību budžeta līdzekļu atlikumi kredītiestādēs 151 974 790 euro vērtībā.

Lielākie budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumi ārpus Valsts kases izvietoti AS "SEB banka" 74 950 728 euro apmērā un AS "Luminor Bank" 44 357 208 euro apmērā.

Kopējās naudas līdzekļu izmaiņas pārskata gadā veido valsts budžeta finanšu uzskaitē:

- saņemtā ilgtermiņa kredītlīnijas piešķiruma izmaksa no Starptautiskā Valūtas fonda 385 618 901 euro vērtībā;
- saņemtā ilgtermiņa aizņēmuma izmaksa no Ziemeļu Investīciju bankas 250 000 000 euro vērtībā;
- saņemtie līdzekļi no ilgtermiņa valsts parāda vērtspapīru emisijām ārvalstu finanšu tirgos 2 956 432 953 euro vērtībā, kā arī iekšzemē emitētās krājobligācijas un bezprocentu obligācijas 4 063 594 euro vērtībā;
- pārskaitītie līdzekļi ārējā parāda vērtspapīru dzēšanai (1 313 475 181) euro apmērā un iekšējā aizņēmuma vērtspapīru dzēšana (91 920 657) euro vērtībā.

Pārskata gadā pašvaldību līdzekļu kredītiestādēs atlikums samazinājies par (137 693 097) euro.

Bilances posteņi "Naudas līdzekļi" konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļi Valsts kases kontos.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla bilances posteņu atlikumi uzrādīti konsolidētajā pašu kapitāla pārskatā.

Piezīme Nr. KB.3.3. Rezerves

19. tabula. Rezerves (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Rezerves	KB.3.3.	610 090 746	505 880 470	104 210 276	20.60

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas veido līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās pārvērtēšanas pēc pašu kapitāla metodes rezultātā atzītā kapitālsabiedrību rezervju izmaiņu proporcionālā daļa, tai skaitā Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija un Zemkopības ministrija atzinušas rezerves kopsummā 50 513 000 euro, pārvērtējot finanšu ieguldījumu AS "Attīstības finanšu institūcija Altum".

Piezīme Nr.KB.3.5. Budžeta izpildes rezultāti

20. tabula. Budžeta izpildes rezultāti (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5.	7 069 619 177	7 257 224 954	-187 605 777	-2.59
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts		8 373 326 250	7 620 937 477	752 388 773	9.87
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	KB.3.5.1.	-1 303 707 073	-363 712 523	-939 994 550	258.44

Piezīme Nr. KB.3.5.1. Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts

Pārskata gada budžeta izpildes rezultāta izmaiņas saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju galvenokārt ietekmēja samazinājums Finanšu ministrijai par (448 623 015) euro par iepriekšējā gadā saņemtiem un nodotiem aktīviem bez atlīdzības un mantisko ieguldījumu kapitālsabiedrībās, Iekšlietu ministrijai par (263 299 723) euro par uzkrājumu pēcnodarbinātības labumiem vērtības korekcijām pārskata gadā, Rīgas valstspilsētas pašvaldībai par (193 793 231) euro, palielinoties izdevumiem no zemes vienību vērtības aktualizēšanas atbilstoši 2020. gadā noteiktajai kadastrālajai vērtībai, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 449. punktu.

Detalizēta informācija par bilances posteni "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" sniegta Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem.

Piezīme Nr. KB.4. Uzkrājumi

21. tabula. Uzkrājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Uzkrājumi	KB.4.	3 809 806 023	3 736 036 928	73 769 095	1.97

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas attiecināmas uz uzkrājumiem izdienas pensijām, pabalstiem un kompensācijām.

Pārskata gadā izveidoti uzkrājumi 212 627 375 *euro* vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – 13 956 503 *euro* vērtībā, norakstīti un diskontēšanas rezultātā samazināti iepriekšējos pārskata gados atzītie uzkrājumi (38 688 538) *euro* vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – (2 027 184) *euro*, uzkrājumu summa, kas izmantota saistību atzīšanai pārskata gadā, ir (100 169 742) *euro*. Aktīvi paredzamo zaudējumu atlīdzināšanai atzīti 72 781 *euro* vērtībā saistībā ar izsniegtām garantijām un tiesvedības procesu ietvaros.

Saistības

Saistības konsolidētas par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem prasību, avansa maksājumu un saistību atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.5.1. Ilgtermiņa saistības

22. tabula. Ilgtermiņa saistības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.	20 261 864 183	16 384 419 442	3 877 444 741	23.67
Ilgtermiņa aizņēmumi	KB.5.1.1.	2 102 538 169	1 342 120 248	760 417 921	56.66
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem		21 310 994	25 390 603	-4 079 609	-16.07
Ilgtermiņa uzkrātās saistības	KB.5.1.2.	91 703 563	259 647 901	-167 944 338	-64.68
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi		205 785 585	228 439 409	-22 653 824	-9.92
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	KB.5.1.3.	11 372 225 460	9 006 590 075	2 365 635 385	26.27
Pārējās ilgtermiņa saistības	KB.5.1.4.	6 468 300 412	5 522 231 206	946 069 206	17.13

Piezīme Nr. KB.5.1.1. Ilgtermiņa aizņēmumi

Bilances posteņi konsolidēti par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību aizdevumiem un aizņēmumiem.

Būtiskas šī bilances posteņa izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē:

- saņemts ilgtermiņa kredītlīnijas piešķirums no Starptautiskā Valūtas fonda 385 618 901 *euro* vērtībā;
- saņemta ilgtermiņa aizņēmuma izmaksa no Ziemeļu investīciju bankas 250 000 000 *euro* vērtībā;
- saņemta ilgtermiņa aizņēmuma izmaksa no Eiropas Komisijas (SURE) 185 000 000 *euro* vērtībā.

Informācija par būtiskām izmaiņām šajā bilances posteņī atklāta Pārskatā par valsts konsolidēto parādu (2.pielikums) un tā skaidrojumā.

Piezīme Nr. KB.5.1.2. Ilgtermiņa uzkrātās saistības

Bilances posteņa būtiskas izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē uzkrāto ilgtermiņa saistību dzēšana saistībā ar valsts galvoto aizdevuma pārņemšanu (kreditors FMS Wertmanagement AoR), tai skaitā pret:

- SIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (44 723 903) *euro*;

- SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (44 456 797) *euro*;
- SIA “Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” (16 536 080) *euro*;
- SIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” (9 314 433) *euro*.

Rīgas pilsētas pašvaldībai ilgtermiņa uzkrāto saistību samazinājums par (15 960 000) *euro* veidojies pārklasificējot atvasinātā finanšu instrumenta īstermiņa daļu. Pārskata gadā atzītas atvasinātā finanšu instrumenta, kas noslēgts ar Deutsche Bank AG, patiesās vērtības izmaiņas (15 527 210) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.1.3. Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa

Šī posteņa būtiskāko palielinājumu veido valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīto emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļas palielinājums 1 750 000 000 *euro* vērtībā par 2021. gadā veikto eiroobligāciju emisiju un 600 000 000 *euro* vērtībā par jaunu ilgtspējīgo eiroobligāciju emisiju.

Piezīme Nr. KB.5.1.4. Pārējās ilgtermiņa saistības

Bilances posteņa būtiskas izmaiņas veido Labklājības ministrijas saistību pieaugums 927 756 274 *euro* vērtībā pret valsts fondēto pensiju shēmu dalībniekiem par reģistrētajām iemaksām shēmas dalībnieku kontos un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītais ilgtermiņa saistību samazinājums (8 489 697) *euro* vērtībā, t.sk. (4 042 732) *euro* īstermiņa daļas reklasifikācija, novērtējot riska ierobežošanas instrumentu (IRS atvasināto finanšu instrumentu). Posteņa samazinājums veidojies Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (2 106 257) *euro* vērtībā par daļēji izmaksāto garantijas ieturējumu 10% apmērā ERAF projekta “Vēsturiski piesārņoto vietu “Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācija” ietvaros.

Piezīme Nr. KB.5.2.-5.9. Īstermiņa saistības

23. tabula. Īstermiņa saistības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa saistības	KB.5.2.-5.9.	4 535 764 032	3 584 440 053	951 323 979	26.54
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	KB.5.2.	136 894 525	60 189 282	76 705 243	127.44
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuizpildītājiem	KB.5.3.	168 832 609	135 897 439	32 935 170	24.24
Īstermiņa uzkrātās saistības	KB.5.4.	819 433 231	422 168 210	397 265 021	94.10
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības	KB.5.5.	699 261 684	1 521 512 109	-822 250 425	-54.04
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	KB.5.6.	55 049 438	49 860 711	5 188 727	10.41
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem	KB.5.7.	578 129 224	54 178 111	523 951 113	967.09
Pārējās īstermiņa saistības	KB.5.8.	1 084 353 301	817 013 127	267 340 174	32.72
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti	KB.5.9.	993 810 020	523 621 064	470 188 956	89.80

Piezīme Nr. KB.5.2. Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību aizdevumiem un aizņēmumiem.

Būtiskāko palielinājumu šajā bilances postenī veido valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītais ilgtermiņa aizņēmumu no Eiropas Investīciju bankas īstermiņa daļas palielinājums 75 000 000 *euro* vērtībā.

Informācija par būtiskām izmaiņām šajā bilances postenī atklāta Pārskatā par valsts konsolidēto parādu (2.pielikums) un tā skaidrojumā.

Piezīme Nr. KB.5.3. Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem ministriju un pašvaldību darījumiem.

Šī bilances posteņa lielākās izmaiņas veido ministriju un pašvaldību saistību palielinājums:

- Valmieras novadam par Jāņa Daliņa stadiona Valmierā būvniecību 6 264 103 *euro* vērtībā;
- Satiksmes ministrijai par būvniecības darbiem Rail Baltica projekta īstenošanai 6 179 677 *euro* vērtībā;
- Aizsardzības ministrijai par degvielu, militārā inventāra iegādi, pārtiku 5 887 520 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.4. Īstermiņa uzkrātās saistības

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību darījumiem.

Šī bilances posteņa lielākās izmaiņas veido VID valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atzītās uzkrātās saistības par VID administrētiem nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem valsts budžetā 256 275 810 *euro* vērtībā.

Būtiskas izmaiņas pārskata gadā šajā postenī veidojušās arī:

- Finanšu ministrijai (VID) – palielinājums saistībā ar atbalstu Covid–19 krīzes skarto uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai un algu subsīdijām 56 115 374 *euro* vērtībā;
- Veselības ministrijai – palielinājums ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk., ārstniecības personu darba samaksas pieauguma nodrošināšanai 37 180 692 *euro* vērtībā;
- Labklājības ministrijai – palielinājums 16 310 827 *euro* vērtībā maksājumiem no valsts pensiju speciālā budžeta valsts fondēto pensiju shēmai par saņemtajām iemaksām;
- valsts budžeta finanšu uzskaitē – atzīts īstermiņa uzkrāto saistību samazinājums (18 683 336) *euro* vērtībā saistībā ar CCIRS darījumu un IRS darījumu dzēšanu.

Piezīme Nr. KB.5.5. Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības

Bilances posteņa samazinājumu galvenokārt ietekmēja valsts budžeta finanšu uzskaitē dzēstās eiroobligācijas (1 331 500 000) *euro* vērtībā, kā arī samazinājums par procentu un citiem maksājumiem par emitētām obligācijām un citiem parāda vērtspapīriem (29 103 373) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.6. Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)

Pārskata gadā palielinājušās saistības par aprēķināto un neizmaksāto atlīdzību, lielāko posteņa vērtības palielinājumu veido Iekšlietu ministrijas saistību palielinājums par 4 067 434 *euro*, bet lielākais samazinājums veidojies Veselības ministrijai – par (990 871) *euro*.

Piezīme Nr. KB.5.7. Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

Šī bilances posteņa lielāko palielinājumu veido VID valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atzītās saistības par tā administrēto:

- iedzīvotāju ienākuma nodokli 31 944 014 *euro* vērtībā;
- pievienotās vērtības nodokli 466 885 938 *euro* vērtībā.

No ministrijām būtiskākie palielinājumi veidojušies Iekšlietu ministrijai saistībā ar aprēķinātajiem, bet neapmaksātajiem nodokļiem, t.sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām

iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli, 5 374 077 euro vērtībā un Veselības ministrijai saistībā ar veikto nodokļu apmaksu, kuru maksāšanas termiņš ir 2022. gada janvāris, 3 512 768 euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.8. Pārējās īstermiņa saistības

Bilances posteņa vērtības palielinājumu galvenokārt ietekmēja valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītais saistību palielinājums par valsts struktūru kontrolētu un finansētu komercsabiedrību kontu atlikumiem 151 945 834 euro vērtībā, Iekšlietu ministrijas saistību palielinājums par 11 158 753 euro par atsavinātajiem līdzekļiem no aizturētām personām līdz tiesas lēmumam un Finanšu ministrijas saistību palielinājums par maksājumiem Starptautiskajai Attīstības asociācijai un Daudzpusējai parādu atvieglošanas iniciatīvai 7 795 000 euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.9. Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti

Saskaņā ar iestāžu sniegtiem datiem bilances posteņa “Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti” izmaiņas galvenokārt saistītas ar:

- palielinājums 555 557 487 euro par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem pārskata periodā saņemtajiem līdzekļiem par 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ES fondiem;
- samazinājums (522 455 360) euro par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem pārskata periodā izmantotajiem līdzekļiem par 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ES fondiem;
- palielinājums 84 714 792 euro par valsts budžeta finanšu uzskaitē pārklasificēto siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanas izsolēs iegūto līdzekļu īstermiņa daļu;
- palielinājums 303 653 160 euro par VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē saņemtiem avansa maksājumiem, kuriem nav iestājies samaksas termiņš un kas vēl nav attiecināti uz konkrētiem ieņēmumu veidiem.

Zemibilance

Piezīme Nr. KB.9.1. Zemibilances aktīvi

24. tabula. Zemibilances aktīvi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemibilances aktīvi	KB.9.1.	825 988 064	434 690 452	391 297 612	90.02
Iespējamie aktīvi		115 486 686	119 468 150	-3 981 464	-3.33
Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu	KB.9.1.1.	85 221 411	117 645 957	-32 424 546	-27.56
Aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas	KB.9.1.2.	333 317 201	22 225 314	311 091 887	1399.72
Prasības par prettiesiski atsavinātiem aktīviem		1 431 778	1 452 974	-21 196	-1.46
Citi zemibilances aktīvi	KB.9.1.3.	290 530 988	173 898 057	116 632 931	67.07

Piezīme Nr. KB.9.1.1. Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju lielākais samazinājums zemibilances postenī “Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu” ir veidojies Ekonomikas

ministrijai par AS “Latvenergo”, AS “Rīgas siltums”, SIA “TET” paredzamām dividenžu iemaksām budžetā (32 648 353) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.1.2. Aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas

Zemilances posteņa palielinājums veidojies VID par valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atzīto nokavējuma naudu par iedzīvotāju ienākuma nodokli 112 615 209 *euro* vērtībā un par pievienotās vērtības nodokli 102 335 963 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.1.3. Citi zemilances aktīvi

Postenī “Citi zemilances aktīvi” būtiskākais palielinājums veidojies Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai par atsavināšanai paredzētajām emisijas kvotām 97 681 470 *euro* vērtībā un par VID valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atzītajiem audita rezultātā papildus aprēķinātajiem nodokļiem 21 194 168 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5. Zemilances pasīvi

25. tabula. Zemilances pasīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemilances pasīvi	KB.9.5.	5 415 905 085	5 360 157 233	55 747 852	1.04
Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem	KB.9.5.1.	1 519 832 269	1 703 754 173	-183 921 904	-10.80
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	KB.9.5.2.	758 965 832	568 065 377	190 900 455	33.61
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu		77 557 255	72 481 824	5 075 431	7.00
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti		5 394 540	6 466 554	-1 072 014	-16.58
Nākotnes nomas maksājumi		12 470 107	10 728 656	1 741 451	16.23
Izsniegtie galvojumi		111 038 237	108 343 745	2 694 492	2.49
Citas zemilances saistības		2 930 646 845	2 890 316 904	40 329 941	1.40

Piezīme Nr. KB.9.5.1. Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju par šī zemilances posteņa izmaiņām:

- lielākais samazinājums veidojies Rīgas valstspilsētas pašvaldībai par projekta “Satiksmes pārvads pār sliežu ceļiem dzelzceļa līnijā Rīga-Skulte ar pievadceļiem” realizāciju – (20 863 806) *euro* vērtībā un par projekta “Austrumu maģistrāles posma “Ieriķu – Vietalvas iela” 1.kārta: posms no Ūnijas ielas līdz Staiceles ielai” realizāciju (12 360 151) *euro* vērtībā;

- Valmieras novadam samazinājums par projektu realizāciju (18 599 243) *euro* vērtībā;
- Ogres novadam palielinājums par noslēgto līgumu skolas un sporta ēkas būvprojekta izstrādi, būvniecību un autoruzraudzību 19 466 254 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5.2. Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju šī zembilances posteņa lielāko palielinājumu veido Satiksmes ministrijas noslēgtais privātās un publiskās partnerības līgums par autoceļa projektēšanu, izbūvi un uzturēšanu 122 140 565 *euro* vērtībā, nākotnes saistību palielinājums Finanšu ministrijai par piešķirtiem budžeta līdzekļiem VAS “Valsts nekustamie īpašumi” par īstenojamiem projektiem 74 167 666 *euro* vērtībā un par Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu 8 213 096 *euro* vērtībā, kā arī Iekšlietu ministrijai noslēgti līgumi par ilgtermiņa ieguldījumu iegādi un izveidošanu 12 253 317 *euro* vērtībā.

Vispārīgās piezīmes*Piezīme Nr. VI. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi*

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju pārskata periodā aktīvu, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi, sākotnēji noteiktā patiesā vērtība ir 44 630 834 *euro* un tā norādīta 26.tabulā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem:

26. tabula. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi (*euro*)

Aktīva apraksts	Sākotnēji noteiktā patiesā vērtība
A	1
Ilgtermiņa ieguldījumi	17 455 991
Nemateriālie ieguldījumi	52 107
Pamatlīdzekļi	17 370 259
Ieguldījuma īpašumi	33 625
Apgrozāmie līdzekļi	27 174 843
Krājumi	24 094 956
Naudas līdzekļi	3 079 887

Piezīme Nr. VI. Informācija par brīvprātīgo darbību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju pārskata gadā funkciju nodrošināšanā un dažādu projektu ievaros izmantots arī brīvprātīgais darbs, piemēram, Latvijas Lauksaimniecības universitātes īstenotajos projektos.

*Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomu**Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem*

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju prasības par finanšu nomā nodotajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata perioda beigās atzītas 4 748 551 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemtajiem maksājumiem norādītas 27.tabulā:

27. tabula. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Saņemamie maksājumi				Prasība (diskontētie ieņēmumi) pārskata perioda beigās
	kopā līdz līguma termiņa beigām	2022	2023	2024	
A	1	2	3	4	5
Ilgtermiņa ieguldījumi	5 587 499	2 016 534	1 340 850	875 021	4 514 313
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	138 662	89 655	36 997	9 937	131 393
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	1 004	0	0	0	1 004
Zeme un būves	3 544 332	1 353 880	856 320	526 205	2 887 095
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	353 402	120 899	91 661	55 755	284 815
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	15 119	5 535	5 400	3 805	13 887
Ieguldījuma īpašumi	970 500	313 980	243 547	194 369	849 652
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	564 480	132 585	106 925	84 950	346 467
Apgrozāmie līdzekļi	533 692	230 829	153 184	139 693	234 238
Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai	526 948	224 085	153 184	139 693	227 494
Inventārs	6 744	6 744	0	0	6 744

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā saņemtiem aktīviem un veicamiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju saistības par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata periodā atzītas 15 624 403 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādītas 28. tabulā:

28. tabula *Informācija par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem un veicamiem maksājumiem (euro)*

Kontu grupa	Atlikusī vērtība (bilances vērtība) pārskata perioda beigās	Nākotnes minimālie nomas maksājumi				Saistības (diskontētie izdevumi) pārskata perioda beigās
		kopā līdz līguma termiņa beigām	2022	2023	2024	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	33 097 262	15 680 558	2 442 928	2 355 378	2 350 484	15 618 391
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	11 551	11 864	2 413	2413	2413	11 599
Pārējie pamatlīdzekļi	109 488	108 500	48 199	21 739	16 845	107 689
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	32 976 223	15 560 194	2 392 316	2 331 226	2 331 226	15 499 103
Apgrozāmie līdzekļi	156	6 145	1 255	1 228	1 207	6 012
Inventārs	156	6 145	1 255	1 228	1 207	6 012

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvo nomu

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem aktīvu bilances vērtība pārskata perioda beigās ir 343 815 869 *euro* un tā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādīta 29.tabulā:

29. tabula. *Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem (euro)*

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2022	2023	2024
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	365 396 238	343 812 840	155 382 807	19 309 477	16 363 002	14 933 092
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	21 916	15 275	34871	8873	7489	6093
Zeme un būves	192 003 207	137 712 457	90 152 748	11 617 967	9 515 607	8 479 046
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	15 561	107 899	83 127	57 644	25 468	15
Pārējie pamatlīdzekļi	14 264 325	2 982 930	240 748	119 675	87 666	24 245
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	4 153 368	7 138 032	2 543 960	323 864	309 311	263 146
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	627 745	596 292	814 353	54 413	54 413	54 413
Ieguldījuma īpašumi	151 900 331	193 830 844	61 104 952	7 058 317	6 321 066	6 072 358
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	2 378 884	1 293 761	407 845	68 638	41 898	33 743
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	30 901	135 350	203	86	84	33

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2022	2023	2024
A	1	2	3	4	5	6
Apgrozāmie līdzekļi	80 596	3 029	104 516	41 481	36 138	25 781
Inventārs	80 596	3 029	104 516	41 481	36 138	25 781

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem pārskata periodā atzītie izdevumi ir 78 746 444 *euro* vērtībā un pārskata perioda beigās neatceļamās nomas maksājumi ir 12 470 107 *euro* vērtībā, to sadalījums pa aktīvu bilances posteņiem un nākotnes maksājumiem norādīts 30.tabulā:

30. tabula. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Pārskata periodā atzītie izdevumi par nomu	Neatceļamās nomas maksājumi				Neatceļamā apakšnoma (ieņēmumi)
		pārskata perioda beigās	2022	2023	2024	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	77 526 816	12 188 113	19 791 460	13 216 381	11 651 159	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	3 593 400	578 565	111 553	39 878	471 141	0
Zeme un būves	61 426 008	9 062 761	17 386 934	11 775 269	10 024 617	0
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	110 107	199 507	199 507	182 566	182 566	0
Pārējie pamatlīdzekļi	12 359 546	2 345 366	2 091 552	1 216 754	970 921	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	24549	1 914	1 914	1 914	1 914	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	13 206	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	1 219 628	281 994	268 798	247 610	232 151	0
Inventārs	1 219 628	281 994	268 798	247 610	232 151	0

Piezīme Nr. V5. Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmu maksājumu rezultāts

2021. gadā ieviešot uzkrāšanas principu valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē, pirmo reizi ir sagatavota informācija par prasībām un saistībām, kas izriet no šo ieņēmumu uzskaites. Pārskata gada beigās nodokļu prasību bruto summa ir 2 310 140 100 *euro*, bet nodokļu saistību summa ir 1 256 834 108 *euro*, kas veido lielāko daļu no valsts budžeta ieņēmumu prasībām un saistībām.

Nodokļu prasību kopsomma pret nodokļu maksātājiem, pret kuriem prasības apjoms pārsniedz 1 mlj. *euro*, ir 419 910 051 *euro*. Lielākā daļa nodokļu prasību apmaksas termiņš ir viena gada laikā pēc bilances datuma.

Detalizēta informācija par nodokļu prasību sadalījumu atbilstoši apmaksas termiņiem, nodokļu prasību struktūras izmaiņām un prasībām, kas pārsniedz 1 000 000 *euro*, ir pieejama Valsts kases tīmekļvietnē sadaļā “Pārskati un tāmes” → Latvijas Republikas gada pārskats → 2021. gada pārskats → ePārskatu informācija → Finanšu pārskata posteņu skaidrojums → V5.piezīme.

Piezīme Nr. V6. Tiesvedības

Saskaņā ar budžeta iestāžu novērtējumu un sniegto informāciju ārvalstu un starptautiskajās tiesu institūcijās notiekošām tiesvedībām būtisks resursu izlietojums nav paredzams. Citām tiesvedībām lielākie uzkrājumi izveidoti Jūrmalas pilsētas pašvaldībai 4 717 004 *euro* vērtībā un Kultūras ministrijai 1 2134 532 *euro* vērtībā. Lielākās zembilances saistības par citām tiesvedībām uzskaitītas Rīgas pilsētas pašvaldībai 2 803 712 *euro* vērtībā, Ekonomikas ministrijai 2 915 211 *euro* un Finanšu ministrijai 1 499 553 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. V7. Informācija par publisko un privāto partnerību*Piezīme Nr. V7. Informācija par partnerības līgumu*

Publiskās un privātās partnerības līgumus par pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību īstenojušas Mārupes novada pašvaldība saskaņā ar līgumu Nr.5-25/134-2009, Ķekavas novada pašvaldība – līgums Nr.133/2009 un Tukuma novada pašvaldība – līgums Nr.391.

Publiskās un privātās partnerības līgumu par autoceļa E67/A7 Rīga-Bauska-Lietuvas robeža posma (Ķekavas apvedceļa) projektēšanu, būvniecību un uzturēšanu saskaņā ar līgumu Nr. SM2021/-26 pārskata gadā noslēgusi Satiksmes ministrija.

Piezīme Nr.V7. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem

Pārskata gadā atbilstoši noslēgtajam līgumam Satiksmes ministrijas uzskaitē analītiski nodalīta partnerības aktīva nepabeigtā būvniecība, par ko sniegta informācija 31.tabulā.

31. tabula. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem (*euro*)

Konta nosaukums	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)
A	1	2	3	4	5	6
Pamatlīdzekļi	1 223 576	0	0	5 889 002	-1 169 013	0
Zeme un būves	0	0	0	5 380 354	-737 323	0
Pārējie pamatlīdzekļi	0	0	0	488 226	-431 690	0
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	1 223 576	0	0	0	0	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	0	0	0	20 422	0	0

Piezīme Nr. V7. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros

Pārskata gada beigās partnerības līguma ietvaros saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem par sniegtajiem pakalpojumiem ir atzītas 5 380 070 *euro* vērtībā un 32. tabulā sniegta informācija par to nākotnes maksājumiem un par izdevumiem līdz līguma termiņa beigām.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

32. tabula. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros (euro)

Konta un izdevumu klasifikācijas koda nosaukums	Uzskaites vērtība			Nākotnes maksājumi		
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	kopā līdz līguma termiņa beigām	2022	2023	2024
				1	2	3
Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem	5 380 070	5 956 707	271 228 888	330 401	2 293 214	12 032 341
Izdevumi	x	x	1 640 060	207 634	220 350	233 845

Piezīme Nr. V8. Informācija par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību pārvaldību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju (33.tabulā) lielākie aizņēmumi nākamajā gadā plānoti:

- AS “Latvenergo” 790 349 176 euro vērtībā investīciju projektu realizēšanai;
- AS “Air Baltic Corporation” 199 700 319 euro vērtībā lidmašīnu un rezerves dzinēju iegādei;
- SIA “Rīgas ūdens” 55 000 000 euro vērtībā ūdenssaimniecības infrastruktūras investīciju projektu finansēšanai;
- AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” 52 750 000 euro vērtībā valsts atbalsta programmu realizēšanai, finanšu pieejamības uzņēmējdarbībā veicināšanai un tautsaimniecības attīstības sekmēšanai.

Lielākais finansējums subsīdiju, dotāciju un ieguldījumu veidā nākamajā gadā plānots:

- VAS “Latvijas Valsts ceļi” 182 101 808 euro vērtībā valsts autoceļu uzturēšanai un atjaunošanai;
- SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” 166 861 338 euro vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai;
- AS “Pasažieru vilciens” 134 431 941 euro vērtībā jauno elektrovilcienu projekta realizēšanai;
- VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” 132 103 000 euro vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai.

33. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību pārvaldību (euro)

Finansējuma veids	Apstiprinātais finansējums		
	2022	2023	2024
	1	2	3
Aizņēmums no valsts budžeta vai komercbankām	1 204 342 698	1 128 005 987	1 037 723 105
Subsīdijas, dotācijas, ieguldījums kapitālā	1 210 222 888	409 731 194	390 463 712
Pārējais finansējums	106 255	0	0
Kopā	2 414 671 841	1 537 737 181	1 428 186 817

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju par Covid-19 ietekmi uz kapitālsabiedrību pārvaldību būtiski līdzekļi šim mērķim nākamajos gados netiek plānoti.

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentiem

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem finanšu aktīviem un finanšu saistībām sniegta 34.tabulā sadalījumā pa:

- finanšu instrumentu kategorijām;
- finanšu instrumentiem.

Informācija piezīmē nav konsolidēta par valsts budžeta un pašvaldību savstarpējiem atlikumiem.

34. tabula. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija (euro)

Finanšu instrumentu kategorijas un finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata perioda	
	beigās	sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	1 096 917 333	1 018 170 733
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	5 559	1 349 330
Atvasinātie finanšu instrumenti	0	1 343 467
Vērtspapīri	5 559	5 863
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	6 590	5 661
Vērtspapīri	1252	164
Noguldījumi	5 338	5 497
Aizdevumi un prasības	336 098 185	286 903 592
Aizdevumi	332 636 358	281 549 885
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	3 458 962	5 233 713
Pārējie finanšu instrumenti	2 865	119 994
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	760 806 999	729 912 150
Pārējie finanšu instrumenti	760 806 999	729 912 150
Finanšu saistības	14 413 009 145	12 193 800 633
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	103 648 876	87 361 996
Atvasinātie finanšu instrumenti	103 648 876	87 361 996
Pārējās finanšu saistības	14 309 360 269	12 106 438 637
Emitētie vērtspapīri	12 063 234 024	10 518 602 184
Aizņēmumi	2 239 432 694	1 452 803 535
Pieņemtie noguldījumi	0	1
Pārējie finanšu instrumenti	6 693 551	135 032 917
Zembilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	111 038 237	108 343 745
Garantijas	111 038 237	108 343 745

Piezīme Nr. V9. Informācija par iekļātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Saskaņā ar budžeta iestāžu sniegto informāciju (35.tabulā) lielāko nekustamā īpašuma nodrošinājumu par saņemtajiem aizņēmumiem sniegušas Rīgas pilsētas pašvaldība 41 721 757 euro, Izglītības un zinātnes ministrija – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija 14 534 618 euro, Latvijas Universitāte 5 641 857 euro un Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts 1 893 600 euro vērtībā.

35. tabula. Informācija par iekļātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta/ konta nosaukums	Aktīva uzskaites (atlikusi) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu saistību nodrošinājums	67 397 886	66 194 067
Aizņēmumu nodrošinājums	67 397 886	66 194 067
Zeme un būves	20 034 272	18 013 179
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	5 641 857	6 354 128
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	41 721 757	41 826 760

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredīriskam un to kredītkvalitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām

Informācija par ministriju un pašvaldību finanšu aktīvu apmaksas vai izpildes termiņu kavējumu un izveidoto vērtības samazinājumu sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 36.tabulā.

36. tabula. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredīriskam un to kredītkvalitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām (euro)

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredīriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
Finanšu aktīvi	3 618 838 226	-443 873 521	3 174 964 705	3 414 901 144	-466 309 842	2 948 591 302
<i>termiņš nav kavēts, bet finanšu instrumentiem gan ir, gan arī nav aprēķināts vērtības samazinājums;</i>	<i>3 186 087 064</i>	<i>-11 873 409</i>	<i>3 174 213 655</i>	<i>2 960 268 416</i>	<i>-12 316 497</i>	<i>2 947 951 919</i>
Atvasinātie finanšu instrumenti	0	0	0	1 371 374	0	1 371 374
Vērtspapīri	1252	0	1252	164	0	164
Noguldījumi	456 632 064	0	456 632 064	458 134 568	0	458 134 568
Aizdevumi	1 964 258 613	-10 219 163	1 954 039 450	1 764 034 274	-10 281 627	1 753 752 647
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	4 207 764	-1 476 739	2 731 025	6 456 091	-1 697 717	4 758 374
Pārējie finanšu instrumenti	760 987 371	-177 507	760 809 864	730 271 945	-337 153	729 934 792
<i>termiņš ir kavēts, bet finanšu instrumentu vērtība nav samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	<i>624 636</i>	<i>x</i>	<i>624 636</i>	<i>422 997</i>	<i>x</i>	<i>422 997</i>
līdz 30 dienām	593 810	x	593 810	415 834	x	415 834
no 31 līdz 90 dienām	1 409	x	1 409	1 040	x	1 040
no 91 līdz 180 dienām	266	x	266	0	x	0
no 181 līdz 360 dienām	5 633	x	5 633	191	x	191
vairāk par 360 dienām	23 518	x	23 518	5 932	x	5 932
Vērtspapīri	5 559	x	5 559	5 863	x	5 863
vairāk par 360 dienām	5 559	x	5 559	5 863	x	5 863
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	619 077	x	619 077	319 782	x	319 782
līdz 30 dienām	593 810	x	593 810	318 482	x	318 482
no 31 līdz 90 dienām	1 409	x	1 409	1 040	x	1 040
no 91 līdz 180 dienām	266	x	266	0	x	0
no 181 līdz 360 dienām	5 633	x	5 633	191	x	191
vairāk par 360 dienām	17 959	x	17 959	69	x	69
Pārējie finanšu instrumenti	0	x	0	97 352	x	97 352
līdz 30 dienām	0	x	0	97 352	x	97 352
<i>termiņš ir kavēts un finanšu instrumentu vērtība ir</i>	<i>432 126 526</i>	<i>-432 000 112</i>	<i>126 414</i>	<i>454 209 731</i>	<i>-453 993 345</i>	<i>216 386</i>

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredītriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
<i>samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>						
līdz 30 dienām	-8 588	25 006	31 416	-3 090	28 326	-8 588
no 31 līdz 90 dienām	-4 916	28 152	6 951	-4 798	2 153	-4 916
no 91 līdz 180 dienām	-21 795	3 425	29 606	-18 188	11 418	-21 795
no 181 līdz 360 dienām	-22 818	5 236	109 610	-69 428	40 182	-22 818
vairāk par 360 dienām	-431 941 995	64 595	454 032 148	-453 897 841	134 307	-431 941 995
Vērtspapīri	22 457 000	-22 457 000	0	23 457 000	-23 457 000	0
vairāk par 360 dienām	22 457 000	-22 457 000	0	23 457 000	-23 457 000	0
Aizdevumi	1 070 583	-1 053 029	17 554	1 150 161	-1 089 332	60 829
vairāk par 360 dienām	1 070 583	-1 053 029	17 554	1 150 161	-1 089 332	60 829
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	407 868 152	-407 759 292	108 860	420 111 856	-419 956 299	155 557
līdz 30 dienām	-8 588	25 006	31 416	-3 090	28 326	-8 588
no 31 līdz 90 dienām	-4 916	28 152	6 951	-4 798	2 153	-4 916
no 91 līdz 180 dienām	-21 795	3 425	29 606	-18 188	11 418	-21 795
no 181 līdz 360 dienām	-22 818	5 236	109 610	-69 428	40 182	-22 818
vairāk par 360 dienām	-407 701 175	47 041	419 934 273	-419 860 795	73 478	-407 701 175
Pārējie finanšu instrumenti	-730 791	0	9 490 714	-9 490 714	0	-730 791
vairāk par 360 dienām	-730 791	0	9 490 714	-9 490 714	0	-730 791
Zembilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	35 832 580	0	35 832 580	29 345 277	0	29 345 277

Piezīme Nr. V9. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredītriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministriju un pašvaldību nodrošinātajiem finanšu aktīviem sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 37. tabulā.

37. tabula. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredītriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta un institucionālā sektora nosaukums	Uzskaites (atlikusī) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	2 718 088 963	2 490 190 429
Atvasinātie finanšu instrumenti	0	1 371 374
Vērtspapīri	6 811	6 027
Noguldījumi	5 338	5 497
Aizdevumi	1 953 807 988	1 753 541 674
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	3 458 962	5 233 713
Pārējie finanšu instrumenti	760 809 864	730 032 144

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministriju un pašvaldību nediskontētām finanšu saistībām (naudas plūsmu) sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 38. tabulā.

38. tabula. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu saistību un instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Finanšu saistības	1 819 867 548	9 228 995 649	9 420 422 867	20 469 286 064	1 936 294 589	8 951 746 838	11 231 651 458	22 119 692 885
Neatvasinātās finanšu saistības	1 799 616 766	9 145 719 401	9 412 442 867	20 357 779 034	1 619 494 052	8 858 766 356	11 207 711 458	21 685 971 866
Emitētie vērtspapīri	1 597 317 727	6 950 883 960	7 253 594 568	15 801 796 255	1 399 891 107	6 704 089 569	9 069 690 875	17 173 671 551
Aizņēmumi	199 814 739	1 736 497 792	2 158 550 653	4 094 863 184	215 588 793	1 693 859 386	2 137 605 982	4 047 054 161
Pieņemtie noguldījumi	2 366 518	458 055 151	0	460 421 669	3 869 156	460 421 669	0	464 290 825
Pārējie finanšu instrumenti	117 782	282 498	297 646	697 926	144 996	395 732	414 601	955 329
Atvasinātās finanšu saistības	20 250 782	83 276 248	7 980 000	111 507 030	316 800 537	92 980 482	23 940 000	433 721 019
Atvasinātie finanšu instrumenti	20 250 782	83 276 248	7 980 000	111 507 030	316 800 537	92 980 482	23 940 000	433 721 019

Atvasinātie finanšu instrumenti

Konsolidētajā bilancē uzrādīti Valsts kases un Rīgas valstspilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2021. gada pārskatā uzrādīts tā patiesajā vērtībā 103 648 876 *euro*, kā rezultātā pārskata gada beigās veidojas ilgtermiņa uzkrāto saistību samazinājums (15 527 210) *euro* vērtībā. Rīgas valstspilsētas pašvaldības atvasinātā finanšu instrumenta izmantošana aprakstīta šī skaidrojuma sadaļas “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts” apakšsadaļā “Rīgas pilsētas pašvaldības grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi”.

Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi noteikti Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā par valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas mērķis un rezultāts

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas mērķis un rezultāts noteikts Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā par valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas veidi

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas veidi noteikti Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā par valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasināto finanšu instrumentu maksimālā pakļautība kredīriskam

Attiecībā uz noslēgtajiem atvasināto finanšu instrumentu darījumiem pastāv partnerpuses kredītrisks – ka darījumu partneris nepildīs savas saistības, līdz ar to radot darījumu pārtraukšanas izdevumus (darījumu izbeigšanas brīdī). Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā finanšu risku vadībā ir izvirzīts uzdevums partnerpušu kredītriska novērtēšanu veikt pamatojoties uz kredītreitingu un citiem starptautiskajā finanšu vadības praksē pielietotajiem riska novērtēšanas kritērijiem. Partnerpuses kredītriska vadības kritēriji ir noteikti Valsts kases iekšējos noteikumos.

Partnerpušu kredītrisku vada saskaņā ar Valsts kases iekšējiem noteikumiem, nosakot ieguldījumu struktūras ierobežojumus. Nosaka un uzrauga partnerpusēm pieļaujamos darījumu veidus, darījumu apjoma un termiņa limitus un kredītreitinga kategorijas limitus.

Partnerpuses kredītriska ierobežošanai, izdevīgāku atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacījumu nodrošināšanai, partnerpušu loka paplašināšanai un sadarbības apjomu paaugstināšanai pieļaujama līgumu un attiecīgu darījumu slēgšana, kas paredz garantijas nodrošinājumu, vienlaikus ievērojot likviditātes vadības prasības.

2021. gadā atvasināto finanšu instrumentu atmaksa nav bijusi kavēta.

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņa struktūra uzrāda atvasināto finanšu instrumentu termiņa sadalījumu līdz gadam, no viena līdz pieciem gadiem un virs pieciem gadiem pa atvasināto finanšu instrumentu līgumiem.

Šī pārskata sagatavošanas periodā *euro* valūtas procentu likmes joprojām atrodas zemos līmeņos, līdz ar to IRS darījumu izmantošana ir saistīta ar izmaksām.

IRS darījumiem saskaņā ar līgumu nosacījumiem paredzēti neto norēķini, tādēļ naudas plūsmas no IRS līgumiem uzrādītas neto vērtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2021. gada 31. decembrī

39. tabula. Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2021. gada 31. decembrī (euro)

Atvasināto finanšu instrumentu līgumi	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Atvasinātie finanšu instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)	-3 947 954	-3 476 248	0	-7 424 202	35 250 572	-12 864 057	0	22 386 515
Atvasinātie finanšu instrumenti, kas nav riska ierobežošanas instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)**	0	0	0	0	39 241 654	-4 931 309	0	34 310 345
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)								
Ienākošā naudas plūsma	0	0	0	0	316 426	0	0	316 426
Izejošā naudas plūsma	0	0	0	0	-285 715	0	0	-285 715
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS) (neto norēķini)*								
Izejošā naudas plūsma	0	0	0	0	-12 231 513	-4 931 309	0	-17 162 822
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS) (bruto norēķini)								
Ienākošā naudas plūsma	0	0	0	0	335 774 682	0	0	335 774 682
Izejošā naudas plūsma	0	0	0	0	-284 332 226	0	0	-284 332 226

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Atvasināto finanšu instrumentu līgumi	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)***	-3 947 954	-3 476 248	0	-7 424 202	-3 991 083	-7 932 747	0	-11 923 830
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)								
Ienākošā naudas plūsma	342 828	0	0	342 828	0	316 426	0	316 426
Izejošā naudas plūsma	-285 715	0	0	-285 715	0	-285 715	0	-285 715
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS) (neto norēķini)*								
Izejošā naudas plūsma	-4 005 067	-3 476 248	0	-7 481 315	-3 991 083	-7 963 458	0	-11 954 541

* kā nākotnes mainīgās, bet vēl nefiksētās procentu likmes naudas plūsmas aprēķinam izmantotas FORWARD likmes, kas noteiktas balstoties uz Bloomberg finanšu informācijas sistēmas terminālā pēdējā saimnieciskā gada darba dienā fiksētām peļņas līknēm

** informācija sniegta finanšu pārskata skaidrojuma piezīmē V9. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem

*** uzrādīta salīdzinošā informācija uz pārskata perioda sākumu par tiem atvasinātiem finanšu instrumentiem, kuri uz 31.12.2021. tiek uzskaitīti kā riska ierobežošanas instrumenti

Atvasināto finanšu instrumentu finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība

29.Starptautiskais publiskā sektora grāmatvedības standarts (turpmāk – SPSGS) nosaka patiesās vērtības novērtēšanas apsvērumus un vērtēšanas metodes, savukārt Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumi Nr.87 “Budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē” nosaka finanšu instrumentu patiesās vērtības vērtēšanas metodes:

- konkrētā finanšu instrumenta darījuma cena vai identisku aktīvu vai saistību kotētās cenas aktīvos tirgos (patiesās vērtības hierarhijas 1. līmenis);
- ja finanšu instrumentam nav tirgus cenas, bet šāda cena ir atsevišķām tā komponentēm vai līdzīgiem finanšu instrumentiem, šī instrumenta tirgus cenu var noteikt, ņemot vērā tā komponentu vai līdzīgo finanšu instrumentu tirgus cenu (patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenis);
- ja nav iespējams noteikt finanšu instrumenta tirgus cenu, tā patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz vērtību, kas aprēķināta, izmantojot vispāratzītas un piemērotas novērtēšanas metodes, ja aprēķinātā vērtība parāda šī instrumenta iespējamo tirgus cenu. Patiesās vērtības novērtēšanas metodi izstrādā komisija vai speciālists. Novērtēšanas metodes aktualitāti pārskata ne retāk kā reizi pārskata gadā (patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenis).

Visi Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti ietilpst patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenī, jo to patiesās vērtības novērtēšanas metode balstīta uz tirgus cenām.

Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze

40. tabula. Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze (euro)

Atvasinātie finanšu instrumenti	Balances vērtība		Balances vērtība	
	Pārskata perioda beigās		Pārskata perioda sākumā	
	Aktīvs	Pasīvs	Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3	4
Atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	52 999	7 422 058	1 371 375	-19 945 067

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Atvasinātie finanšu instrumenti	Balances vērtība		Balances vērtība	
	Pārskata perioda beigās		Pārskata perioda sākumā	
	Aktīvs	Pasīvs	Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3	4
Atvasinātie finanšu instrumenti, kas nav riska ierobežošanas instrumenti, kopā	0	0	1 343 467	-31 814 090
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)	0	0	18 177	-10 206
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	0	-10 206
t.sk. īstermiņa daļa	0	0	18 177	0
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS)	0	0	0	17 236 688
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	0	14 796 399
t.sk. īstermiņa daļa	0	0	0	2 440 289
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS)	0	0	1 325 290	-49 040 572
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	0	0
t.sk. īstermiņa daļa	0	0	1 325 290	-49 040 572
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	52 999	7 422 058	27 908	11 869 023
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)	52 999	0	27 908	0
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	27 908	0
t.sk. īstermiņa daļa	52 999	0	0	0
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS)	0	7 422 058	0	11 869 023
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	3 379 326	0	11 869 023
t.sk. īstermiņa daļa	0	4 042 732	0	0

Atvasināto finanšu instrumentu neto rezultāts

41. tabula. Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu neto rezultāts (euro)

Finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata periodā			
	Patiesās vērtības izmaiņas			Kopā
	Ieņēmumi (+)	Izdevumi (-)	Rezerves (+/-)	
A	1	2	3	4
Finanšu aktīvi	1 018 030	-21 194 026	26 330	-20 149 666
Atvasinātie finanšu instrumenti, kas nav riska ierobežošanas instrumenti	1 017 984	-17 202 059	0	-16 184 075
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	46	-3 991 967	26 330	-3 965 591
Finanšu saistības	18 683 336	0	4 446 965	23 130 301
Atvasinātie finanšu instrumenti, kas nav riska ierobežošanas instrumenti	18 683 336	0	0	18 683 336
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	0	0	4 446 965	4 446 965

Riska ierobežošanas uzskaitē

2021. gadā Valsts kase atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumos Nr. 849 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumos Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs"" noteiktam izstrādājusi normatīvos aktus un dokumentāciju finanšu instrumentu riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanai.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atvasinātiem finanšu instrumentiem – nākotnes valūtu mijmaiņas (Forward) un procentu likmju mijmaiņas darījumam (IRS) Valsts kase piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanu.

Nākotnes valūtu mijmaiņas darījuma riska vadības veids ir ierobežot ārvalstu valūtas risku (EUR/USD valūtas spot kursa svārstību risks). Pret risku ierobežotais postenis ir aizņēmuma pamatsummas USD valūtā nākotnes maksājuma (nākotnes norēķinu datums 25.11.2022.) naudas plūsma 388 286 USD apmērā. Tiek sagaidīts, ka pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības mainīsies ar pretējām zīmēm (pretējos virzienos), reaģējot uz

viena un tā paša riska (EUR/USD valūtu spot kursa) izmaiņām. Ņemot vērā to, ka posteņa un instrumenta maksāšanas datumi precīzi sakrīt (maksājumi notiek vienā datumā), riska ierobežošanas ekonomiskās attiecības ir ciešas un riska ierobežošanas efektivitāte ir 100 %. Kredītrisks nav dominējošais attiecībās. Darījuma partnerim Merrill Lynch International ir augsts kredītreitings gan darījuma noslēgšanas brīdī, gan riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas brīdī – A1 (zemākais no piemērotiem kredītreitings pēc Moody's, Standard & Poor's un Fitch). Riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas dienā 31.12.2021. Forward kredītrisks ir nebūtisks 275 euro apmērā.

Parāda portfeļa procentu likmju risks tiek vadīts, aprēķinot optimālo parāda apkalpošanas izmaksu un izmaksu pieauguma riska līdzsvaru un nosakot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados), tas ir, *duration* rādītāju. Uzsākot riska ierobežošanas uzskaiti, pret risku ierobežotais postenis tiek konkretizēts (līdz šim IRS tika piesaistīts parāda portfelim), piesaistot IRS konkrētā aizņēmuma ar mainīgo procentu likmi naudas plūsmai. Procentu likmju mijmaiņas darījumam (IRS) riska vadības veids ir procentu likmju izmaiņu risks (6 mēnešu EURIBOR likmes izmaiņu risks). Pret risku ierobežotais postenis ir aizņēmuma procentu maksājumu naudas plūsma ar nominālvērtību 155 milj. *euro* (laika periodā 31.12.2020. – 30.10.2023.). Sagaidāms, ka pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības mainīsies ar pretējām zīmēm (pretējos virzienos), reaģējot uz viena un tā paša riska (ierobežotā riska) izmaiņām, tomēr, ņemot vērā to, ka posteņa un instrumenta maksāšanas datumi precīzi nesakrīt (maksājumi notiek vienā kalendārajā mēnesī, bet dažādos datumos), pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības varētu būt ar nelielām starpībām, pie nosacījuma, ka finanšu tirgos nebūs satricinājumi un likmju svārstības nebūs būtiskas.

Piezīme Nr. CITA. Cita informācija pārskatu lietotājiem

Saistībā ar Konkurences padomes 2021. gada 30. jūlija lēmumu Nr. 22 “Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu” (turpmāk – Konkurences padomes lēmums) ministriju un pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir sniegta informācija par iepirkumu līgumiem, kas noslēgti par Konkurences padomes lēmumā minētajiem objektiem, – kopā 488 226 345 *euro* vērtībā. Šiem projektiem saskaņā ar Centrālās finanšu un līgumu aģentūras un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegto informāciju plānots Eiropas Savienības fondu līdzfinansējums 200 067 339 *euro* vērtībā un Emisiju kvotu izsolišanas instrumenta līdzfinansējums 17 500 000 *euro* vērtībā. Saistībā ar ierosināto tiesvedību par Konkurences padomes lēmumu Eiropas Savienības fondu projektu un Emisiju kvotu izsolišanas instrumenta līdzfinansēto projektu ietvaros konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi 15 893 165 *euro*, tai skaitā attiecībā uz finansējuma saņēmējiem, kas ir valsts un pašvaldību budžeta iestādes, – 14 623 823 *euro*, un minēto projekta maksājumi ir apturēti līdz tiesvedības procesa beigām. Neatbilstoši veiktie izdevumi par projektiem, attiecībā uz kuriem tiesvedība par Konkurences padomes lēmumu nav ierosināta, pārskata gada beigās ir 2 517 078 *euro*, tai skaitā attiecībā uz finansējuma saņēmējiem, kas ir valsts un pašvaldību budžeta iestādes, – 1 482 799 *euro*.

2021. gada beigās izpildītā iepirkumu līgumu kopsumma saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju ir 422 045 677 *euro*, kur lielāko daļu veido pamatlīdzekļi. Iespējas īstenot Konkurences likuma 21. pantā noteiktās tiesības prasīt un saņemt no pārkāpēja zaudējumu atlīdzību tiks izvērtētas pēc uzsāktās tiesvedības procesa par Konkurences padomes lēmumu noslēguma.

Valsts budžeta izsniegtie aizdevumi pašvaldībām Eiropas Savienības fondu projektu un Emisiju kvotu izsolišanas instrumenta līdzfinansēto projektu īstenošanai, kas saistīti ar Konkurences padomes lēmumā minētiem objektiem, pārskata gada beigās ir 102 049 358 *euro*. Pārskata gada beigās aizdevuma līgumu nosacījumu pārkāpumi nav konstatēti un vērtības samazinājums izsniegtiem aizdevumiem nav atzīts.

Piezīme Nr. V10. Nekoriģējošie notikumi pēc bilances datuma

Papildus iepriekšējos gados uzsāktajam valsts atbalstam Covid–19 pandēmijas ietekmes mazināšanai un energoresursu cenu ārkārtējā pieauguma kompensācijai, 2022. gadā ir ieviesti atbalsta pasākumi Ukrainas civiliedzīvotājiem Krievijas Federācijas izraisītā bruņotā konflikta dēļ.

Saistībā ar Krievijas militāro agresiju Ukrainā Eiropas Komisija 2022. gada 4. martā ir apturējusi sadarbību ar Krievijas Eiropas kaimiņattiecību instrumenta programmu, tai skaitā Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas (turpmāk – Programma), ietvaros. Attiecīgi, nav pieļaujami un no Programmas netiks veikti maksājumi saistībā ar Krievijas partneru dalību Programmas ietvaros. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar citu pārrobežu sadarbības programmu Vadošajām iestādēm un Eiropas Komisiju strādā pie risinājumiem, lai aizsargātu ES dalībvalstu partneru, tai skaitā Latvijas partneru, intereses projektos. Risinājumi tiks meklēti projektu aktivitāšu pabeigšanas nodrošināšanai un Programmas slēgšanas pasākumu veikšanai, kas provizoriski varētu notikt 2023. vai 2024. gadā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pārskata gada beigās uzskaitīti nākamo periodu izdevumi (avansā veiktie maksājumi) Programmas ietvaros 2 603 440 *euro* apmērā.

Ministru kabineta gada pārskatā ir sniegta informācija par starptautisko tiesvedības procesu virzības gaitu, vienlaicīgi finansiālā ietekme nākamajos pārskata gados nav aplēsta.

Paskaidrojumi bilances posteņu pārklasifikācijai, konsolidācijai un korekcijām

Lai nodrošinātu bilances posteņu salīdzināmību, pārskata gadā salīdzinošās informācijas par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai, kā arī budžeta iestāžu, t.sk. valsts budžeta finanšu uzskaites, savstarpējo darījumu un atlikumu konsolidācija un korekcijas vienotas metodikas pielietošanai un notikumu pēc bilances datuma rezultātā (skatīt 42.tabulā).

Konsolidētajā bilancē pārskata gadā veikta **korekcija** šādos bilances **aktīva posteņos**:

- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņos pēc izmaksu metodes novērtētiem un bilances postenī “Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” atzītiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību pašu kapitālā, kur valstij un pašvaldībām kopā pieder 20,001 % un vairāk kapitāla daļu, atlikumi pārskata perioda beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi. Koriģēti valsts budžeta finanšu uzskaites dati atbilstoši MK noteikumos Nr. 344 noteiktajiem bilances posteņiem;
- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju.

Konsolidētajā bilancē veikta **korekcija** šādos bilances **pasīva posteņos**:

Pašu kapitāls koriģēts bilances postenī:

- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** un **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par korekcijām, kas attiecināmas uz iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu vai pārskata gada budžeta izpildes rezultātu;

“Kreditori” koriģēts bilances postenī:

- **“Ilgtermiņa saistības”** un **“Īstermiņa saistības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību korekciju.

Konsolidētajā bilancē pārskata gadā veikta **konsolidācija** šādos bilances **aktīva posteņos**:

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti bilances posteņi:

- **“Nemateriālie ieguldījumi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem;
- **“Pamatlīdzekļi”** par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem;
- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par ilgtermiņa izdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta un par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē;
- **“Ilgtermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa prasībām un attiecīgām saistībām;

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti bilances posteņi:

- **“Krājumi”** par valsts budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par krājumiem;
- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām debitoru prasībām un attiecīgām saistībām, kā arī veikta aktīvu vērtības samazinājuma reversēšana, kas izveidots valsts un pašvaldību budžeta iestāžu debitoru prasībām pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** konsolidēti par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem nākamo periodu izdevumiem un avansiem par pakalpojumiem un projektiem un attiecīgām saistībām, kā arī veikta aktīvu vērtības samazinājuma reversēšana, kas izveidoti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu nākamo periodu izdevumiem un avansu maksājumiem par pakalpojumiem un projektiem pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm;
- **“Īstermiņa finanšu ieguldījumi”** par izdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta un par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē;
- **“Naudas līdzekļi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē, t.sk. Valsts ieņēmumu dienesta ikgadējā pārskatā atzītajiem naudas līdzekļu atlikumiem;

un šādos bilances **pasīva posteņos**:

“Pašu kapitāls” konsolidēts bilances posteņi:

- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par iepriekšējā pārskata gadā veikto konsolidāciju bilances posteņi “Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par vispārējās valdības sektora ietvaros debitoru un kreditoru savstarpējo atlikumu konsolidācijas nodrošināšanai atzītajiem ieņēmumiem vai izdevumiem;

“Kreditori” bilances posteņi:

- **“Ilgtermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ilgtermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu ilgtermiņa noguldījumiem Valsts kasē un par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa saistībām un attiecīgām prasībām;
- **“Īstermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu īstermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu īstermiņa noguldījumiem Valsts kasē, par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām saistībām un attiecīgām prasībām, t.sk. par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajām saistībām pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm par naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē.

Konsolidētajā bilancē veikta korekcija par pārskata gadā konsolidētajā bilancē atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma šādā bilances **aktīva posteņi**:

- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par valsts iestāžu bilances posteņi “Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā” atzītiem saimnieciskā gada koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;
- **“Īstermiņa prasības”** par pašvaldību budžeta iestādes atzīto koriģējošo notikumu pēc bilances datuma par iestādes būtiskas kļūdas labojumu;

pasīva posteņos:

- **“Rezerves”** par valsts iestāžu bilances posteņi “Rezerves” atzītiem saimnieciskā gada koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;
- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāta atlikuma pārnesi;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Konsolidētajā bilancē veikta salīdzinošās informācijas korekcija par iepriekšējā pārskata gadā konsolidētajā bilancē atzītiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma šādos bilances **aktīva posteņi**:

- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par valsts un pašvaldību iestāžu bilances posteņi “Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā” atzītiem iepriekšējā saimnieciskā gada koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;

pasīva posteņos:

- **“Rezerves”** par valsts iestāžu bilances posteņi “Rezerves” atzītiem iepriekšējā saimnieciskā gada koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma;
- **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāta atlikuma pārnesi;
- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par koriģējošo notikumu pēc bilances datuma pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Konsolidētajā bilancē veikta salīdzinošās informācijas par valsts budžeta finanšu uzskaites, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai.

Informācija par bilancē konsolidētiem atlikumiem pārskata gadā un salīdzinošā informācija pārskata gada sākumā sniegta 42. tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

42. tabula. Konsolidētās bilances atlikumu korekcija, konsolidācija un salīdzinošās informācijas maiņa (euro)

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	AKTĪVS	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Ilgtermiņa ieguldījumi	10 995 436	12 170 920	-2 011 066 655	-1 878 506 983	30 562 827	-141 556 328	132 885 507	-125 546 993
Nemateriālie ieguldījumi	0	0	-10 233	-9 328	0	0	447 654	0
Attīstības pasākumi un programmas	0	0	0	0	0	0	-528	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	0	0	0	0	0	0	-453 293	0
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	2 661	0
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	0	0	0	0	0	0	898 814	0
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	0	0	-10 233	-9 328	0	0	0	0
Pamatlīdzekļi	0	0	-6 204 315	-1 319	0	0	-52 096 896	0
Zeme un būves	0	0	0	0	0	0	-50 376 641	0
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	0	0	0	0	0	0	3 817	0
Pārējie pamatlīdzekļi	0	0	0	0	0	0	-429 761	0
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	0	0	0	0	0	0	2 675	0
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	0	0	0	0	0	0	-3 576 970	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	0	0	0	0	0	0	2 296 810	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	0	0	0	0	0	0	0	0
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	0	0	-6 204 315	-1 319	0	0	-16 826	0
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	10 995 436	12 170 981	-1 955 284 677	-1 816 344 535	30 562 827	-141 556 328	125 074 159	-125 546 993
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā	608 813 661	561 421 002	0	0	30 562 827	-141 556 328	125 074 159	-125 546 993
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā	-591 988 066	-535 627 141	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa aizdevumi	0	0	-1 500 284 677	-1 361 344 535	0	0	0	0
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	-5 830 159	-13 622 880	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa noguldījumi	0	0	-455 000 000	-455 000 000	0	0	0	0
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	0	0	0	0	0	0	0	0

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības	Centrālā valdība, vispārējā valdība
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilgtermiņa prasības	0	-61	-49 567 430	-62 151 801	0	0	1 872 176	0
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	0	0	-49 472 594	-62 046 027	0	0	0	0
Pārējās ilgtermiņa prasības	0	-61	-94 836	-105 774	0	0	1 872 176	0
Ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	57 774 995	0
Ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	54 198 025	0
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	0	0	0	0	0	0	0	0
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	0	0	0	0	0	0	3 576 970	0
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem	0	0	0	0	0	0	0	0
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	-186 581	0
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	-186 581	0
Avansa maksājumi par bioloģiskajiem aktīviem lauksaimnieciskajai darbībai	0	0	0	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	-743 106	-1 824 058	-2 959 088 917	-1 720 683 762	-23 089	0	444 256	0
Krājumi	0	0	-1 097	-240	0	0	-7 753	0
Īstermiņa prasības	-650 761	-23 059 572	-221 144 913	-18 100 782	-23 089	0	411 535	0
Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	-92 345	-95 011	-237 128 909	-211 423 055	0	0	28 037	0
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	0	-15 471	-122 762 695	-114 048 127	0	0	12 437	0
Naudas līdzekļi	0	21 345 996	-2 378 051 303	-1 377 111 558	0	0	0	0
BILANCE (1000+2000)	10 252 330	10 346 862	-4 970 155 572	-3 599 190 745	30 539 738	-141 556 328	133 329 763	-125 546 993
Pašu kapitāls	10 710 587	12 586 266	1 035 568	-33 527	30 539 738	-141 556 328	172 813 604	-125 546 993
Rezerves	0	0	0	0	41 444 215	-132 348 229	-114 790 688	2 691
Budžeta izpildes rezultāti	10 710 587	12 586 266	1 035 568	-33 527	-10 904 477	-9 208 099	287 604 292	-125 549 684

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības	Centrālā valdība, vispārējā valdība
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	12 586 266	9 472 436	-33 527	-337 925	-9 208 099	-86 361 301	146 794 786	0
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	-1 875 679	3 113 830	1 069 095	304 398	-1 696 378	77 153 202	140 809 506	-125 549 684
Uzkrājumi	0	0	0	0	0	0	489 112	0
Saistības	-431 908	-2 239 404	-4 971 217 489	-3 599 157 218	0	0	-39 972 953	0
Ilgtermiņa saistības	0	26 936 570	-2 008 075 189	-1 879 299 968	0	0	10 207	0
Ilgtermiņa aizņēmumi	0	0	-1 501 759 283	-1 360 928 023	0	0	10 207	0
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	0	0	-103 232	-108 632	0	0	0	0
Ilgtermiņa uzkrātās saistības	0	26 932 691	-92 781	-92 781	0	0	0	0
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi	0	0	-50 294 418	-62 912 629	0	0	0	0
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	0	0	0	0	0	0	0	0
Saņemtie ilgtermiņa noguldījumi	0	458	-455 000 000	-455 000 458	0	0	0	0
Pārējās ilgtermiņa saistības	0	3 421	-825 475	-257 445	0	0	0	0
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	0	-84 721	-119 661 363	-111 332 147	0	0	0	0
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	0	0	-1 151 909	-1 693 076	0	0	210 485	0
Īstermiņa uzkrātās saistības	-19	-26 932 756	-10 526 110	-11 607 349	0	0	-192 288	0
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības	0	-457	-1 626 726	-3 128 613	0	0	0	0
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	0	0	0	-292	0	0	16 801	0
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem	0	0	0	-55 280	0	0	4 069	0
Pārējās īstermiņa saistības	0	-1 723 329	-2 588 066 748	-1 381 745 867	0	0	-400 238 262	0
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti	-431 889	-434 711	-242 109 444	-210 294 626	0	0	360 216 035	0
BILANCE (3000+4000+5000)	10 278 679	10 346 862	-4 970 181 921	-3 599 190 745	30 539 738	-141 556 328	133 329 763	-125 546 993
Nomātie aktīvi	0	0	0	0	0	0	25 003	0
Zembilances aktīvi	0	0	0	0	0	0	-600 732	0

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Posteņa nosaukums	Korekcija		Konsolidācija		Notikumi pēc bilances datuma		Salīdzinošās informācijas maiņa	
	Pārskata perioda beigās ¹	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās ²	Pārskata perioda sākumā	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības	Centrālā valdība, vispārējā valdība
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Iespējamie aktīvi	0	0	0	0	0	0	0	0
Citi zembilances aktīvi	0	0	0	0	0	0	-600 732	0
Zembilances pasīvi	0	0	0	0	0	0	3 399 520	0
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	0	0	0	0	0	0	1 822 741	0
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	0	0	0	0	0	0	-1 822 741	
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu	0	0	0	0	0	0	3 106 047	0
Nākotnes nomas maksājumi	0	0	0	0	0	0	63 929	0
Citas zembilances saistības	0	0	0	0	0	0	229 544	0

¹ ePārskatu sistēmā organizācijas līmenī "Pašvaldības" un "Ministrijas un centrālās iestādes" aktīvu vērtības samazinājuma rezultāta korekcija bilances posteņi 3520 "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" ievadīta dimensijā "Konsolidācija"

² ePārskatu sistēmā organizācijas līmenī "Pašvaldības" un "Ministrijas un centrālās iestādes" aktīvu vērtības samazinājuma korekcija aktīvu posteņiem ievadīta dimensijā "Korekcija"

Paskaidrojumi konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem posteņiem

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem ieņēmumu posteņu izmaiņas uzrādītas 43. tabulā.

43. tabula. Ieņēmumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (A11. līdz A18. rindas summa)	FD.A1.	13 716 197 748	12 988 172 123	728 025 625	5.61
Nodokļu ieņēmumi	FD.A11.	10 083 909 431	9 012 104 112	1 071 805 319	11.89
Nenodokļu ieņēmumi	FD.A12.	531 010 740	636 921 621	-105 910 881	-16.63
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	FD.A13.	399 033 803	360 783 087	38 250 716	10.60
Ārvalstu finanšu palīdzība	FD.A14.	1 417 415 878	1 195 120 209	222 295 669	18.60
Transferti		0	0	0	0.00
Ziedojumi un dāvinājumi		34 176 941	32 075 073	2 101 868	6.55
Procentu ieņēmumi		38 296 926	36 350 517	1 946 409	5.35
Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā	FD.A19.	1 212 354 029	1 714 817 504	-502 463 475	-29.30

Ieņēmumi salīdzinājumā ar 2020. gadu palielinājušies par 728 025 625 euro.

Saskaņā ar pašvaldību, Labklājības ministrijas, VID ikgadējā pārskatā par tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem un ikgadējā pārskatā par valsts budžeta finanšu uzskaiti sniegto informāciju 44.tabulā norādīti nodokļu ieņēmumi sadalījumā pa veidiem.

44. tabula. Nodokļu ieņēmumi (euro)

Nodokļa veids	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Nodokļu ieņēmumi	10 083 909 431	9 012 104 112
Ienākuma nodokļi	2 362 363 065	2 024 478 547
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	3 126 024 776	2 920 716 198
Īpašuma nodokļi	225 445 199	223 301 687
Nodokļi par pakalpojumiem un precēm	4 252 058 352	3 795 888 406
Nodokļu ieņēmumi, kas kompleksi apvieno dažādu nodokļu ieņēmumu grupas	56 331 328	0

Būtiskie darījumi:

FD.A11. Nodokļu ieņēmumi.

Būtisks šī posteņa palielinājums ir veidojies VID ikgadējā pārskatā par tā administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem saistībā ar uzkrāšanas principa ieviešanu VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē, sākot ar 2021. gada 1. janvāri.

FD.A12. Nenodokļu ieņēmumi.

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai palielinājums 11 289 350 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no emisijas kvotu realizācijas;
- būtisks samazinājums veidojies valsts budžeta ieņēmumu reklasifikācijas rezultātā.

FD.A13. Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir Izglītības un zinātnes ministrijai 5 631 346 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem par studiju maksām, jo palielinājās studējošo skaits maksas grupās;

- palielinājums Tieslietu ministrijai 2 305 700 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem par prasībām “Darbinieku prasījumu garantiju fondam”;
- palielinājums Ropažu novadam 923 966 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem par komunāliem pakalpojumiem;
- samazinājums Valkas novadam (1 194 823) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības projekta “Valgas - Valkas Dvīņu pilsētas attīstības” realizācijas;
- samazinājums Saldus novadam (691 160) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no cirsma izstrādes tiesību iegādēm.

FD.A14. Ārvalstu finanšu palīdzība.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē 237 380 000 *euro* vērtībā saistībā ar atzītiem ieņēmumiem no Eiropas Komisijas Eiropas atveseļošanās fonda;
- palielinājums Satiksmes ministrijai 10 140 978 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no ārvalstu finanšu palīdzības Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas izbūvei Rail Baltic koridorā;
- samazinājums Izglītības un zinātnes ministrijai (9 817 615) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no Erasmus+ programmas projektiem;
- samazinājums Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (5 022 037) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros saņemtām ERAF atmaksām, ERAF finansējumu atmaksām no vadošajiem projektu partneriem un no vadošajām iestādēm un ES politiku instrumentu līdzfinansējuma projektu īstenošanas;
- samazinājums Iekšlietu ministrija (1 837 134) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no “Eiropas Kopienas iniciatīvu fonda projektu īstenošanu” projekta BOMCA 9 ietvaros.

Procentu ieņēmumi sadalījumā pa darījuma veidiem norādīti 45.tabulā.

45. tabula. Procentu ieņēmumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	
	1	2
Procentu ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	697 552	355 197
Procentu ieņēmumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	19 473 246	15 569 318
t.sk. Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	2 366 518	2 586 048
Aizdevumi un prasības	8 975 962	9 100 918
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	12 631	15 766
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	8 118 135	3 866 586
Pārējie procentu ieņēmumi	18 126 128	20 426 002
Kopā	38 296 926	36 350 517

Būtiskākais pārējo procentu ieņēmumu palielinājums pārskata gadā ir saistīts ar procentu ieņēmumiem par finanšu saistībām, kas novērtētas amortizētajā vērtībā. Lielākās ieņēmumu izmaiņas bijušas valsts budžeta finanšu uzskaitē 4 251 549 *euro* vērtībā.

FD.A19. Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11. līdz A18. rindā.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē 194 465 081 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu atzīšanu no prasību vērtības samazinājuma norakstīšanas;
- palielinājums valsts budžeta finanšu uzskaitē 130 587 603 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu atzīšanu, kas radās uzkrāto saistību dzēšanas rezultātā, pārņemot un dzēšot valsts galvotos aizdevumus ārstniecības iestādēm;
- palielinājums Satiksmes ministrijai 56 300 668 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumiem no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu sākotnējās atzīšanas un zemes uzskaites vērtības korekcijām;
- samazinājums Ekonomikas ministrijai (222 678 000) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no saņemtām AS “Latvijas elektriskie tīkli” akcijām;
- samazinājums Iekšlietu ministrijai (261 179 314) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar ieņēmumu samazinājumu par iepriekšējā pārskata periodā atzītiem ieņēmumiem no izdienas pensijām izveidoto uzkrājumu samazinājuma.

Informācija par citiem ieņēmumiem uzrādīta 46.tabulā.

46. tabula. Citi ieņēmumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no saistību, kas nav finanšu instrumenti, dzēšanas	6 578 212	3 856 290
Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot bioloģiskos aktīvus lauksaimnieciskajai darbībai	206 772 205	190 319 894
Ieņēmumi no īstermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot lauksaimniecības produktus	15 171 755	12 207 246
Ieņēmumi no uzkrājumu norakstīšanas	28 422 791	342 475 301
Ieņēmumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	42 063 786	45 678 075
Kompensācija no trešajām pusēm par ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazināšanos, zaudētu vai atdotu ilgtermiņa ieguldījumu	188 204	332 336
Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma	225 764 537	276 317 759
Ieņēmumi no asociētas un radniecīgas kapitālsabiedrības kapitāla daļu pārdošanas	25 419	12 801
Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās	40 728 816	457 334 516
Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	35 917 070	7 637 853
Pārējie darījumi	348 964 656	324 359 296
Ieņēmumi no pārējo rezervju izslēgšanas	2 041 787	4 514 886
Kopā	952 639 238	1 665 046 253

Informācija par ieņēmumiem no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas uzrādīta 47.tabulā.

47. tabula. Ieņēmumi no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	134 035	234 928

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem	13 185 723	505 692
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām un avansa maksājumiem par pakalpojumiem	28 629 638	35 012 619
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	194 903 565	6 824 491
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas finanšu instrumentiem	22 656 616	6 957 572
t.sk. Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	1 183 662	0
Aizdevumi un prasības	21 468 459	6 956 068
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	4 495	1 504
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas aktīviem, kas nav minēti citur	205 214	235 949
Kopā	259 714 791	49 771 251

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 48. tabulā.

48. tabula. Izdevumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Izdevumi (A21. līdz A31. rindas summa)	FD.A2.	15 030 788 956	13 385 911 538	1 644 877 418	12.29
Atalgojums		2 269 150 580	2 090 658 926	178 491 654	8.54
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas		694 518 999	652 633 567	41 885 432	6.42
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		15 617 233	11 814 237	3 802 996	32.19
Pakalpojumi		956 943 348	897 157 615	59 785 733	6.66
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		425 230 264	395 118 902	30 111 362	7.62
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		23 974 069	27 407 988	-3 433 919	-12.53
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	FD A27.	8 303 335 181	6 682 834 116	1 620 501 065	24.25
Procentu izdevumi	FD A28.	234 874 511	267 393 542	-32 519 031	-12.16
Transferti		0	0	0	0.00
Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		751 834 846	712 954 743	38 880 103	5.45
Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā	FD. A31.	1 355 309 925	1 647 937 902	-292 627 977	-17.76

Izdevumi salīdzinājumā ar 2020. gadu palielinājušies par 1 644 877 418 euro.

Būtiskākie darījumi:

FD.A27. Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība.

- Lielākais šī posteņa palielinājums ir Finanšu ministrijai 675 003 426 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumiem par atbalsta sniegšanu uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu nodrošināšanai un algu subsīdijām saistībā ar Covid–19 pandēmijas izplatību;
- palielinājums Veselības ministrijai 470 947 000 euro vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumiem ārstniecības personu darba samaksas pieauguma nodrošināšanai, ārstniecības

personu darba samaksas palielināšanai, E-veselības uzlabošanai un intensīvās terapijas nodaļu pilnveidošanai;

- palielinājums Labklājības ministrijai 515 470 880 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumiem Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā noteikto vienreizējo pabalstu un atbalstu izmaksai;
- samazinājums Ekonomikas ministrijai (115 871 620) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar izdevumiem vienreizējiem Covid-19 pandēmijas izraisīto seku pārvarēšanas pasākumiem.

FD.A28. Procentu izdevumi.

Informācija par procentu izdevumiem uzrādīta 49. tabulā.

49. tabula. Procentu izdevumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	13 921 374	13 628 902
Procentu izdevumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	204 042 593	241 983 282
t.sk., Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	0	234 652
Aizdevumi un prasības	142 638	132 684
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	203 899 955	241 615 946
Pārējie procentu izdevumi	16 910 544	11 781 358
Kopā	234 874 511	267 393 542

Lielākais šī posteņa samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē, izmaiņas (35 313 907) *euro* vērtībā saistītas ar izdevumu samazinājumu attiecībā pret iepriekšējo pārskata periodu par ārējā tirgū emitēto vērtspapīru procentu izdevumiem, (5 449 124) *euro* vērtībā par iekšējā tirgū emitēto valsts vērtspapīru procentu izdevumiem un (2 744 508) *euro* vērtībā par procentu izdevumiem, kas aprēķināti par Valsts kases kontu atlikumiem.

FD.A31. Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21. līdz A30. rindā.

- Lielākais šī posteņa samazinājums ir Satiksmes ministrijai (296 235 552) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem izdevumiem par ilgtermiņa finanšu un nefinanšu aktīvu norakstīšanu un likvidēšanu;
- samazinājums Ekonomikas ministrijai (222 953 579) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem izdevumiem par AS “Latvijas elektriskie tīkli” nodotajām akcijām;
- samazinājums Tieslietu ministrijai (85 952 935) *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar iepriekšējā pārskata periodā atzītiem izdevumiem par uzkrājumiem pēcnodarbinātības labumiem;
- palielinājums Rīgas valstspilsētas pašvaldībai 174 065 251 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem no zemes vērtības aktualizēšanas atbilstoši 2020. gadā noteiktajai kadastrālajai vērtībai;
- palielinājums Satiksmes ministrijai 65 236 534 *euro* vērtībā, izmaiņas saistītas ar atzītiem izdevumiem par zemes uzskaites vērtības korekciju, kas pārskatā uzrādīta kadastrālajā vērtībā.

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma uzrādīta 50. tabulā:

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

50. tabula. Izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no vērtības samazinājuma avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	75 904	140 610
Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinanšu aktīviem	4 585 532	1 499 452
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām un avansiem par pakalpojumiem	216 115 074	97 772 021
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	1 104 479	5 797 953
Izdevumi no vērtības samazinājuma finanšu instrumentiem:	189 802	3 906 903
t.sk., līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi:	273	6 156
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	273	6 156
Aizdevumi un prasības	175 508	3 734 413
Aizdevumi	28 479	971 230
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	101 129	2 704 511
Pārējie finanšu instrumenti	45 900	58 672
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	14 021	166 334
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	1 269	2 901
Pārējie finanšu instrumenti	12 752	163 433
Izdevumi no vērtības samazinājuma aktīviem, kas nav minēti citur	2 700 574	485 070
Kopā	224 771 366	109 602 009

Informācija par citiem izdevumiem, kas iekļauti FD.A31. postenī, uzrādīta 51. tabulā:

51. tabula. Citi izdevumi (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no prasību, kas nav finanšu instrumenti, norakstīšanas	11 690 309	10 216 961
Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas	168 441 799	107 839 588
Izdevumi no naudas līdzekļu vai to ekvivalentu iztrūkuma	2	11
Izdevumi no prasību dzēšanas par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	33 848 231	1 380 020
Izdevumi uzkrājumu veidošanai	212 627 406	195 713 815
Izdevumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	23 170 840	19 959 340
Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas	71 737 758	514 469 013
Izdevumi no asociētu un radniecīgo kapitālsabiedrību kapitāla daļu pārdošanas un izslēgšanas no uzskaites	511 116	224 570 659
Izdevumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	6 150 420	25 609 444
Pārējie darījumi	602 360 678	438 577 042
Kopā	1 130 538 559	1 538 335 893

Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas uzrādītas 52. tabulā.

52. tabula. Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Izmaiņas (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem	FD.N1.	-10 532 756	22 191 432	-32 724 188	-147.46
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas	FD.N2.	21 416 891	11 835 460	9 581 431	80.96
Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		-1 303 707 073	-363 712 523	-939 994 550	258.44

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Būtiskie darījumi:

FD.N1. Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no finanšu instrumentiem.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē izmaiņas (12 110 614) *euro* vērtībā radušās atvasināto finanšu instrumentu pārklasifikācijas rezultātā saistībā ar riska ierobežošanas uzskaites ieviešanu.

Informācija par finanšu instrumentu neto rezultātu sadalījumā pa finanšu instrumentu kategorijām un darījumu veidiem uzrādīta 53. tabulā.

53. tabula. Finanšu instrumentu neto rezultāts (*euro*)

Finanšu instrumenta kategorijas nosaukums/darījuma apraksts	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	atzīts ieņēmumos (+)/ izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)	atzīts ieņēmumos (+)/ izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)
	A	1	2	3	4	5
Finanšu aktīvi	56 501 144	0	56 501 144	61 049 145	0	61 049 145
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	56 470 853	0	56 470 853	61 090 734	0	61 090 734
patiesās vērtības izmaiņas	-16 184 075	0	-16 184 075	-7 078 887	0	-7 078 887
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	19 718 179	0	19 718 179	-24 572 648	0	-24 572 648
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	52 936 749	0	52 936 749	92 742 269		92 742 269
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	0	0	0	4 769	0	4 769
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	0	0	0	4 769	0	4 769
Aizdevumi un prasības	30 291	0	30 291	-47 022	0	-47 022
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	30 291	0	30 291	-49 574	0	-49 574
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	0	0	0	2 552	0	2 552
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	0	0	0	664	0	664
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	0	0	0	664	0	664
Finanšu saistības	-63 211 870	0	-63 211 870	-49 356 527	0	-49 356 527
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	-50 756 790	0	-50 756 790	-78 909 830	0	-78 909 830
patiesās vērtības izmaiņas	18 681 810	0	18 681 810	21 976 045	0	21 976 045
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	-69 438 600	0	-69 438 600	-100 885 875	0	-100 885 875
Pārējās finanšu saistības	-12 455 080	0	-12 455 080	29 553 303	0	29 553 303
ārvalstu valūtas kursa izmaiņas	-18 957 503	0	-18 957 503	29 553 303	0	29 553 303
atsavināšana un izslēgšana no uzskaites	6 502 423	0	6 502 423	0	0	0

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites sniegto informāciju par 2021. gadu darījumu izmaksas, kas nav iekļautas procentu likmes noteikšanā, pa finanšu instrumentu kategorijām uzrādītas tikai finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības” 1 284 614 *euro* vērtībā, izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir 201 311 *euro*.

FD.N2. Ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas.

- Lielākie šī posteņa neto ieņēmumi ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai 1 027 313 *euro* vērtībā;
- Tukuma novadam neto ieņēmumi 960 000 *euro* vērtībā;
- Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai neto ieņēmumi 913 000 *euro* vērtībā;
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai neto izdevumi (2 466 802) *euro* vērtībā;

- Kuldīgas novadam neto izdevumi (922 621) *euro* vērtībā.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem 2021. gadā budžeta izpildes rezultāts veidojas (1 303 707 073) *euro* vērtībā, izmaiņas pret iepriekšējo pārskata periodu ir (939 994 550) *euro* vērtībā.

Pārskata perioda dati koriģēti par iepriekšējā gadā ministriju sniegto informāciju par koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma par izmaiņām līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā vērtībā. Salīdzinošā informācija koriģēta par veiktajiem kļūdu labojumiem iepriekšējā periodā.

Konsolidētajā finansiālās darbības pārskatā veikta konsolidācija šādos pārskata posteņos:

- ieņēmumi konsolidēti par kopējo summu (6 806 100 578) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta;
- izdevumi konsolidēti par kopējo summu (6 806 100 578) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta.

Konsolidētajā finansiālās darbības pārskatā veikta korekcija šādos pārskata posteņos:

- nodokļi (24 015) *euro* vērtībā par ministriju un pašvaldību nodokļu ieņēmumu korekciju;
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi (10 526 637) *euro* vērtībā par ministriju un pašvaldību ieņēmumu no debitoru un kreditoru atlikumiem korekciju;
- transferti 4 089 709 *euro* vērtībā par ministriju un pašvaldību savstarpējo debitoru un kreditoru atlikumu korekcijas;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem (9 437 794 226) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem datiem;
- pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11. līdz A18. rindā 5 576 015 *euro* vērtībā par ieņēmumiem no kopīgo iestāžu (ministriju un pašvaldību) kapitālsabiedrību reklasifikācijas uz ieguldījumu radniecīgās vai asociētās kapitālsabiedrībās rezultāta, 478 934 *euro* vērtībā par būtiskiem notikumiem pēc bilances datuma saskaņā ar ministriju sniegto informāciju par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību rezultātu;
- pakalpojumi (1 751 780) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu;
- procentu izdevumi (160 240 930) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu;
- transferti (216 405 977) *euro* vērtībā par ministriju, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo debitoru un kreditoru atlikumu korekciju;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21. līdz A30. rindā (9 074 044 068) *euro* vērtībā par ministriju iepriekšējā gada koriģējošā notikuma pēc bilances datuma atzīšanu 6 745 990 *euro* vērtībā, ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites piešķirtās dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem apjoma samazinājumu par budžeta iestāžu veiktajiem izdevumiem (9 071 545 709) *euro* vērtībā, par valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrēto kontu atlikumu 5 093 343 078 *euro* vērtībā, pašvaldību vērtības samazinājuma izmaiņām prasībām (25 353) *euro* vērtībā, par ministriju vērtības samazinājuma izmaiņām prasībām (996) *euro* vērtībā, 11 360 322 *euro* vērtībā par būtiskiem notikumiem pēc bilances datuma saskaņā ar ministriju sniegto informāciju par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību rezultātu;
 - ieņēmumi (+) vai izdevumi (-) no finanšu instrumentiem (5 385 175) *euro* vērtībā, korekcija par kļūdaini uzrādīto darījumu pašvaldības reorganizācijas rezultātā.

Paskaidrojumi konsolidētā naudas plūsmas pārskata posteņiem

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā dati salīdzināti ar 2020. gada datiem.

2021. gadā konsolidētais naudas līdzekļu ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem uzrādīts 491 688 477 euro vērtībā.

Naudas plūsmas ieņēmumu un izdevumu no pamatdarbības posteņu izmaiņas uzrādītas 54. tabulā.

54. tabula. NP.A Ieņēmumi un izdevumi no pamatdarbības (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no pamatdarbības		13 232 269 897	11 599 313 392	1 632 956 505	14.08
Nodokļu ieņēmumi	NP.A11.	10 629 484 969	9 553 190 792	1 076 294 177	11.27
Nenodokļu ieņēmumi	NP.A12.	670 284 158	369 119 519	301 164 639	81.59
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		363 120 760	343 446 404	19 674 356	5.73
Ārvalstu finanšu palīdzība		1 370 814 622	1 312 437 331	58 377 291	4.45
Transferti		398 750	0	398 750	100.00
Ziedojumi un dāvinājumi		3 045 703	2 813 308	232 395	8.26
Aizdevumu atmaksas	NP.A17.	29 029 446	9 134 446	19 895 000	217.80
Procentu ieņēmumi		4 165 647	3 050 009	1 115 638	36.58
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	NP.A19.	161 925 842	6 121 583	155 804 259	2 545.16
Izdevumi no pamatdarbības		13 541 829 492	11 593 713 996	1 948 115 496	16.80
Atalgojums		2 243 901 649	2 059 517 843	184 383 806	8.95
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas		1 282 076 750	1 219 962 199	62 114 551	5.09
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		16 045 357	11 691 884	4 353 473	37.23
Pakalpojumi		1 058 499 438	990 137 669	68 361 769	6.90
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		453 091 528	439 559 664	13 531 864	3.08
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		24 209 187	25 535 357	-1 326 170	-5.19
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	NP.A27.	8 374 079 571	6 761 351 144	1 612 728 427	23.85
Procentu izdevumi		8 368 305	10 032 421	-1 664 116	-16.59
Aizdevumu izsniegšana	NP.A32.	78 881 698	70 836 535	8 045 163	11.36
Citi izdevumi no pamatdarbības		2 676 009	5 089 280	-2 413 271	-47.42

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no pamatdarbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.A11. Nodokļu ieņēmumi.

Valsts budžeta nodokļu un pašvaldību nodokļu ieņēmumu izpilde, t.sk. informācija par izmaiņām, atklāta 2. sējuma skaidrojumos “Skaidrojums pārskatam par valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžetu izpildi” un “Skaidrojums pārskatam par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi”.

NP.A12. Nenodokļu ieņēmumi.

- Lielākais pieaugums šajā pozīcijā veidojas no valsts budžetā saņemto dividenžu uzrādīšanas maiņas naudas plūsmas pārskatā no B15. “Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības” uz A12. “Nenodokļu ieņēmumiem” 229 683 242 *euro* vērtībā;
- būtisks pieaugums veidojas valsts budžeta ieņēmumos 21 111 807 *euro* vērtībā no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas;
- ieņēmumi no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas un darījumiem ar gada emisijas vienībām un Latvijai piešķirtajām emisijas kvotām palielinājušies par 20 150 270 *euro*.

NP.A17. Aizdevumu atmaksas – būtiskākais palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē (17 377 643) *euro* vērtībā par AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” veiktajām atmaksām.

NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības.

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem citiem ieņēmumiem no pamatdarbības sniegta 55.tabulā. Palielinājušies citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā, Iekšlietu ministrijai 9 542 873 *euro* vērtībā par kriminālprocesu ietvaros izņemtajiem naudas līdzekļiem un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai 6 600 000 *euro* vērtībā par drošības naudām par frekvenču izsoli, saskaņā ar izsludināšanas lēmumu un izsoļu noteikumiem.

55. tabula. NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, sociālās aprūpes iestādēs dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētajām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību) un nav pieejami iestādei lietošanai	21 130 850	1 333 694
SIA “REAP” maksājums valsts budžetā saskaņā ar noslēgto cesijas līgumu par prasījuma tiesību pret “Reverta” cedēšanu.	2 100 000	4 000 000
Saņemtie maksājumi par valsts galvotiem un aizņēmēja vietā aizdevējam atmaksātiem aizdevumiem no piecām medicīnas iestādēm	128 668 233	0
SIA “Felm” maksājums valsts budžetā saskaņā ar noslēgto cesijas līgumu.	10 000 000	0
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	26 759	787 889
Kopā	161 925 842	6 121 583

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no pamatdarbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.A27. Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība:

- lielākais pieaugums ir Veselības ministrijai 535 989 145 *euro* vērtībā par piešķirto finansējumu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, kā arī prioritārajiem pasākumiem papildu piešķirto finansējumu, t.sk. ārstniecības personu darba samaksas pieauguma nodrošināšanai, E-veselības uzlabošanai, vienreizēju pasākumu intensīvās terapijas nodaļas paplašināšanai ārstniecības iestādēm;
- būtisks pieaugums ir Finanšu ministrijai 513 105 740 *euro* vērtībā par Covid–19 krīzes skarto uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanu, kā arī pieaugums 195 036 784 *euro* apmērā par atbalsta maksājumiem algu subsīdijām, dīkstāves pabalstiem, palielināties finansējums VAS “Valsts nekustamie īpašumi” īstenojamiem projektiem, kā arī palielinājušās iemaksas Eiropas Savienības budžetā;

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

- Labklājības ministrijai palielinājušās vecuma pensijas izmaksas par 120 267 040 *euro*, jaunu pakalpojumu izmaksas COVID–19 pandēmijas seku mazināšanai par 298 921 608 *euro* un slimības pabalstu izmaksas par 69 958 343 *euro*;
- lielākais samazinājums ir Ekonomikas ministrijai (175 327 853) *euro* vērtībā, t.sk. par dotācijām (145 000 000) *euro* vērtībā AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” Covid–19 aizdevumiem krīzes garantiju programmas un krīzes aizdevumu programmas finansēšanai (rezerves kapitālā) un komersantu atbalstam (rezerves kapitālā) un par subsīdijām, dotācijām un sociālajiem pabalstiem (35 327 853) *euro* vērtībā Covid–19 skartajiem uzņēmējiem.

NP.A32. Aizdevumu izsniegšana.

- lielākais pieaugums par valsts budžeta izsniegtajiem aizdevumiem AS “Attīstības finanšu institūcijai Altum” 17 164 616 *euro* vērtībā;
- samazinājušies izsniegtie aizdevumi nefinanšu sektoram (10 198 369) *euro* vērtībā.

Naudas plūsmas ieguldījumu darbības ieņēmumu un izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 56. tabulā.

56. tabula. NP.B Ieguldījumu darbības ieņēmumi un izdevumi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no ieguldījumu darbības		70 900 263	1 317 262 431	-1 246 362 168	-94.62
Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		7117	1 353	5 764	426.02
Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	NP.B12.	59 974 869	40 547 556	19 427 313	47.91
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana	NP.B13.	1 107 148	29 800 097	-28 693 843	-96.28
Procentu ieņēmumi		140 118	318 301	-178 183	-55.98
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	NP.B15.	9 671 011	1 246 594 230	-1 236 923 219	-99.22
Izdevumi no ieguldījumu darbības		1 576 119 566	2 016 997 736	-440 878 170	-21.86
Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		30 921 134	27 440 581	3 480 553	12.68
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		34 248 480	31 289 275	2 959 205	9.46
Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		622 861 845	613 656 327	9 205 518	1.50
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		577 418 631	575 073 066	2 345 565	0.41
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde	NP.B25.	310 335 118	440 011 681	-129 676 563	-29.47
Procentu izdevumi		334 358	1 526 806	-1 192 448	-78.10
Citi izdevumi no ieguldījumu darbības	NP.B27.	0	328 000 000	-328 000 000	-100.00

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no ieguldījumu darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.B12. Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem:

- lielākais pieaugums 6 898 949 *euro* vērtībā ir Rīgas valstspilsētai par ieņēmumiem no zemes īpašuma pārdošanas;
- būtisks pieaugums 6 200 000 *euro* vērtībā Izglītības un zinātnes ministrijai veidojas no ieņēmumiem par nekustamā īpašuma pārdošanu;
- lielākais samazinājums (2 466 802) *euro* vērtībā ir Jūrmalas valstspilsētai saistībā ar iepriekšējā pārskata periodā lielāku noslēgto pirkumu līgumu skaitu, kā arī summa par noslēgtajiem darījumiem bija lielāka nekā pārskata periodā.

NP.B13. Līdzdalība kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana – lielākais samazinājums (28 509 257) *euro* vērtībā veidojas valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā par ieguldījumiem ārvalstu vērtspapīros, kuri tika dzēsti iepriekšējā pārskata periodā.

NP.B15. Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības.

Informācija par citiem ieņēmumiem no ieguldījumu darbības sniegta 57. tabulā. Lielākais šī posteņa samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē (1 243 165 475) *euro* vērtībā, t.sk. par īstermiņa noguldījumu ieņēmumu samazinājumu, jo, lai nodrošinātu finansiālu segumu atbalsta pasākumiem Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai, tika akumulēti resursi Valsts kases kontos un kopš 2020. gada marta atbilstoši pieņemtajiem lēmumiem Valsts kase neveica jaunus noguldījumu kredītiestādēs darījumus, kā arī samazinājums saistīts ar valsts budžeta ieņēmumu no dividendēm (ieņēmumi no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas) uzrādīšanas maiņu, kas no 2021. gada ir pārskatā norādīti pamatdarbības naudas plūsmā.

57. tabula. NP.B15 Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no dividendēm	9 426 243	177 067 738
Ieņēmumi no Latvijas Bankas maksājuma	0	5 431 058
Ieņēmumi no "Latvijas valsts meži" maksājuma	0	60 852 359
Ieņēmumi no īstermiņa noguldījumu izņemšanas	0	1 003 000 000
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	244 768	248 075
Kopā	9 671 011	1 246 594 230

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no ieguldījumu darbības izmaiņas veido:

NP.B25. Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde:

- lielākais palielinājums Veselības ministrijai 178 281 102 *euro* vērtībā par ieguldījumiem slimnīcu pamatkapitālā, t.sk. 51 763 836 *euro* vērtībā par ieguldījumu valsts kapitālsabiedrību pamatkapitālā Covid-19 krīzes pārvarēšanai un ekonomikas glābšanai, jaunu gultu izveidei, medicīnisko iekārtu un papildaprīkojuma iegādei, 123 162 277 *euro* vērtībā par ieguldījumu kapitālsabiedrību pamatkapitālā valsts galvotā aizdevuma saistību segšanai un 3 354 989 *euro* vērtībā kapitālsabiedrību pamatkapitāla palielināšana energoefektivitātes paaugstināšanai;
- būtisks samazinājums Satiksmes ministrijai (285 617 416) *euro* vērtībā par iepriekšējā periodā veiktajiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību kapitālā;
- būtisks samazinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē (16 021 257) *euro* vērtībā, jo pārskata gadā nav bijuši vērtspapīru iegādes izdevumi, kas saistīts ar 2020. gada martā pieņemto lēmumu pārtraukt veikt jaunus ieguldījumu darījumus, nodrošinot finansiālu segumu atbalsta pasākumiem Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai akumulējot resursus Valsts kases kontos;

- palielinājums Jēkabpils novadam 1 355 904 *euro* vērtībā par ieguldījumiem SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” pamatkapitālā;
- samazinājums Mārupes novadam (3 203 349) *euro* vērtībā, jo pārskata periodā salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu netika veikti jauni ieguldījumi kapitālsabiedrību kapitālā.

NP.B27. Citu izdevumu no ieguldījumu darbības samazinājums (328 000 000) *euro* vērtībā veidojas valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā par valsts budžeta līdzekļu noguldījumiem kredītiestādēs, jo tika akumulēti resursi Valsts kases kontos finansiālā seguma atbalsta pasākumu Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanas nodrošināšanai, un no 2020. gada marta neveicot jaunus noguldījumu darījumus.

Naudas plūsmas finansēšanas ieņēmumu un izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 58. tabulā.

58. tabula. NP.C Finansēšanas ieņēmumi un izdevumi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no finansēšanas darbības		3 819 769 582	2 624 393 037	1 195 376 545	45.55
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C11.	3 786 578 060	2 615 759 089	1 170 818 971	44.76
Procentu ieņēmumi	NP.C12.	32 173 538	4 116 359	28 057 179	681.60
Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		1 017 984	4 517 589	-3 499 605	-77.47
Izdevumi no finansēšanas darbības		1 830 670 386	1 620 389 102	210 281 284	12.98
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C21.	1 582 783 090	1 369 060 616	213 722 474	15.61
Procentu izdevumi		247 887 296	251 328 486	-3 441 190	-1.37

Konsolidēto naudas plūsmas ieņēmumu no finansēšanas darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.C11. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri.

- lielākais palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē 1 184 599 545 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido valsts parāda vērtspapīru emisijas palielinājums 733 357 172 *euro* vērtībā, t.sk. vērtspapīru emisijas palielinājums ārvalstu finanšu tirgos 1 369 034 379 *euro* vērtībā un īstermiņa valsts parāda vērtspapīru emisijas samazinājums iekšzemes finanšu tirgos (635 677 207) *euro* vērtībā, kā arī saņemto ilgtermiņa un vidēja termiņa aizņēmumu palielinājums 450 635 682 *euro* vērtībā, t.sk. Starptautiskā Valūtas fonda piešķirums 318 494 605 XDR vērtībā;
- būtisks samazinājums Izglītības un zinātnes ministrijai (14 500 400) *euro* vērtībā, jo pārskata gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu Rīgas Tehniskā universitāte neveica aizdevumu refinansēšanu, tāpat samazinājās no jauna ņemto aizdevumu apjoms.

NP.C12. Procentu ieņēmumi.

Lielākais palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaitē 28 058 814 *euro* apmērā par procentu ieņēmumiem no vērtspapīru emisijas prēmijām, ko veido prēmijas palielinājums 27 367 829 *euro* vērtībā iekšējā tirgū emitējot Globālās vidēja termiņa vērtspapīru programmas vērtspapīrus un prēmijas palielinājums 1 003 440 *euro* vērtībā no Eiropas Komisijas izsniegtā Eiropas Savienības aizdevuma, lai nodrošinātu Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE) pēc Covid-19 uzliesmojuma.

Konsolidēto naudas plūsmas izdevumu no finansēšanas darbības izmaiņas galvenokārt veido:

NP.C21. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri.

- Lielākais palielinājums ir valsts budžeta finanšu uzskaites naudas plūsmā 219 052 766 *euro* vērtībā, t.sk. palielinājums 119 246 655 *euro* vērtībā no izejošās naudas plūsmas no vidēja un ilgtermiņa parāda vērtspapīru dzēšanas, palielinājums 122 165 811 *euro* vērtībā no īstermiņa aizdevumu atmaksām, ko veido no piecām medicīnas iestādēm pārņemto saistību dzēšana “FMS Wertmanagement AOR”, un samazinājums (20 692 510) *euro* vērtībā no ilgtermiņa aizdevumu atmaksām;
- lielākais samazinājums ir Izglītības un zinātnes ministrijai (9 420 598) *euro* vērtībā, jo pārskata gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu neveica aizdevumu refinansēšanu un aizdevumu atmaksu veica atbilstoši spēkā esošo aizdevumu līgumu nosacījumiem;
- samazinājums Rēzeknes novadam (4 148 445) *euro* vērtībā un Talsu novadam (1 576 303) *euro* vērtībā par aizņēmumu atmaksu salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu;
- samazinājums Liepājas valstspilsētai (2 305 915) *euro* vērtībā no aizņēmumu atmaksām, jo pārskata gadā bija saistību pārjaunojums, lai nodrošinātu investīciju projekta īstenošanu.

Informācija par ministriju un centrālo valsts iestāžu budžetu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta saimnieciskā gada pārskata 3.1.1. – 3.1.13. pielikumā.

Informācija par pašvaldību budžetu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta saimnieciskā gada pārskata 3.2.1. – 3.2.2. pielikumā.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem uzrādīta 59. tabulā.

59. tabula. NP.DBD Piesaistītie naudas līdzekļi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem	NP.D	299 755 561	457 827 672	-158 072 111	-34.53
Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		6 627 880 732	1 668 946 297	4 958 934 435	297.13
Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		6 328 125 171	1 211 118 625	5 117 006 546	422.50

Konsolidēto naudas plūsmas naudas līdzekļu izmaiņas galvenokārt veido:

NP.D. Naudas līdzekļu plūsmu no piesaistītajiem līdzekļiem uzrāda tikai Valsts kase par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem darījumiem un tās samazinājums ir (158 072 111) *euro* vērtībā pēc savstarpējo darījumu konsolidācijas. Savukārt naudas līdzekļu palielinājums gan ieņēmumos no piesaistītajiem līdzekļiem, gan izdevumos no piesaistītajiem līdzekļiem saistīts ar to, ka:

- MK noteikumos Nr.344 noteikts – Valsts kase šo noteikumu prasības attiecībā uz gada pārskatu par valsts budžeta finanšu uzskaiti un gada pārskatu par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem, kā arī citu valsts budžeta iestāžu ieņēmumiem uzsāk piemērot, sagatavojot naudas plūsmas pārskatu par 2021. gadu;
- Valsts budžeta finanšu uzskaitē Valsts ieņēmumu dienesta administrētie nodokļi, nodevas un citi tā administrētie uz valsts budžetu attiecināmie maksājumi no 2021. gada atzīti kā piesaistītie līdzekļi.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta korekcija šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (158 644 730) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (571 823 749) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (212 073 130) *euro*;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem par kopējo summu (426 389 889) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā par kopējo summu (198 862 260) *euro*.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta konsolidācija šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (1 420 458 936) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (6 448 056 880) *euro*;
- ieguldījumu darbības ieņēmumi par kopējo summu (3 868 405) *euro*;
- finansēšanas darbības ieņēmumi par kopējo summu (278 892 176) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (136 250 172) *euro*;
- naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem par kopējo summu 3 232 580 268 *euro*;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem par kopējo summu (9 114 880 939) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā konsolidētas par kopējo summu 1 001 213 136 *euro*.

Pārskats par valsts konsolidēto parādu

(tūkst. euro)

Kods	Rādītāja nosaukums	Pielikuma numurs	Uzskaites vērtībā		Nominālā vērtībā	
			pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	B	C	1	2	3	4
I.	Valsts parāds		15 272 029	12 454 072	15 258 909	12 458 738
P20 02 00	Noguldījumi		1 331 929	917 760	1 331 929	917 760
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		11 992 247	10 420 083	11 982 722	10 425 984
P40 02 00	Aizņēmumi		1 947 853	1 116 229	1 944 258	1 114 994
II.	Pašvaldību parāds		1 873 723	1 766 680	1 873 723	1 766 680
P20 02 00	Noguldījumi		0	0	0	0
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		0	0	0	0
P40 02 00	Aizņēmumi		1 873 723	1 766 680	1 873 723	1 766 680
III.	Kopā valsts un pašvaldību parāds (I.+II.)		17 145 752	14 220 752	17 132 632	14 225 418
P20 02 00	Noguldījumi		1 331 929	917 760	1 331 929	917 760
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		11 992 247	10 420 083	11 982 722	10 425 984
P40 02 00	Aizņēmumi		3 821 576	2 882 909	3 817 981	2 881 674
IV.	Konsolidācija:					
P20 02 00	Noguldījumi:					
x	<i>par pašvaldību kontu atlikumiem Valsts kasē</i>		353 332	210 849	353 329	210 849
P40 02 00	Aizņēmumi:					
x	<i>par pašvaldību aizņēmumiem no valsts budžeta</i>		1 603 931	1 453 559	1 603 931	1 453 559
V.	Valsts konsolidētais parāds (III.-IV.)		15 188 492	12 556 344	15 175 372	12 561 010
P20 02 00	Noguldījumi		978 600	706 911	978 600	706 911
P30 02 00	Parāda vērtspapīri, neskaitot atvasinātos finanšu instrumentus		11 992 247	10 420 083	11 982 722	10 425 984
P40 02 00	Aizņēmumi		2 217 645	1 429 350	2 214 049	1 428 116

Skaidrojums pārskatam par valsts konsolidēto parādu

Vispārīgie principi

Pārskata un tā pielikumu pamatnostādnes

Pārskats par valsts konsolidēto parādu un tā pielikumi sagatavoti atbilstoši likumam “Par budžetu un finanšu vadību” un Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 430 “Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība”. Pārskatā par valsts konsolidēto parādu 2021. gada 31. decembrī norāda informāciju par konsolidēto valsts un pašvaldību parādu uzskaites vērtībā un nominālvērtībā.

Valsts parādu veido valsts struktūru parāds (aizņēmumi, līzings, emitētie vērtspapīri, bezprocentu obligācijas, pieņemtie pieprasījuma noguldījumi un termiņnoguldījumi, t.sk. krājobligācijas, un kredītliniju/overdraftu neatmaksātie finanšu līdzekļi), konsolidēšanas procesā izslēdzot savstarpējos atlikumus.

Pašvaldību parādu veido pašvaldību struktūru parāds (aizņēmumi, līzings un kredītliniju/overdraftu neatmaksātie finanšu līdzekļi).

Valsts konsolidēto parādu veido valsts parāds un pašvaldību parāds, no kura konsolidēšanas procesā izslēgti savstarpējie atlikumi.

Konsolidācijas principi

Sagatavojot pārskatu par valsts konsolidēto parādu, veikta valsts un pašvaldību parāda konsolidēšana, izslēdzot valsts un pašvaldību parāda pozīciju savstarpējos atlikumus.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Pamatprincipu skaidrojums sniegts valsts konsolidētās grāmatvedības bilances sadaļā “Ārvalstu valūtu pārvērtēšana”.

Valsts konsolidētais parāds

Valsts konsolidētais parāds *uzskaites vērtībā* (finanšu instrumenta iegādes cena, kam pieskaitītas vai no kā atņemtas pārvērtēšanas, amortizācijas vai citas summas, kuras atzīst izdevumos/ieņēmumos) pārskata gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, ir palielinājies par 2 632,1 milj. *euro* un 2021. gada 31. decembrī ir 15 188,5 milj. *euro* jeb 46,2 % no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP¹).

Valsts konsolidētais
parāds *uzskaites
vērtībā* –
15 188,5 milj. *euro*

Valsts konsolidētais parāds *nominālvērtībā* jeb parāds pēc nomināla (finanšu instrumenta cena vai vērtība, ko ir noteikusi izlaides organizācija (vērtspapīru gadījumā), vai kas ir norādīta darījuma līgumā kā parāda summa) 2021. gada 31. decembrī ir 15 175,4 milj. *euro* jeb 46,2 % no IKP.

Valsts konsolidētais
parāds
nominālvērtībā –
15 175,4 milj. *euro*

Pašvaldību parāda īpatsvars valsts konsolidētajā parādā 2021. gada 31. decembrī gan uzskaites vērtībā, gan nominālvērtībā ir zemāks par 2 %.

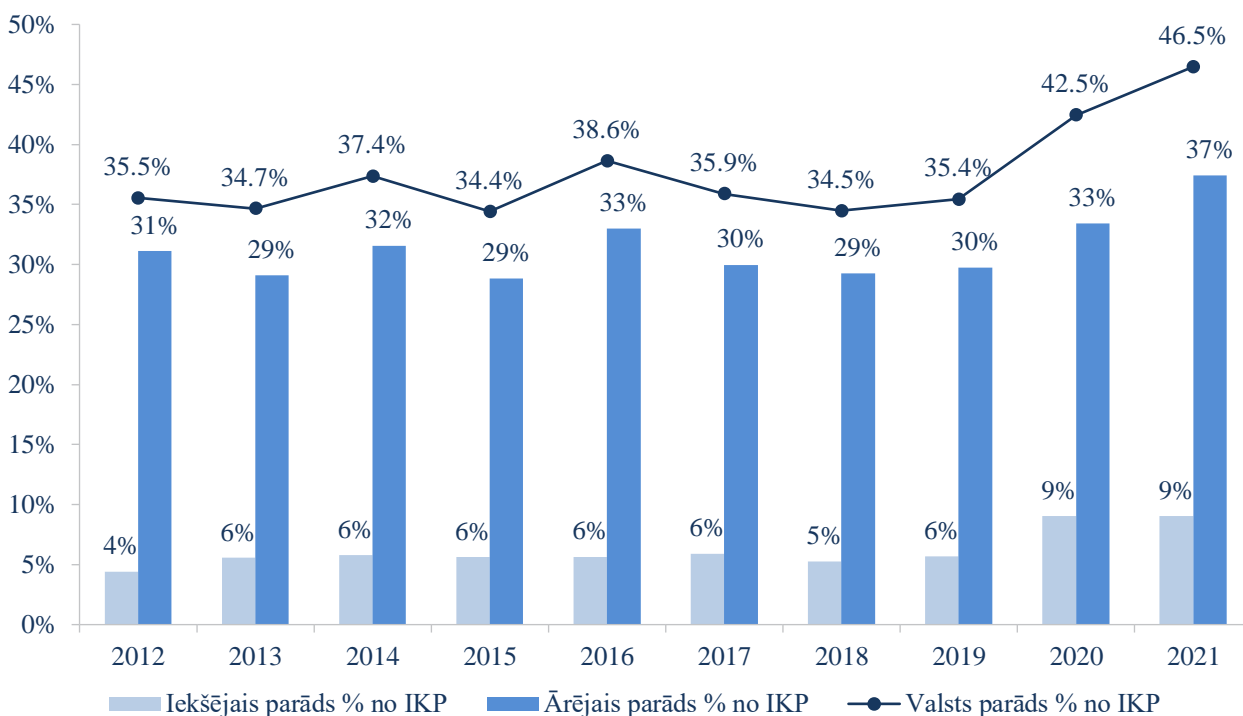
¹ šajā skaidrojumā aprēķinos lietota Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētā 2021. gada IKP vērtība 32 866,5 milj. *euro* faktiskajās cenās.

Valsts parāds

Valsts konsolidētā parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds, kas 2021. gadā ir palielinājies par 2 800,2 milj. *euro* un 2021. gada 31. decembrī ir 15 258,9 milj. *euro* nominālvērtībā (46,4 % no IKP), pārsniedzot likumā "Par valsts budžetu 2021. gadam" noteikto maksimālo valsts parādu gada beigās 14 440 milj. *euro* nominālvērtībā.

Ievērojamu valsts parāda pieaugumu izraisīja nepieciešamība operatīvi nodrošināt finansiālu segumu kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai, t.sk. Covid-19 infekcijas uzliesmojuma ietekmes mazināšanas un ekonomikas atbalsta pasākumiem.

Valsts parāds uzskaites vērtībā 2021. gada 31. decembrī ir 15 272,0 milj. *euro* (46,5 % no IKP (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Valsts parāda izmaiņas (uzskaites vērtībā, % no IKP)

2021. gada beigās valsts parāda struktūrā lielāko īpatsvaru veidoja ārējais parāds. Lielāko ārējā parāda daļu veido Latvijas valdības starptautiskajos finanšu tirgos emitētās eiroobligācijas. Nelielu ārējā parāda daļu veido aizņēmumi no Eiropas Komisijas, Ziemeļu Investīciju bankas un citām starptautiskajām finanšu institūcijām. Kopējais ārējā parāda īpatsvars valsts parāda struktūrā sasniedz 76,2 %. Iekšējais parāds veido 23,8 % no kopējā valsts parāda apjoma.

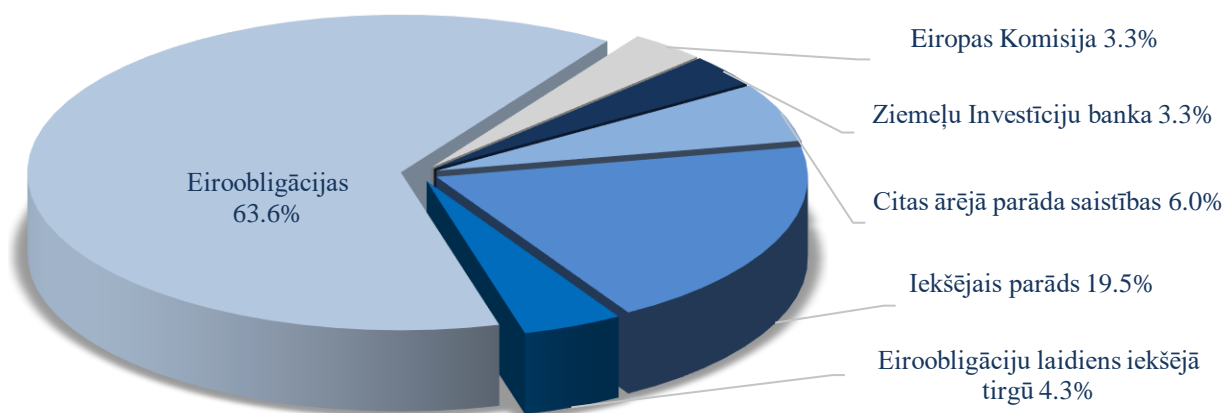
Valsts ārējais parāds nominālvērtībā 2021. gada 31. decembrī ir 11 624,7 milj. *euro* jeb 76,2 % no kopējā valsts parāda apjoma (skatīt 2. attēlu).

2021. gadā valsts ārējais parāds pēc nomināla palielinājās par 1 853,8 milj. *euro*, palielinājumam veidojoties galvenokārt gan no eiroobligāciju emisijas (2 350,0 milj. *euro*), aizņēmuma no Ziemeļu Investīciju bankas (250,0 milj. *euro*) un Eiropas Komisijas (185,0 milj. *euro*), gan 2014. gadā emitēto eiroobligāciju (1 000,0 milj. *euro*) un USD obligāciju (331,5 milj. *euro*) atmaksāšanas, kā arī izmaiņām parāda apjoma novērtējumā valūtu kursu svārstību rezultātā.

Valsts ārējais parāds
nominālvērtībā –
11 624,7 milj. *euro*

Lielāko daļu valsts ārējā parādā veidoja Latvijas emitētās eiroobligācijas starptautiskajos finanšu tirgos – 63,6 % no kopējā valsts parāda apjoma. Pārējās valsts ārējā parāda saistības

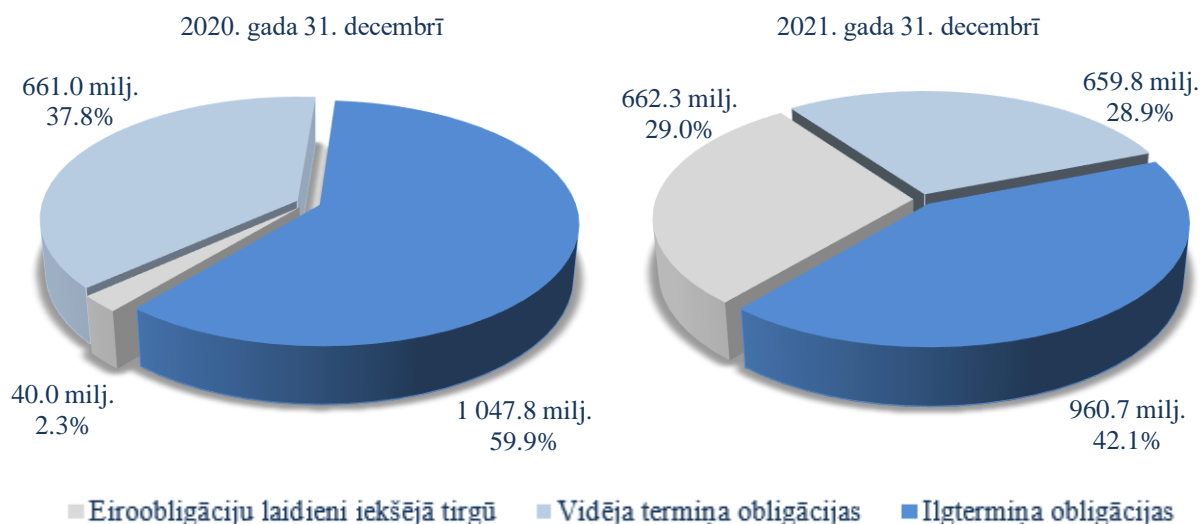
veidoja Eiropas Komisijas aizdevumi – 3,3 % no kopējā valsts parāda apjoma (t.sk. SURE² aizdevums 305,0 milj. *euro*), Ziemeļu Investīciju bankas aizdevumi – 3,3 % no kopējā valsts parāda apjoma (t.sk. 499,3 milj. *euro* Covid-19 seku mazināšanas un pārvarēšanas pasākumu finansēšanai) un citu starptautisko finanšu institūciju aizdevumi. (skatīt 2. attēlu).

2. attēls. Valsts parāda struktūra % no kopējā valsts parāda apjoma 2021. gada 31. decembrī

Valsts iekšējais parāds nominālvērtībā 2021. gada 31. decembrī ir 3 634,2 milj. *euro* jeb 23,8 % no kopējā valsts parāda apjoma (skatīt 2. attēlu). Tā būtiskāko daļu veido valsts aizņēmuma vērtspapīri, kas emitēti iekšējā finanšu tirgū (2 282,7 milj. *euro*), t.sk. euroobligāciju laidieni iekšējā tirgū (662,3 milj. *euro*) un bezprocentu obligācijas, kuras Valsts kases organizētajās regulārajās publiskajās izsolēs iegādājušies galvenokārt iekšējā finanšu tirgus dalībnieki (kredītiestādes un institucionālie investori).

Valsts iekšējais parāds
nominālvērtībā –
3 634,2 milj. *euro*

3. attēls. Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri apgrozībā 2020. un 2021. gada beigās (nominālvērtībā (milj. *euro*) un % no kopējā iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoma)

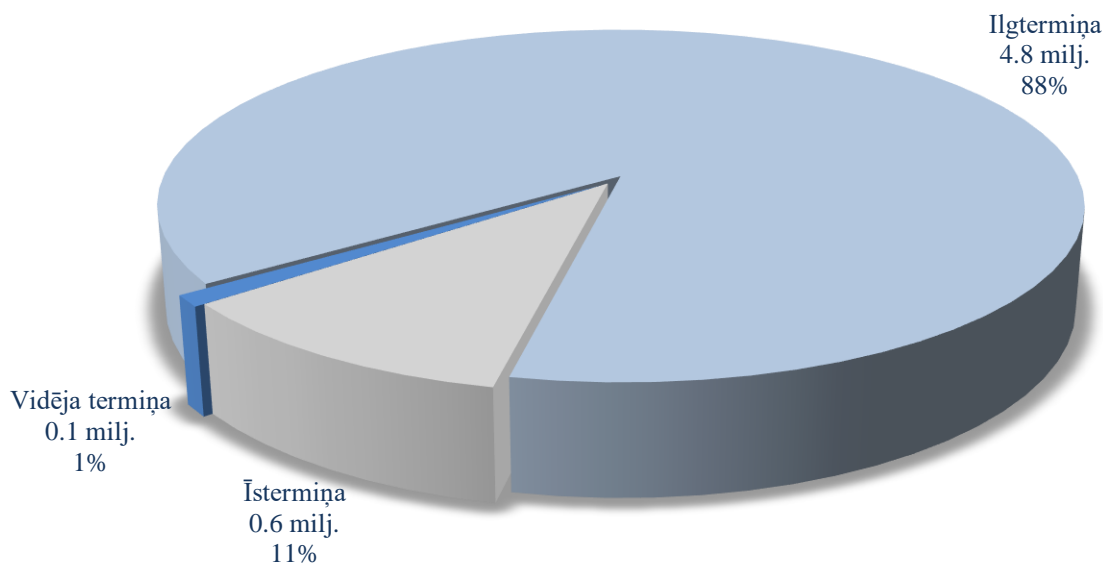
2021. gadā valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms palielinājās par 533,9 milj. *euro* pēc nomināla, kā arī mainījās apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru veidu procentuālais īpatsvars iekšējā parāda portfelī (skatīt 3. attēlu). Izmaiņas galvenokārt saistītas ar

² SURE - Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā ir pieejams ES dalībvalstīm, kurām ir jāmobilizē ievērojami finanšu līdzekļi, lai cīnītos pret Covid-19 infekcijas uzliesmojuma negatīvajām ekonomiskajām un sociālajām sekām to teritorijā.

eiroobligāciju laidieniem iekšējā tirgū, turpinot nodrošināt investoriem ieguldījumu iespējas Latvijas valsts vērtspapīros. 2021. gadā iekšējā aizņēmuma vērtspapīri emitēti 625,5 milj. *euro* apjomā, bet dzēsti 91,6 milj. *euro* apmērā.

No valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem lielākais īpatsvars 2021. gada beigās bija 2 gadu obligācijām (24,8 % jeb 401,5 milj. *euro*) un 5 gadu obligācijām (65,8 % jeb 1 066,2 milj. *euro*) pēc sākotnējā termiņa.

2021. gadā turpinājās 2013. gadā uzsāktā, uz fiziskām personām orientētā finanšu instrumenta – krājobligāciju – izplatīšana. 2021. gadā apgrozībā esošo krājobligāciju apjoms palielinājās par 216 tūkst. *euro*, 2021. gada beigās kopējais apgrozībā esošo krājobligāciju apjoms ir 5,5 milj. *euro* (skatīt 4. attēlu).

4. attēls. Krājobligāciju struktūra sadalījumā pa termiņiem 2021. gada 31. decembrī (*euro*)

Valsts pieņemto pieprasījuma noguldījumu un termiņnoguldījumu apjoms 2021. gada 31. decembrī ir 1 326,4 milj. *euro*, kas veidojās no Valsts kases apkalpoto kontu atlikumiem, t.sk. biedrību un reliģisko organizāciju, kapitālsabiedrību un pašvaldību kontu atlikumiem. Salīdzinot ar 2020. gadu, noguldījumu apjoms palielinājies par 413,8 milj. *euro* jeb 45,4 %.

2021. gadā turpinājās 2015. gadā uzsāktā valsts vērtspapīru veida – bezprocentu obligācijas – emisija. Šādu vērtspapīru emisiju paredz Imigrācijas likuma 23. panta pirmās daļas 31. punkts, kurā noteikts, ka ārzemnieks drīkst pieprasīt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā uz laiku līdz pieciem gadiem, ja viņš iegādājies īpašam mērķim noteiktus bezprocentu vērtspapīrus par nominālvērtību 250 tūkst. *euro* un samaksā valsts budžetā 38 tūkst. *euro*. 2021. gada 31. decembrī bezprocentu obligāciju apjoms sasniedza 8,25 milj. *euro*.

Bezprocentu obligācijas
2021.gada
31.decembrī –
8,25 milj. *euro*

Atvasināto finanšu instrumentu pielietošana valsts parāda portfeļa vadībā

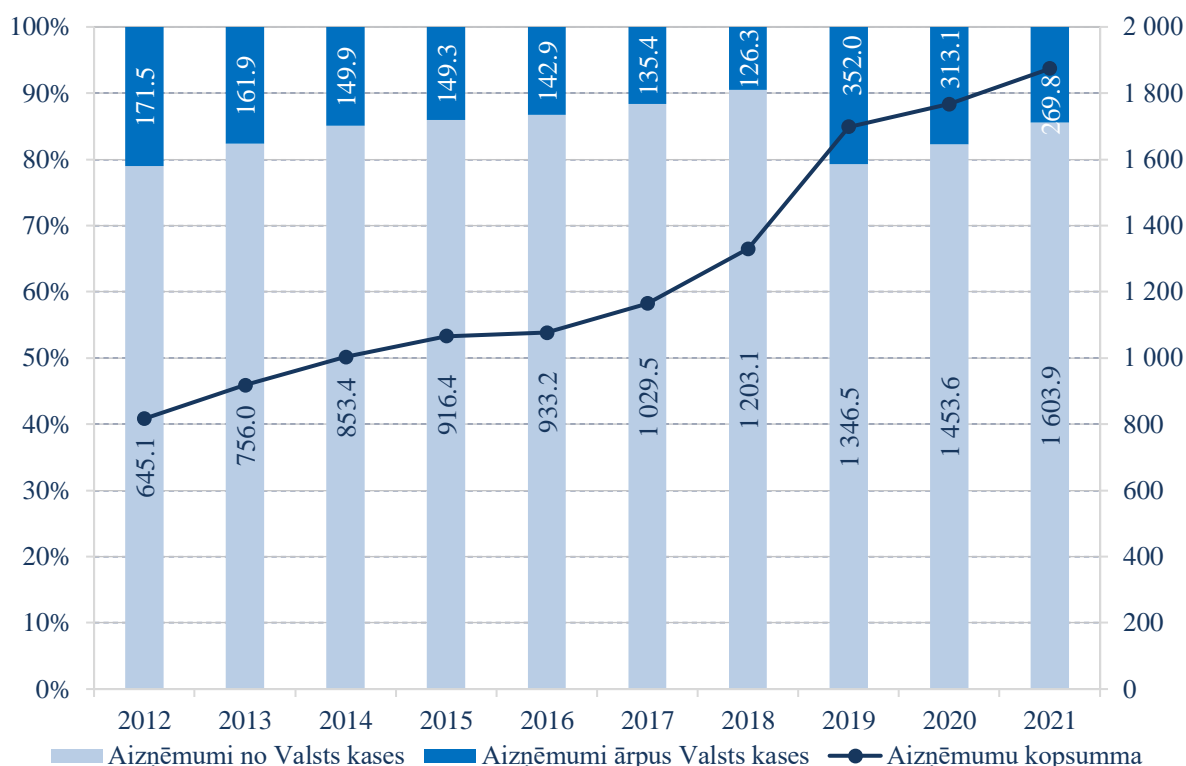
Lai sasniegtu Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi, t.i., optimizētu Valsts kases administrētā valsts parāda apkalpošanas izdevumus vidējā termiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus, Valsts kase pielieto atvasinātos finanšu instrumentus. Tai skaitā, lai samazinātu ar ārvalstu valūtā ņemto aizņēmumu saistīto valūtu risku, Valsts kase valsts parāda portfeļa vadībā pielieto valūtu mijmaiņas un valūtu nākotnes pirkšanas darījumus. Savukārt, lai nodrošinātu valsts parāda portfeļa procentu likmju vidējā svērtā fiksētā

perioda (*duration*) un fiksēto likmju īpatsvara ievērošanu pieļaujamajās robežās, tiek pielietoti procentu likmju mijmaiņas darījumi (skatīt skaidrojuma valsts konsolidētajai grāmatvedības bilancei sadaļu “Atvasinātie finanšu instrumenti”).

Pašvaldību parāds

Kopējais pašvaldību parāds 2021. gadā ir palielinājies par 107,0 milj. *euro* un 2021. gada 31. decembrī ir 1 873,7 milj. *euro*, t.sk. aizņēmumi no Valsts kases ir 1 603,9 milj. *euro* un ārpus Valsts kases ir 269,8 milj. *euro* (īpatsvaru kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā sadalījumā pa gadiem skatīt 5. attēlā).

Kopējais pašvaldību parāds –
1 873,7 milj. *euro*

5. attēls. Pašvaldību aizņēmumu kopsumma un aizņēmumu no Valsts kases un ārpus Valsts kases īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmumu apjomā pa gadiem (milj. *euro*)

Salīdzinājumam – 2020. gada 31. decembrī pašvaldību kopējais parāds bija 1 766,7 milj. *euro*, t.sk. aizņēmumi no Valsts kases bija 1 453,6 milj. *euro* un ārpus Valsts kases – 313,1 milj. *euro* (skatīt 5. attēlu).

Pašvaldību īstermiņa aizņēmumu apjoms (pēc aizņēmuma līgumā norādītā sākotnējā dzēšanas termiņa) 2021. gadā ir samazinājies par 0,06 milj. *euro* (461,3 tūkst. *euro* 2020. gada beigās, 400,9 tūkst. *euro* 2021. gada beigās), Valsts kasei esot kā vienīgajai īstermiņa aizdevumu pašvaldībām sniedzējai.

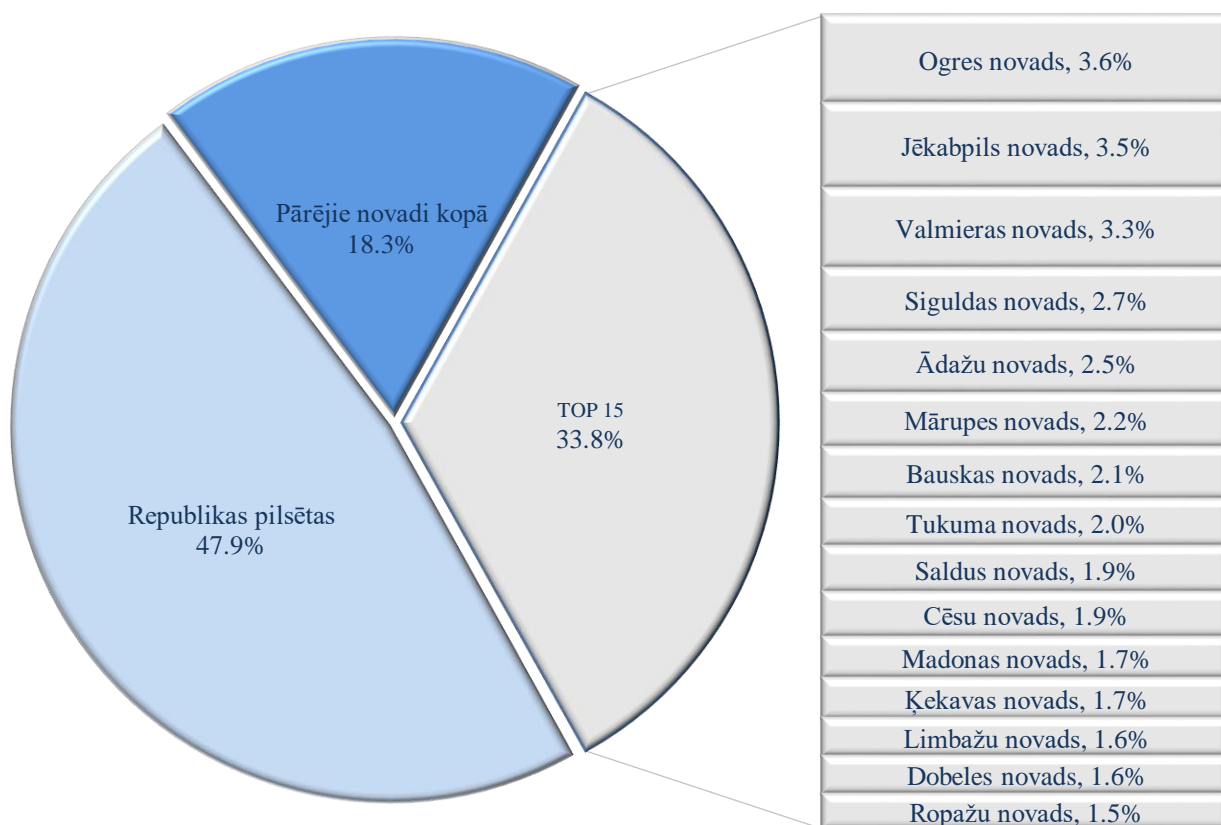
Pašvaldību īstermiņa aizņēmumi –
0,4 milj. *euro*

Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumu apjoms (pēc aizņēmuma līgumā norādītā sākotnējā dzēšanas termiņa) 2021. gadā ir palielinājies par 107,1 milj. *euro* (1 766,1 milj. *euro* 2020. gada beigās, 1 873,3 milj. *euro* 2021. gada beigās). Pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumu ārpus Valsts kases īpatsvars visos pašvaldību ilgtermiņa aizņēmumos ir samazinājies no 17,7 % līdz 14,4 % (313,1 milj. *euro* 2020. gada 31. decembrī, 269,8 milj. *euro* 2021. gada 31. decembrī).

Pašvaldību ilgtermiņa
aizņēmumi –
1 873,3 milj. *euro*

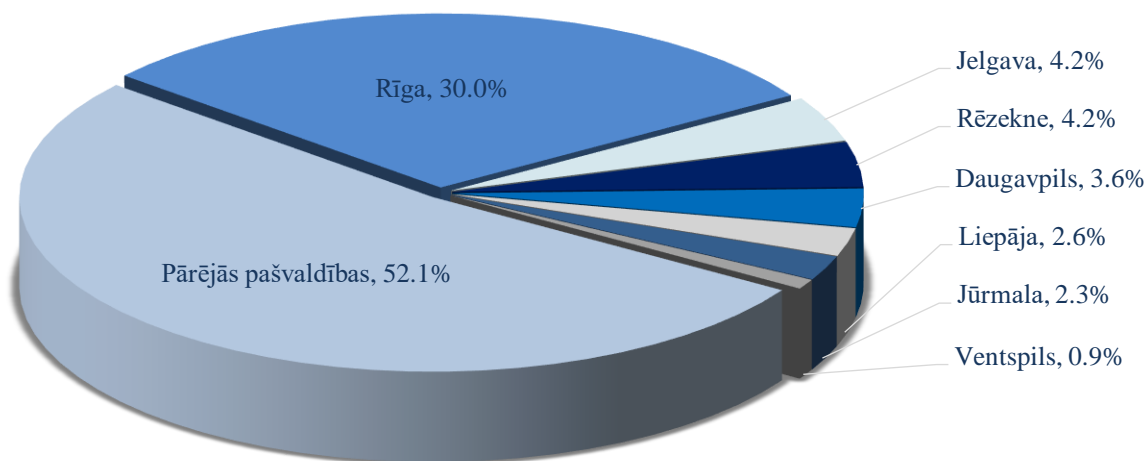
Saskaņā ar likuma “Par pašvaldību budžetiem” 22¹. pantu finanšu ministrs, ņemot vērā pašvaldību iesniegumus par konkrētu projektu īstenošanu, var apstiprināt arī citu aizdevēju, ja cita aizdevēja aizdevuma nosacījumi ir izdevīgāki nekā no valsts budžeta izsniedzamo aizdevumu nosacījumi. 2021. gadā pašvaldības šo iespēju nav izmantojušas.

2021. gada 1. jūlijā stājās spēkā jauns teritoriālais sadalījums atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam – pašvaldību skaits no 119 pašvaldībām tika samazināts uz 43 pašvaldībām (36 novadu pašvaldības un septiņas valstspilsētu pašvaldības). No 43 novadu pašvaldībām (neskaitot valstspilsētu pašvaldības) 33,8 % no kopējā aizņēmumu atlikuma 2021. gada 31. decembrī veidoja 15 novadu pašvaldību aizņēmumi, katra īpatsvaram kopējā aizņēmumu apjomā esot lielākam par 1,5% (skatīt 6. attēlu). Starp novadu pašvaldībām ar lielāko parāda īpatsvaru kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā 2021. gadā ir Ogres novads (68,1 milj. *euro*), Jēkabpils novads (66,3 milj. *euro*) un Valmieras novads (61,9 milj. *euro*).

6. attēls. Pašvaldību aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmuma apjomā sadalījumā pa novadiem (ieskaitot republikas valstspilsētas) 2021. gada 31. decembrī

Republikas valstspilsētu pašvaldību kopējais parāds 2021. gadā ir palielinājies par 29,1 milj. *euro*, 2021. gada 31. decembrī veidojot 896,8 milj. *euro* jeb 47,9 % no kopējā pašvaldību parāda apjoma (skatīt 7. attēlu).

7. attēls. Republikas valstspilsētu pašvaldību aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību aizņēmumu apjomā 2021. gada 31. decembrī

No Republikas valstspilsētu pašvaldībām lielākais parāda palielinājums 2021. gada laikā ir Ventspils valstspilsētas pašvaldībai – par 8,1 milj. *euro* jeb 85,7 % (galvenokārt skaidrojams ar Inovāciju centra un publiskās infrastruktūras izbūvi projekta “Eiropas nākamās paaudzes mazās pilsētas” īstenošanai) un Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai – par 7,3 milj. *euro* jeb 12,2 %.

Pārējo pašvaldību kopējais parāds 2021. gada laikā ir palielinājies par 77,9 milj. *euro*, 2021. gada beigās veidojot 976,9 milj. *euro*. No tām lielākais parāda palielinājums 2021. gada laikā ir Jēkabpils novada pašvaldībai – par 11,9 milj. *euro* jeb 21,9 %, un Madonas novada pašvaldībai – par 6,0 milj. *euro* jeb 23,1 %, bet lielākais parāda samazinājums 2021. gada laikā ir Siguldas novada pašvaldībai – par 1,5 milj. *euro* un Dobeles novada pašvaldībai – par 1,1 milj. *euro*.

Pašvaldību parāds, salīdzinot pašvaldību kopējo parādu 2020. gada beigās un 2021. gada beigās, ir samazinājies 7 pašvaldībām, bet 36 pašvaldībām (tajā skaitā 6 Republikas valstspilsētu pašvaldībām) parāds ir palielinājies.

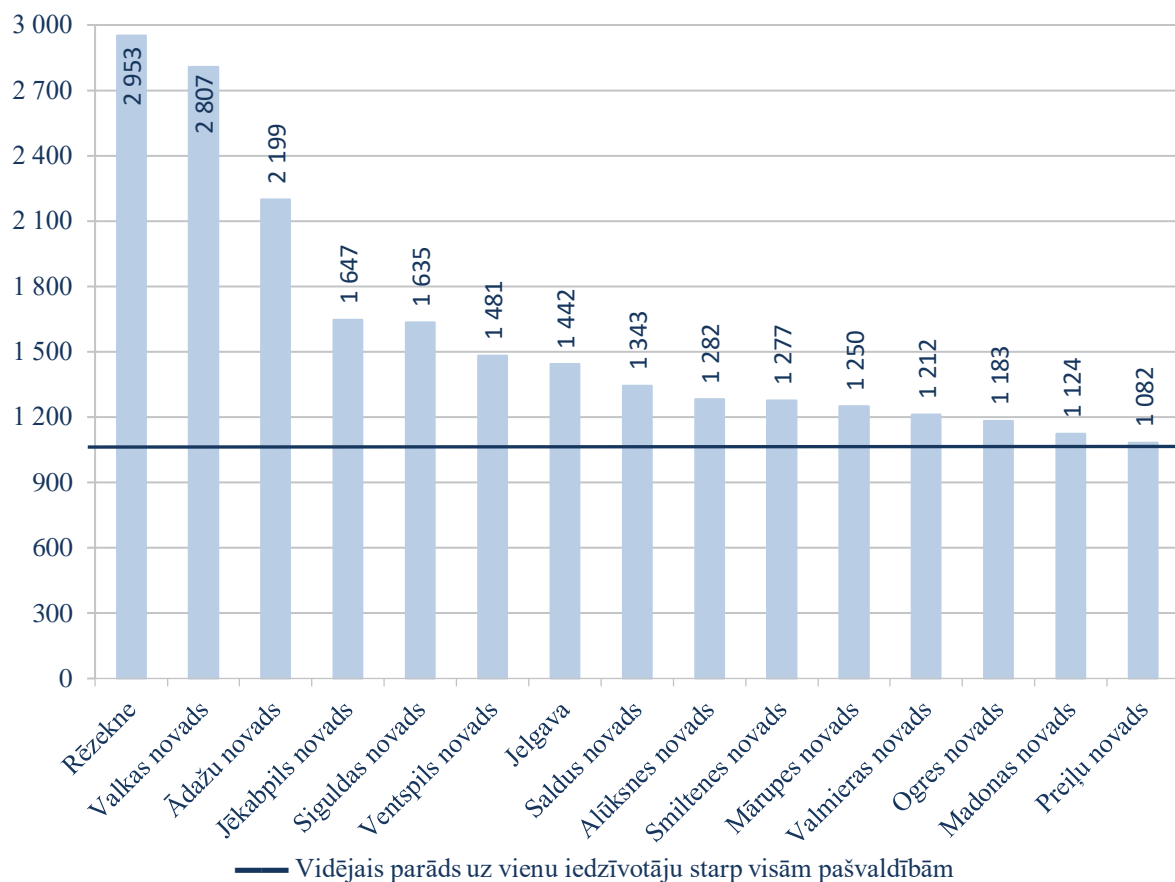
2021. gada beigās visām novadu pašvaldībām bija parāds, kā arī 2021. gadā visas ir gan piesaistījušas papildus finanšu līdzekļus, gan veikušas iepriekšējos periodos saņemto aizņēmumu atmaksas.

Lielāko pašvaldību parāda summu 2021. gada 31. decembrī tāpat kā iepriekšējos pārskata gados veido Rīgas valstspilsētas pašvaldības aizņēmumi 562,3 milj. *euro* vērtībā, kas ir 30,0 % no kopējā pašvaldību parāda. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Rīgas valstspilsētas pašvaldības aizņēmumu īpatsvars kopējā pašvaldību parādā ir samazinājies par 1,9 %.

Vidējais parāds uz vienu iedzīvotāju starp visām pašvaldībām 2021. gada beigās ir 1 066 *euro* un pārskata gadā ir palielinājies par 247 *euro* uz vienu iedzīvotāju jeb par 30,2 %, kas skaidrojams gan ar kopējā pašvaldību aizņēmumu apjoma palielinājumu, gan iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Lielākais parāds uz vienu iedzīvotāju 2021. gada beigās ir Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai (2 953 *euro* uz 1 iedzīvotāju) (skatīt 8. attēlu), kas ir 2,8 reizes lielāks par vidējo rādītāju visās pašvaldībās kopā. Tas izskaidrojams ar Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības iedzīvotāju skaita samazinājumu un lielo aizņēmumu apjomu, kurā būtiskākais ir aizņēmums investīciju projektu īstenošanai (saistību pārjaunojums) ar parāda atlikumu 53,3 milj. *euro* 2021. gada 31. decembrī. Salīdzinājumā ar Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības parādu 2020. gada

beigās (2 741 *euro* uz 1 iedzīvotāju), rādītāja – parāds uz vienu iedzīvotāju – vērtība Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai ir palielinājusies par 212 *euro* uz vienu iedzīvotāju.

8. attēls. 15 pašvaldības ar lielāko parādu uz vienu iedzīvotāju³ 2021. gada 31. decembrī (*euro*)

Nākamais lielākais rādītājs 2021. gadā ir Valkas novada pašvaldībai, rādītājam sasniedzot 2 807 *euro* uz 1 iedzīvotāju. Pašvaldības parāda uz vienu iedzīvotāju rādītāja pieaugums ir veidojies gan iedzīvotāju skaita izmaiņu dēļ, gan aizņēmuma apjoma palielinājuma rezultātā. Valkas novada pašvaldībai 2021. gadā parāda apjoms ir palielinājies par 0,5 milj. *euro*.

Trešais lielākais rādītājs ir Ādažu novada pašvaldībai, kam rādītāja vērtība ir 2 199 *euro* uz 1 iedzīvotāju (palielinājies par 145 *euro* salīdzinājumā ar 2020. gada rādītāju).

Rīgas pilsētas pašvaldības, kurai no visām pašvaldībām ir lielākais parāds 2021. gada beigās, parāda uz vienu iedzīvotāju rādītājs ir 921 *euro* un 2021. gada laikā ir palielinājies par 9 *euro*.

Lielākais pieaugums parādam uz vienu iedzīvotāju salīdzinājumā ar 2020. gadu ir Jēkabpils novada pašvaldībai (2021. gada laikā palielinājies par 314 *euro*) un Ventspils valstspilsētas pašvaldībai (2021. gada laikā palielinājies par 247 *euro*).

Savukārt parāds uz vienu iedzīvotāju 2021. gada beigās visvairāk ir samazinājies Siguldas un Ventspils novados – attiecīgi par 240 un 37 *euro* 2021. gada laikā.

³ šajā skaidrojumā aprēķinots lietots vidējais iedzīvotāju skaits teritorijā pārskata gada laikā (2021. gada sākuma dati + 2022. gada sākuma dati / 2) pēc Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētiem datiem.